

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar vid EU-nämndens sammanträden 2009/10:4

Stenografiska
uppteckningar
2009/10:4

Fredagen den 16 oktober

---

1 § Ekonomiska och finansiella frågor

Finansminister Anders Borg

Återrappport från ministerrådsmöte den 7 juli 2009

**Återrappport från informellt ministermöte
den 1 och 2 oktober 2009**

**Information och samråd inför ministerrådsmöte
den 20 oktober 2009**

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

God morgon, kolleger! Sammanträdet är öppnat. Innan finansministern kommer in ska jag anmäla diverse frågor.

Vi har haft skriftliga samråd om vecka 40:s A-punktlista. Det samrådet avslutades den 2 oktober kl. 14.00 med stöd för regeringens ståndpunkter.

Skriftligt samråd om A-punktlistan för vecka 41 avslutades den 9 oktober kl. 09.30, också med stöd för regeringens ståndpunkter.

Skriftligt samråd angående skriftlig procedur för förlängningen av Solanas mandat avslutades den 13 oktober kl. 16.00 med stöd för regeringens ståndpunkt.

Skriftligt samråd inför regeringsbeslut om upphävande av den gemensamma åtgärden i Tchad avslutades den 4 oktober kl. 16.00.

Jag kan anmäla att Emma Carlsson Löfdahl, Folkpartiet, har valts till ny suppleant i nämnden. Men hon är inte här i dag så vi får välkomna henne när tillfälle gives.

Jag ska också anmäla för er att jag måste ge mig i väg på en resa kl. 12.00. Jag måste därför ta en övrig fråga redan nu, så att vi hinner med den: Jag vill tacka framför allt kansliet för utmärkt arbete före, under och även efter, för den delen, Cosacmötet. Det är en jätteoperation. Alla som har hört av sig till mig är väldigt nöjda. Jag vet att det har varit väldigt mycket jobb, och det gick mycket bra. Ett stort tack!

Så här inledningsvis kan jag också anmäla att vi bör ha beredskap för skriftliga samråd eller telefonmöten under toppmötet. Inte sedan juni 2007 har vi haft någon större risk för drama – om man nu kan kalla det så, för det hoppas vi slippa – på toppmötet. Men det är onekligen ett par frågor i spel som det kan komma en sista-minuten-hantering av. Ledamöterna bör ha viss beredskap inför detta. Kansliet får återkomma med detaljerna. Det gäller alltså de sista dagarna i den plenifria veckan, vecka 44.

Vi kommer också att återkomma med arrangemang av en hearing om euro och EMU-medlemskap och för- och nackdelar med EMU steg tre i svenskt perspektiv. Detta sker i samarbete med Sieps den 2 december kl. 10.00–12.00. Vi har inte gått ut med inbjudan än, men ni kan notera detta.

Jag ska också anmäla att vi har justerat § 5 från de stenografiska uppteckningarna från Gustaf Linds återrapport den 18 september. Nämnden uppdrog åt mig att göra detta, och det anmäls att detta nu är gjort.

Nu hälsar vi finansministern och hans medarbetare välkomna för återrapport, information och samråd. Vi börjar med återrapporterna från dels den 7 juli, dels det informella mötet i Göteborg den 1 och 2 oktober. Rapporter är utsända från båda dessa. Vill finansministern kommentera dem?

Anf. 2 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag kan göra det relativt kort. Mötet den 7 juli var vårt första ordförandeskapsmöte. Vi hade följaktligen en ordentlig genomgång av det svenska ordförandeskapsprogrammet som fick bred uppbackning, vilket naturligtvis var glädjande.

Sedan var det uppföljning på Europeiska rådet. Vid den tidpunkten var det vi ville uppnå att säkra att vi tidigt på hösten skulle få fram lagförslagen från kommissionen om finanstillsynen, vilket då fortfarande ansågs vara en rätt komplicerad och besvärlig process. Men nu i efterhand vet vi att de kom den 23 september. Man får verkligen framföra ett varmt tack till kommissionen för det snabba arbete den gjorde för att nå framsteg.

Vi hade också förberedelser inför G20-mötena, dels det i London, dels det i Pittsburgh. Vi hade även ett extra informellt Ekofin om detta strax före G20-mötet i London. Det som var mötets mer kontroversiella del var att tyskarna hade lagt in en fotnot om att få snabba och kortfristiga ändringar i kapitaltäckningsreglerna. I praktiken skulle man kunna tolka det som att det fanns ett tyskt intresse av att på kort sikt mjuka upp kapitaltäckningsreglerna. Vi lyckades få tyskarna att lyfta ut den fotnoten, och kunde därför anta slutsatserna om procykikalitet i enighet. I realiteten tror jag att det blev en bra slutsats.

Vi förde en första diskussion om de alltför stora underskott man nu har i ett stort antal länder. Det blir kanske riktigt skarpt i ännu högre grad under nästa år, för då är det ett stort antal länder som förväntas bryta mot treprocentskriteriet. Det är viktigt att vi hittar enhetliga processer för det. Jag ska återkomma till det när jag rapporterar om det informella Ekofin.

När det gäller det informella Ekofin var vår ambition att uppnå två substantiella framsteg. Det ena gällde finanspolitisk exit. Som jag senare ska redogöra för lyckades vi enas om ett antal grundelement där. Vi har nu en rätt tydlig plan för hur arbetet framåt ska bedrivas. Jag skulle vilja säga att vi har relativt rimliga chanser att lyckas med att under vårt ordförandeskap lägga fast rådsslutsatser för detta.

Den andra stora diskussionen på det informella Ekofin gällde tillsyn, framför allt om huruvida vi kunde få en acceptans för eller åtminstone en medvetenhet om att vi har en ambitiös tidsplan. Tanken är att vi nu på oktober-Ekofin ska kunna göra ytterligare framsteg när det gäller makrodelen. Det fick vi, vilket naturligtvis var glädjande och bra.

Jag tror att en hel del diskussioner kvarstår. Engelsmännen har en mer regleringsskeptisk hållning än praktiskt taget alla andra. Vi får försöka pressa på dem så långt det går för att vi ska nå fram till slutsatser på området. Vi kan återkomma även till detta. Alla punkter på informella Ekofin kommer ju tillbaka i huvudpunkterna inför dagens möte.

Klimatfinansieringsdiskussionen var också bra. Jag kan gärna återkomma även till den. I frågeställningarna om ansvaret för den interna bördefördelningen i Europa, som ska baseras både på ansvar för utsläpp och på förmåga att betala, tycker jag att vi har gjort framsteg i substans. Men det finns fortfarande en polsk ståndpunkt som inte är alldeles enkel att hantera.

Vi förde också en bra diskussion om sysselsättningsfrågorna. När det gäller finanspolitik, klimat och sysselsättning hade vi ett antal tunga akademiker där. På finanspolitikens område var det Pisani-Ferry som leder Bruegelgruppen och italienaren Giavazzi, som utvärderade Riksbanken för ett antal år sedan och som för svensk publik väl mest är känd i den egenskapen. På klimatsidan hade vi en amerikansk professor som heter Don Fullerton, som hade en bra och stark argumentation för CO₂-skatter. Detta i kombination med att Frankrike nu faktiskt överväger en sådan gjorde att vi fick den första riktigt bra CO₂-skattediskussionen i Ekofinrådet. Kommissionären Kovács var nöjd med detta, och det får väl även vi säga att vi är.

Jag tror att många nu helt enkelt kommer att titta på hur det går för Frankrike och se om landet politiskt sett kan klara CO₂-skatten. Det är många länder som har behov av att stärka sina skattebaser, och detta måste vara den mest uppenbara kandidat man kan hitta för de länder som behöver det.

På sysselsättningsidan hade vi Stephen Nickell med – förmodligen den mest väletablerade arbetsmarknadsekonom vi har. Han hade en bra inledning där han underströk betydelsen av att vi för en politik som dämpar arbetslöshetsuppgången. Vi måste undvika att upprepa de historiska misstag vi har gjort, till exempel att öppna de olika förtidspensionssystemen och andra system så att människor lämnar arbetsmarknaden. Han argumenterade starkt för att vi bör upprätthålla ett högt arbetskraftsdeltagande och även under krisen förstärka arbetsutbudet. Det är det som är nyckeln långsiktigt. Även Almunia, som ju är gammal arbetsmarknadsminister och gammal chefsekonom på spanska LO, och följaktligen en kunnig person när det gäller arbetsmarknadsfrågor, bidrog till att diskussionen blev bra.

Jag nöjer mig med detta och svarar gärna på frågor om ni har några om de här två ärendena.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Tack för detta! Precis som finansministern sade kommer vi att återkomma till många av de här frågorna, till exempel klimatfinansiering, under samrådet. Vi försöker därför rikta frågebatterierna dit.

Anf. 4 CARINA OHLSSON (s):

Fru ordförande! Jag tänker återkomma också i frågor om till exempel klimatet när detta tas upp. Jag tyckte att CO₂-skatterna, som den amerikanske forskaren talade om, var spännande. Förde man en diskussion om

att man skulle kunna utvidga detta också till skatter på annat än vad man har nu, till exempel sjöfart och flyg? Det skulle man kunna finansiera en del av om man vågar sig på det. Det är min första fråga.

Finansministern sade att diskussionen om bördefördelningen hade gått ganska bra. Jag skulle vilja veta lite mer om det. Gäller det den egna bördefördelningen eller även finansieringen kontra utvecklingsländerna? Ska man ta biståndsmedel och så vidare? Det går ju många rykten om hur finansieringen ska gå till. Vad menar egentligen finansministern med att bördefördelningen gick bra? Jag skulle vilja höra lite mer om det.

Anf. 5 MONICA GREEN (s):

Tack för återrapporten! Även jag hängde upp mig på några frågor när det gäller informella Ekofin den 1 och 2 oktober.

Jag uppfattade det som att kommissionären Almunia inte har riktigt samma uppfattning som Anders Borg huruvida man är överens om hur man ska gå till väga framgent. Jag tycker mig kunna läsa ut det både på s. 5 i Almunias kommentar och på s. 7, där Anders Borg får klargöra en del saker för Almunia om att det är fel tillfälle att diskutera mätmetoder och så vidare. Jag skulle gärna vilja ha en kommentar till detta.

Anf. 6 Finansminister ANDERS BORG (m):

Vilken fråga gäller det?

Anf. 7 MONICA GREEN (s):

Det gäller informella Ekofin i Göteborg den 1 och 2 oktober, då ni förde en diskussion mellan er.

Anf. 8 Finansminister ANDERS BORG (m):

Vilket av delämnena gäller det?

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Jag undrar vilken sida handlar det om – om vi nu har samma sidnumrering, men det tror jag.

Anf. 10 MONICA GREEN (s):

Jag talar om s. 5 och s. 7 – diskussion om finanspolitiska exitstrategier.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Längst ned på s. 6 står det att Borg klargjorde och så vidare. Är det detta Monica Green syftar på?

Anf. 12 MONICA GREEN (s):

Nej, jag syftar på s. 7 där Almunia å sin sida menade att mätmetoderna redan var överenskomna och Borg klargjorde att det var fel tillfälle att diskutera mätmetoderna och så vidare. Där uppfattar jag det så att ni har olika uppfattningar om hur man ska gå till väga, men det går säkert att klargöra.

Anf. 13 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag börjar med Carina Ohlssons fråga. Jag tycker att vi börjar få en acceptans för att en CO₂-skatt för den icke-handlande sektorn, vid sidan av handelssystemet, är det mest samhällsekonomiskt effektiva instrument vi har för att få ned utsläppen. Det är långt mer effektivt än alla andra. Fullerton visade med ett antal beräkningar och exempel hur mycket pengar vi samhällsekonomiskt skulle spara på att använda den metoden relativt andra, och det säger sig självt. Om man tar de enklaste vinsterna först gör det att kostnaden blir väldigt låg för att få ned CO₂-utsläppen.

Som Carina Ohlsson säger vore det naturligtvis mycket bra om man skulle kunna utvidga detta system till sjöfart och flyg antingen i handelssystemen eller på CO₂-sidan. Det vore en fördel eftersom båda dessa näringar gör stora utsläpp. Man får nog säga att sjöfarten är allra värst. De kör till och med båtarna på gammal spillolja i många fall. Vi vet alla vad det betyder för havsmiljön. Det är klart att sjöfarten vore en viktig del.

Det har funnits en diskussion, bland annat inför G20-mötet, om att man skulle kunna göra det Carina Ohlsson säger, det vill säga hitta ett system även för dem och använda det som en delfinansiering för en klimatuppgörelse. Både Fredrik Reinfeldt och Andreas Carlgren måste också utveckla hur förutsättningarna ser ut för det. Det kärvar relativt rejält i klimatförhandlingarna, om jag säger så. Men ur svensk synvinkel vore det naturligtvis en utmärkt finansieringsväg.

När det gäller bördefördelningen har det funnits en bild av att en del av de tillkommande länderna, till exempel Polen, skulle få bära en mycket stor börda för sina utsläpp och att det skulle vara en stor fördel om man lade en tung vikt vid bnp i stället. Därigenom skulle vi få förhandla om hur vikterna skulle se ut. Det visar sig nu när man har fått ordentliga och bättre genomarbetade tekniska underlag att de här skillnaderna inte ser riktigt så dramatiska ut. En del av den polska förhandlingspositionen har inte riktigt varit välgrundad i teknisk mening. Skälet till att jag sade i teknisk mening är att polackerna ändå hävdar att de inte vill betala så mycket för den här bördefördelningen.

Till slut kommer vi säkert att lösa upp detta med en kompromiss. Inför Ekofin och sedan inför Europeiska rådet kommer vi som ordförande-land att göra allt vi kan för att övertyga polackerna om att vi måste göra framsteg här. Det är i den tekniska delen som vi har gjort framsteg inför det informella mötet.

När det gäller Monica Greens synpunkt vill jag säga att det är kommissionen som ligger oss allra närmast i syn på hur man ska göra finanspolitisk exit, och jag ska återkomma till det och beskriva det senare. Kommissionens kommentar gällde att vi hade ett inlägg från vår polska kollega som faktiskt har bortfallit i de här anteckningarna, om jag förstår anteckningarna rätt. Han hävdade att beräkningarna för strukturellt saldo är väldigt osäkra. Han menade att vi måste förbättra metoderna för att göra de beräkningarna innan vi börjar fästa en så stor vikt vid dem som vi nu gör i exitstrategin. Almunia menade att diskussionerna kring mätmetoderna har pågått under många år, och där är det som det är. Min poäng var helt enkelt att de statistiska mätmetoderna inte kan vara det som blir den avgörande frågan i en politisk diskussion. Almunia och jag har samma syn, men det borde ha funnits ett inlägg från Jacek Rostowski

som hävdade att Polen tyckte att detta var ett bekymmer. Jag beklagar att samtalsuppteckningen inte ger en riktigt begriplig bild.

Anf. 14 MONICA GREEN (s):

Det blir ju konstigt om saker och ting faller bort. Det förvånar mig att man tar bort just det polska inlägget.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Jag tror inte att det var avsiktligt.

Anf. 16 MONICA GREEN (s):

Nej, det tror inte jag heller, men det är synd att det blir så.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Vi lägger åiterrapporterna till handlingarna och noterar att den från den 7 juli läggs bland de hemliga handlingarna.

Vi går vidare till information och samråd inför det kommande rådsmötet. Jag anmäler att det har varit information i finansutskottet. Finansministern var där och informerade om kommande rådsmöten under det svenska ordförandeskapet. Det var i tisdags, den 13 oktober. Behandlingen av A-punktlistan ligger numera utanför som bekant. Den första beslutspunkten är nr 3, Förberedelser inför finansministrarnas G20-möte.

Anf. 18 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag tror att detta kommer att bli en relativt tung och återkommande punkt i EU-nämndens arbete. G20 har själva bestämt att de är det främsta forumet för internationellt ekonomiskt samarbete. De kommer att ha toppmöten vid två tillfällen per år. Det ska utgöra ett försök att förstärka den globala koordineringen.

Efter den kris vi har haft kan man konstatera att det vore mycket bra. Man kunde önska att det var ett bättre och mer demokratiskt väl förankrat forum. Det är i runda slängar två miljarder människor som står utanför G20-kretsen, men det är klart att de representerar en väldigt stor del av världsekonomin. Det är ett framsteg att vi får en bättre koordinering. Det är också ett framsteg att vi har fått ett forum som av alla uppfattas som mer legitimt. Vi har haft bekymret – det är därför G20 finns – att framför allt Kina, Indien, Ryssland och Brasilien har uppfattat IMF som alldeles för tungt belastat med röster från Europa och USA.

Det här betyder dock att om G20 ska fungera ur små länders perspektiv, det vill säga de som inte är medlemmar i G20, är det viktigt med gemensamma terms of reference inför mötena. Inför det förra G20-mötet i London lyckades vi etablera mycket utförliga terms of reference med en ordentlig förberedelseprocess i EFK och med bra diskussioner med kommissionen. Det här gjorde att vi både i London och i Pittsburgh kunde uppträda med en väldigt stor europeisk enighet. Det fanns en acceptans för att vi som ordförande företrädde hela Europa på G20-mötet i London. Det har fördelar. Vi har vid ett antal tillfällen tidigare haft situationer där stora länder har intagit positioner som har varit mycket problematiska för ett antal mindre länder som inte varit representerade.

Det är en fördel att vi får ett sådant här arbete. Vi vill förstärka detta ytterligare. Därför tar vi nu fram nya terms of reference inför St. Andrews. Vi kommer förmodligen att få jobba med dem på samma sätt framöver. Vi ska också försöka att etablera en tydligare form för detta under vårt ordförandeskap. Det ska finnas fastlagt att det ska tas fram terms of reference, att det ska vara ordförandeskapet som håller i dem, att kommissionen ska vara inblandad och att vi ska få ordning och reda i de här förberedelserna.

Det blev inte så mycket klimatkommunikation i Pittsburgh. Tack vare att engelsmännen är väldigt engagerade i frågan har vi fått igenom att det kommer att vara en av huvudpunkterna i St. Andrews.

Vid sidan av det ska vi diskutera den starka, hållbara och balanserade tillväxten. Ramverket för den är ursprungligen ett förslag från Gordon Brown som sedan har vunnit gehör i G20-kretsen. Det handlar i grunden om att minska obalanserna i världsekonomin, det vill säga minska ett antal länders mycket stora bytesbalansunderskott och motsatsen i överskottsländerna, för att därigenom få en ökad stabilitet.

Sedan handlar det också om koordineringen av exitstrategier. Där är det mycket tydligt att bedömningen i alla de stora och ledande ekonomierna är att den här återhämtningen måste beskrivas som mycket fragil, mycket skör. Framför allt när det gäller styrkan i strukturerna på de finansiella marknaderna återstår det fortfarande en stor osäkerhet. Alla är också medvetna om att vi har en besvärlig arbetsmarknadsutveckling framför oss. Därför är det viktigt att vi kan konstatera att vi måste ligga kvar med en mycket expansiv politik i dagsläget, men för att det ska vara trovärdigt och hållbart måste vi också ha trovärdiga exitstrategier.

En ytterligare punkt är klimatfinansieringsfrågan. Man ska vara medveten om att vi på G20-mötena i London och Pittsburgh hade den rätt besvärliga situationen att ett antal länder, framför allt Kina, trots att det låg ett uppdrag från stats- och regeringscheferna att G20-finansministrarna skulle diskutera klimatfinansiering, menade att det var en formfråga och att den diskussionen borde föras i FN-kretsen. Därför blev det egentligen aldrig mer än en väldigt hård ordväxling om formfrågan som pågick i många timmar under förhandlingarna där. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det var en mycket stark europeisk påtryckning i frågan. Det var ett mycket bra europeiskt samarbete på stats- och regeringschefsnivå. Sedan blev det ännu mer tydligt eftersom såväl Merkel, Sarkozy och Fredrik Reinfeldt som de andra närvarande européerna gjorde väldigt starka inlägg i klimatfrågan.

Problemet var att när vi sedan kom till FN-processen – ni minns ju att den låg efter vårt G20-möte i London och precis före mötet i Pittsburgh – ville man inte heller där göra framsteg. Man blockerade framstegen vid det ena mötet, och sedan blockerade dem i det andra mötet där man hade sagt att man borde ha gjort dem. Det är helt enkelt så att det är en mycket besvärlig situation där USA och Kina lurpassar på varandra, om man får uttrycka saken så. Det är ett mycket märkligt beteende.

Vi kan tänka oss att man bor i ett hus som brinner, och så har man gäster där och barnen i var sitt rum. Då sitter man inte kvar på sitt rum och väntar med att ta ut sina barn, utan då springer man ju och tar ut alla barnen så snabbt som möjligt.

Det är mycket märkligt att man säger: Vi vet att klimatfrågan är jätteviktig, men vi tänker inte göra något förrän ni gör något. Det är en oerhört märklig hållning, men det är den situation vi befinner oss i.

När det gäller exitstrategierna undrar jag om det inte är lika bra att vi tar den breda diskussionen under punkten om Europeiska rådet där jag kan redogöra för alla delarna.

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

De här frågorna och punkterna går självfallet in i varandra, men i den utsträckning det går att hålla det till just G20-förberedelser tar vi frågor nu. Sedan återkommer vi till både klimatfinansiering och exitstrategier.

Anf. 20 PER BOLUND (mp):

Fru ordförande! Det har tyvärr varit lite problem att få fram dokument till nämnden i den här frågan. Därför vore det bra om finansministern kunde belysa den lite mer. Jag är framför allt intresserad av finansiering av åtgärder mot klimatförändringarna. Vad är det egentligen som EU går in till förhandlingarna med när det gäller klimatfinansieringen? Finansieringen är med i G20 också. Vad föreslår EU egentligen att G20-länderna ska ställa sig bakom när det gäller klimatfinansieringen?

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:

Jag ska säga två saker när det gäller dokumenten. Jag glömde att säga att nya kanslikommentarer i Ekofinfrågorna ligger utdelade på bordet. Det var något fel i de första.

Jag håller i terms of reference här, men det är de förra. Det är de nya som det har varit svårigheter med. Då vet vi vad vi har fått och inte fått.

Anf. 22 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Fru ordförande! Tack för föredragningen, ministern! Jag har en fråga som jag har funderat på. Världsbanken diskuterar väldigt mycket utvecklingsländernas situation och hur vi ska få stabilitet i många länder som har problem med sin ekonomi. Jag tänker särskilt på Afrika. Finns diskussioner om hur deras utveckling påverkas och hur finansiell stabilitet påverkar dem med? Finns den diskussionen över huvud taget med i samtalen i G20?

Anf. 23 CARINA OHLSSON (s):

Detta är en fråga som jag även har ställt till statsministern inför de här olika mötena i G20 och FN-mötet om klimat där man diskuterar finansiella frågor och klimatkrisen.

Är det så att man tar upp och försöker att sammanföra de här frågorna? Från svenskt håll har vi kunnat visa att man faktiskt kan kombinera tillväxt och minskade utsläpp. Ibland ser det ut som, när vi får handlingarna både inför möten och i rapporter efteråt, att det är parallella spår. Det ser inte ut som att det finns så mycket diskussioner samtidigt. Det tycker jag också hänger ihop med bilden som finansministern gav, alltså att man bär ut barnen och så vidare, men man borde kunna visa att det faktiskt finns positiva saker också och att man hade kunnat förebygga den här branden om man hade jobbat på ett mer hållbart sätt. Jag tycker

att det nu saknas mycket av det i alla diskussioner. Nu är det finanskrisen som är överordnad på något sätt, och då tror jag att det vore pedagogiskt och strategiskt att försöka sammanbinda dem och visa med goda exempel att det faktiskt går att nå tillväxt med klimatförbättringar.

2009/10:4
16 oktober

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Bara för att reda ut det här med terms of reference igen vill jag säga att nämnden har fått dem inför förra G20-mötet men inte inför det här mötet i skriftlig utkastform. Då är det desto viktigare att som finansministern har gjort redogöra för innehållet muntligt. Vi ska se till att den information som nämndens ledamöter behöver kommer fram här.

Anf. 25 Finansminister ANDERS BORG (m):

Tyvär blir det lite så att vi kommer att återkomma till alla diskussioner om och om igen, för klimatfrågan och klimatfinansieringen blir sedan en mycket tung punkt i våra underlag inför Europeiska rådets möte.

Det man helt enkelt kan konstatera är att vår ambition, som jag ska redogöra för då, naturligtvis är att Europa skulle kunna nå fram till att så långt som möjligt klargöra vad vi är beredda att bidra med. Där har kommissionen gjort ett väldigt bra underlag där man konstaterar att ska vi klara tvågradersmålet måste det vara substantiella reduktioner redan till 2020 och att det handlar om en bedömning av att mitigation, alltså anpassningsåtgärderna, behöver vara i storleksordningen 100 miljarder per år fram till, eller vid, 2020.

Europa har ett ansvar för en rimlig andel av det som man har beräknat till mellan 500 miljarder euro och 2 miljarder euro. Det allra bästa vore om vi kom i en högre del av intervallet och att det var en så tydlig formulering som möjligt, så att man inte bara konstaterar att kommissionen har gjort dessa beräkningar utan att man också så långt det är möjligt ställer sig bakom uppfattningen att det är vad Europa bör bidra med. Motargumentet är ju det förhandlingstekniska, alltså att vi inte ska berätta vad vi är beredda att bidra med innan andra berättar vad de är beredda att bidra med. Men det tror jag i praktiken är en väldigt svår hållning, för vi förhandlar ju ändå som en union och för 500 miljoner invånare. Att vi skulle kunna ha hemliga taktikpositioner tror inte jag speciellt mycket på, utan jag tror att det är bättre att man räknar ut vad man bedömer som en rimlig andel och sedan erbjuder sig att bidra med det. Jag tror också att det kan fungera som ett smörjmedel i förhandlingarna om Europa relativt tidigt ger indikationer om hur vi bedömer vad vi är beredda att betala.

Man ska komma ihåg att kärnfrågan i klimatförhandlingarna är hur de stora länderna ska minska sina utsläpp. Det är så vi får ned klimatutsläppen. Det vi nu talar om är vad vi ska göra för dem som drabbas hårdast av klimatfrågan, vilket i huvudsak handlar om länder som har väldigt små utsläpp men som drabbas mycket hårt socialt, politiskt och ekonomiskt av utsläppen. Det är det som jag tror att vi måste göra framsteg med inför Köpenhamn innan vi kan nå en uppgörelse om det andra. Men det är en väldigt dålig ursäkt för de stora ekonomier som inte är beredda, till exempel USA, Indien och Kina, att göra utfästelser om vad de själva ska göra. Det är fullt möjligt att precis som Europa och Japan säga: Ja, alldeles oavsett hur de här klimatförhandlingarna ser ut är det vår upp-

fattning att vi till 2020 måste minska våra utsläpp med 20 eller 30 procent. Det har ju Sverige, Europa och Japan sagt. Men jag ska återkomma till det när det gäller finansieringsfrågan.

När det sedan gäller Désirée Pethrus Engströms fråga om Afrika är Afrika representerat i G20 via Sydafrika. Det är de som sitter på det mandatet. Alltså, de har ju inget mandat, men de sitter helt enkelt där och anser sig själva representera Afrika.

Det som jag tror har bidragit till att det inte har varit så mycket diskussion om Afrika i de här sammanhangen är att den ekonomiska krisen i huvudsak är ett fenomen för emerging markets i Europa respektive asiatiska länder och för de stora industriländerna. Det är de stora industriländernas kris som vi nu ser. Det är inte Latinamerikas och Afrikas på riktigt samma sätt som det har varit historiskt sett, och det ska vi naturligtvis vara väldigt glada för. Men det betyder inte att Afrika inte kommer att påverkas. Även de kommer att påverkas, men det ser nu ut, när man tittar på Världsbankens och Valutafondens bedömningar, som att effekterna kanske blir något mindre än vad man har räknat med. Det är det som kanske har gjort att diskussionerna mer har fokuserat på annat. Världen är ju tyvärr sådan att man fokuserar på det som är mest akut varje gång det blir kris.

När det gäller Carina Ohlssons diskussion om hållbarhet delar jag den bedömningen. Det är ett argument som vi ständigt återkommer till att länder som Sverige och Danmark, alltså de nordiska länderna, har lyckats kombinera en relativt god tillväxt med minskade klimatutsläpp. Det är det argument som vi har.

Nu ska man dock samtidigt komma ihåg att det inte är helt ologiskt när en del av dessa länder, framför allt Indien och Kina, med de tillväxttal och det behov av energiförsörjning som de anser att de har säger: Först har ni i industriländerna släppt ut all den här koldioxiden, och sedan säger ni att vi ska lösa problemet. Det kan man ha respekt för att de tycker. Men jag delar Carina Ohlssons syn i den frågan.

Jag tror att jag har svarat på alla frågorna. Vi kommer att återkomma till klimatfinansieringen och de andra delarna när vi ska diskutera Europeiska rådets slutsatser.

Anf. 26 MONICA GREEN (s):

Det återkommer antagligen senare, men jag ställer frågan i alla fall. När det gäller förberedelser inför G20-mötet står det här att det som ska tas upp är exitstrategier, övervakning av makroekonomiska obalanser och finansiering av åtgärder. Då undrar jag: Kommer även de här tre tillsynsmyndigheterna att komma upp då, eller är det någonting som finansministern kommer att redogöra för längre fram? Det är ingenting man diskuterar när man ska förbereda G20-mötet kanske, men eftersom man ändå ska ta upp detta med övervakning och hur man ska kunna strama åt den finansiella sektorn i framtiden kanske det är intressant att diskutera även tillsynsmyndigheterna. Det vet inte jag, men det skulle vara intressant om Anders Borg ville redogöra för det.

Jag återkommer om de andra frågorna.

Anf. 27 PER BOLUND (mp):

Fru ordförande! Jag håller helt med om att vi ska diskutera EU:s förslag till sin egen finansiering under nästa punkt. Men däremot är det under G20 väldigt intressant att höra hur EU ser på sin roll jämfört med de andra G20-länderna, till exempel om EU är berett att ta på sig en större del av finansieringsbördan än de andra aktörerna just för att få i gång processen och också hur man har tänkt sig att man ska basera beräkningarna på hur stor finansieringen ska vara. Ska det baseras på bnp per capita i länderna eller ska det vara jämnt per person i de länder som ska finansiera eller ska det baseras på historiska utsläpp till exempel?

Sådana finansieringsmekanismer är mycket intressanta just på G20-mötet.

Anf. 28 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag börjar med Monica Greens fråga. Strukturen som vi nu försöker skapa globalt för finansiell tillsyn är byggd på, kan man säga, tre nivåer med två huvudspår. De två första nivåerna är då ett förstärkt globalt samarbete inom G20 som sedan implementeras och diskuteras inom IMF, den finansiella stabilitetsstyrelsen och centralbankssamarbetet som ligger i Bank for International Settlements i Basel, det som följaktligen kallas Baselkommittén, där man försöker sätta internationella normer och spelregler för hela det globala finansiella systemet. Den tredje nivån är det som görs regionalt eller nationellt – regionalt i Europas fall och nationellt i USA:s och Kanadas och andra så kallade icke EU-länders fall.

G20-diskussionen rör framför allt de första delarna av detta, det vill säga G20:s ansvar, IMF:s och FSB:s roller och Baselkommitténs roll. Det som sedan görs nationellt diskuteras naturligtvis mer i de nationella eller regionala forumen. Man kan dock i det här sammanhanget påpeka, för det kommer jag naturligtvis att redogöra för på G20-mötet, hur det samarbetet ser ut i Europa och vad det är vi gör. Där kommer då de här två huvudspåren in, det ena med en förstärkt makroövervakning via makroriskrådet, det andra med en förstärkt mikroövervakning via de tre tillsynsmyndigheterna.

Det man kan notera om man framför allt jämför med USA är likheterna. Även där inför man ett makroråd kopplat till Federal Reserve som precis som i vårt fall har en stark ställning till detta och som samordnar ett råd som består av de ansvariga myndigheterna och sedan en förstärkt nationell översyn, i deras fall också kopplad till Federal Reserve.

Likheterna är alltså mycket påtagliga både på makrosidan och på mikrosidan. Men diskussionen kring europeiska tillsynsmyndigheter ligger i den europeiska diskussionen – det är mer att vi redogör för vad vi har gjort för framsteg där.

För att alla ska få bilden klar för sig vill jag säga att på förra G20-mötet kom vi alltså inte förbi formfrågan. Per Jansson satt till klockan fem på morgonen >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<, alltså: Får vi över huvud taget diskutera klimat?

Det kan vara så att vi nu gör väldigt stora framsteg och kommer in i de mycket intressanta diskussioner som du tar upp. Det är det vi alla önskar. Det finns ju förståelse för att någonstans kring kommissionens siffror måste vi landa. Jag tror att det aldrig kommer att vara så att Europa inte är de som trycker på i klimatfrågan. Men givet den rätt nedslående erfa-

renheten från både London och Pittsburgh skulle jag säga att det finns en betydande risk att vi inte ens når så långt.

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Tack för det! Detta handlade om förberedelser inför finansministrarnas G20-möte. Då ska vi förhålla oss till regeringens här angivna ståndpunkt, och jag finner att det finns stöd för densamma med avvikande mening från mp.

Vi går vidare till punkt 4 som handlar om förberedelser inför Europeiska rådet den 29 och 30 oktober. Den har tre delar. Men först har vi en ordningsfråga från Kerstin Lundgren.

Anf. 30 KERSTIN LUNDGREN (c):

Med tanke på att det helt plötsligt dök upp en avvikande mening i slutet på den överläggning som vi hade vore det för helhetens skull bra att få veta vad den avvikande meningen innehåller.

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Vi backar till punkt 3 och ber Per Bolund att motivera lite till.

Anf. 32 PER BOLUND (mp):

Vi är inte nöjda med den information som vi har fått. Vi tycker att det är för oklart vad det egentligen är för krav som EU går in med. Vi tycker att EU måste vara betydligt mer pådrivande när det gäller finansieringsfrågan. Vi kommer också senare att komma in på mer kritik, men vi är inte heller nöjda med de finansieringsnivåer som EU har föreslagit totalt sett. Vi tror att det behövs mycket mer resurser än så.

Därmed har vi svårt att ställa oss bakom det för oss fortfarande ganska oklara inspel som EU kommer med till G20. Vi tycker att EU och Sverige som ordförande måste ha en ännu mer pådrivande roll när det gäller att få i gång bra finansiering till fattiga länder.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

För att vara jättetydlig vill jag säga att det är den svenska regeringens och ordförandeskapets ståndpunkt som vi förhåller oss till här, och den är Per Bolund ännu inte nöjd med. Hela EU kan vi inte reglera här inifrån även om vi skulle vilja det ibland.

Anf. 34 KERSTIN LUNDGREN (c):

Jag tycker att det är intressant att få höra vilka ytterligare krav som Miljöpartiet anser att den svenska regeringen borde lyfta fram. Jag har uppfattat att det är ganska tydliga krav från både Sveriges och EU:s sida när det gäller detta, och svårigheten verkar ligga i andra saker än de som ligger på bordet för samråd i EU-nämnden, om vi nu pratar kineser eller annat.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Då ger jag ordet till finansministern, och nu har vi alltså återöppnat punkt 3.

Anf. 36 Finansminister ANDERS BORG (m):

Får jag med ordförandeskapshatten på göra påpekandet att det inte finns någon del av världen som är mer pådrivande än Europa. Jag har stor respekt för Per Bolunds uppfattning, men utifrån de erfarenheter som jag har fått genom de diskussioner som vi har haft inom G20-kretsen både på finansministersidan och på statsministersidan blir den för mig ändå lite märklig. Alla de europeiska ledarna gjorde mycket kraftfulla inlägg i frågan. Det är alldeles uppenbart att det ledarskap som finns i den här frågan ligger hos Europa, och det är där det finns en vilja att föra det framåt. Man kan naturligtvis önska att världen såg annorlunda ut än den gör, men påståendet att det skulle finnas en brist i det europeiska ledarskapet i klimatfrågan är för mig lite förvånande. Jag skulle snarare säga att det är där det finns ett ledarskap och att vi har stora bekymmer på andra ställen.

Anf. 37 ORDFÖRANDE:

Det vi ska ta reda på är alltså hur Per Bolund eller för den delen Jacob Johnson hade velat agera annorlunda inför rådet om de hade varit finansministrar i det här läget. Det är det vi förhåller oss till.

Anf. 38 JACOB JOHNSON (v):

Jag börjar med klarläggandet att jag kommer att framföra mina synpunkter på EU:s upplägg under punkt 4.2. Jag tycker att det är mer relevant att ta upp dem där än under förberedelser inför G20-mötet.

Anf. 39 PER BOLUND (mp):

Jag hade inte heller tänkt förlänga debatten, men eftersom jag fick en fråga ska jag gärna svara på den.

Jag kan hålla med finansministern om att EU är den part som har gått längst, men frågan för oss är snarare om EU har gått tillräckligt långt. Där är vi inte överens. Vi tycker inte att EU har tagit tillräckligt stora steg när det gäller finansieringsfrågan. Som jag var inne på tycker vi inte att EU i sin kommunikation har varit berett att avsätta tillräckligt stora resurser för finansiering.

Vi tycker inte heller att EU har varit tillräckligt tydligt när det gäller finansieringskällor – hur ska man få fram pengarna? Vi tycker att det behövs alternativa finansieringskällor, till exempel via skatt på flygbränsle och bunkerolja eller, som har föreslagits, en avgift på utsläppshandel. Det är exempel på olika finansieringslösningar.

Det är den typen av tydlighet som vi är övertygade om behövs både från EU och från G20. Därför efterfrågar vi att Sverige går in med en sådan tydlighet till EU och att EU sedan går vidare med det till G20. Det är för att vi ska få en så tydlig bild som möjligt inför Köpenhamnsmötet. Om vi inte får det kommer vi nämligen inte att få ett bra avtal.

Anf. 40 ORDFÖRANDE:

Då är det noterat, och att vi tycker olika är också noterat.

Vi återgår till punkt 4, och vi ska först reda ut det formmässiga. Monica Green tog upp lägesrapporten om den finansiella tillsynen och frågade när strukturerna för detta kommer. De kommer under punkt 4.3,

som föreslås sambehandlas med punkt 6 som just handlar om Europeiska systemriskrådet och detaljerna kring detta. Jag föreslår alltså att vi gör så. Då har vi först punkterna 4.1 och 4.2, som i sin tur är rätt olika. Jag föreslår därför att vi börjar med att behandla punkt 4.1, Exitstrategi och därefter tar klimatfinansieringen.

I frågan om exitstrategi samrådde EU-nämnden med regeringen den 16 september. Det fanns då stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar. Avvikande mening anmälades från v och mp när det gällde behandlingen av upplägg inför hela Europeiska rådet. Eventuella avvikare får om nödvändigt motivera sig. Jag ger nu ordet till finansministern.

Anf. 41 Finansminister ANDERS BORG (m):

Den här diskussionen präglas av det centrala i att kunna hålla två tankar i huvudet samtidigt. Den ena tanken är att det för världen är extremt viktigt att vi har en expansiv finans- och penningpolitik samt en finansiell stabilitetspolitik. Dessa ben i politiken måste alla vara kvarstående expansiva under den kommande perioden. Det sammanhänger med att vi, som jag sade, fortfarande har en väldigt skör återhämtning. Det är alldeles uppenbart att det finns risker för bakslag och kvarstående finansiella risker i det finansiella systemet. Det är viktigt att säga detta samtidigt, inte minst därför att vi annars inte har en samsyn kring det.

Samtidigt är det så – och det är den andra tanken vi måste hålla i huvudet – att offentliga finanser i de stora länderna inte är på en uthållig nivå. OECD har räknat på det, och den genomsnittliga skuldsättningen i G7-kretsen ser ut att ligga över 140 procent av bnp även när man tar bort de temporära stimulansåtgärderna. Det är alltså en ökning med i Englands fall 100 procent av bnp mellan 2007 och 2017. Det är klart att vi står mycket illa rustade nästa gång vi går in i en lågkonjunktur, dels för att skuldnivån är så mycket högre och dels för att vi i många fall kommer att befinna oss i en sits där man kanske går in i en lågkonjunktur med ett underskott på 7, 8 eller 9 procent av bnp. Den lågkonjunkturen skulle naturligtvis skapa väldiga konvulsioner och bekymmer med diskussioner om uthållighet och långa räntor.

Tyvärr är marknader sådana att de ofta tvingar oss att förhålla oss till framtiden. Om vi inte kan visa att det är en långsiktig uthållighet i offentliga finanser kommer långa räntor så småningom att gradvis stiga, och det utgör då också en allvarlig risk för återhämtningen. Det är alltså viktigt för att vi ska kunna vara expansiva – och trovärdigt expansiva – att vi har exitstrategier. Det gäller dels offentliga finanser, men faktiskt lika mycket de andra delarna kring finansiell tillsyn. Om centralbankerna ska våga och orka hålla i de breda stimulanserna som kommer från låga räntor är det nämligen också viktigt att de känner en trygghet i att vi därmed inte bygger upp nya bubblor som sedan i nästa högkonjunktur blir helt ohanterliga obalanser som lägger grunden för nästa lågkonjunktur. Det är därför det finns en så tydlig koppling – vi måste ha dessa system, och vi måste bygga upp olika typer av exitstrategier för att skapa en medelfristig stabilitet.

För Europas del tillkommer, vilket illustrerades väl i den rapport om långsiktigt uthålliga offentliga finanser som kommissionen häromdagen presenterade, att vi i många EU-länder inte heller har demografiskt lång-

siktigt uthålliga offentliga finanser. Sverige, Danmark och Finland tillhör dem som har allra bäst uthållighet i detta avseende, men för ett antal länder är bekymren långsiktigt betydande. Det betyder att man även ur det perspektivet måste orka ta i frågan om finanspolitisk exit.

Ur ett svenskt perspektiv kan man notera att de stora finanspolitiska konsolideringar som det nu handlar om för länder som Storbritannien och USA kommer att formera den politiska agendan för mycket lång tid framåt. Det är mycket betydande finanspolitiska reformprocesser som kommer att behöva inledas för de länderna så snart vi är på fast mark. Ett antal länder, som Sverige, står å andra sidan så väl rustade att vi i praktiken är tillbaka på balans och överskott utan att behöva vidta några åtgärder.

De fyra principer vi har lagt fast är till att börja med att vi när återhämtningen i ekonomierna har säkerställts ska återta de extraordinära stimulansåtgärder som nu föreligger. Det gäller framför allt att säkra att sådant man har gjort tillfälligt – i vårt fall pengarna till kommuner, infrastruktur och arbetsmarknadspolitik – så småningom fasas ut. Vi vet att ett stort antal länder har vidtagit extraordinära stimulansåtgärder som sedan fasas ut.

Som jag påpekade räcker emellertid inte detta för att återkomma till balans i offentliga finanser, utan det är också nödvändigt med en konsolidering. Vi har enats om att det ska ske en strukturell konsolidering av de offentliga finanserna på mer än 0,5 procent av bnp per år. I de beräkningar från Bruegelgruppen som Pisani-Ferry redogjorde för framstår det dock som mycket tydligt att 0,5 procent i konsolidering per år är en minimivå. Det räcker helt enkelt inte för att man i de stora europeiska länderna ska kunna återställa offentliga finanser i god ordning före nästa lågkonjunktur. Det säger ju sig självt – gör man 0,5 procent minskar underskottet med 0,5 procent per år. Ligger underskottet på 8–9 procent av bnp måste man tänka sig en högkonjunktur som pågår under väldigt lång tid för att man ska få ordning på detta.

Det är också viktigt att vi gör strukturella reformer, framför allt för att stärka sysselsättning och potentiell tillväxt. Det är viktigt mot bakgrund av att Europa så många gånger upplevt att arbetslösheten biter sig fast efter lågkonjunkturer. Det vi behöver göra måste naturligtvis handla om arbetsmarknadsreformer, att vårda arbetskraftsdeltagande och att vårda arbetsutbudet så att vi får in fler människor på arbetsmarknaden. Det är nyckeln här. Det handlar därtill om långsiktiga investeringar, även om man ska komma ihåg att det ur hållbarhetssynpunkt är arbetsmarknaden som är avgörande och inte produktivitet och kapitalstopp. Produktivitet har nämligen väldigt små effekter på långsiktig uthållighet.

Det sista, som också ur ett svenskt perspektiv är mycket viktigt, är att en erfarenhet av stabilitets- och tillväxtpakten är att den fungerar i de länder som har starka nationella budgetramverk. Därför har vi understrukt och fått stöd för idén att vi nu också måste arbeta för att stärka de nationella finanspolitiska ramverken.

Detta är verktygen och strategin som under perioden vi har framför oss kommer att föras framåt i två led. Eftersom arbetet sker inom ramen för stabilitets- och tillväxtpakten, är det rimligt att man i de stabilitets- och tillväxtpaktsrapporter som ska komma i början av nästa år ger en utförlig redogörelse för hur länderna ska ta sig tillbaka till balans och

överskott – eller nära balans och överskott, som stabilitetspakten föreskriver. Detta måste dock samtidigt kopplas till en implementeringsdiskussion. Kommissionen lägger i november fram sin prognos för 2011, och det blir då en viktig diskussion. Ser vi i den bedömningen att vi räknar med och är överens om att tillväxten 2011 är på mer fast mark blir det naturligt att man under 2011 inleder arbetet med att konsolidera offentliga finanser.

Vi kommer inför mötet i oktober dels att ha ett antal slutsatser som ni har sett kring Ekofinrådet i den här frågan, dels en mer allmänt hållen slutsats i det som kommer att gå in i Europeiska rådets slutsatser. Tanken är att diskussionerna fortgår i Ekofinrådet under oktober och november för att i december landa i en mer utförlig redovisning, som sedan går in i slutsatserna för Europeiska rådets möte i december.

Anf. 42 JACOB JOHNSON (v):

Det är mycket man skulle kunna säga, men tiden är knapp och miljöministern är väl redan i väntrummet.

Med tanke på diskussionen om skuldsättning undrar jag om principen om skatt efter bärkraft är något som finansministrarna uppehåller sig vid. Jag tycker att de kanske borde göra det.

Jag har också en fråga om den strukturella konsolideringen av de offentliga finanserna med 0,5 procent. Är avsikten att alla länder ska ha en förstärkning med 0,5 procent? Det är ganska olika situationer.

Jag antar att jag inte delar slutsatserna vad gäller de så kallade arbetsmarknadsreformerna. Jag kan nämligen tänka mig vad de innehåller och vill därför flagga för att jag har en avvikande mening. När det gäller de stärkta nationella finanspolitiska ramverken skulle jag vilja veta vad de innehåller, för jag misstänker att jag har en avvikande mening även där.

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

Det misstänker jag också, och jag noterar det.

Anf. 44 MONICA GREEN (s):

Jag kan hålla med Jacob Johnson i hans fråga huruvida ni diskuterar skatt efter bärkraft. Vi har i Sverige fått höra att finansministern räknar in de sänkta skatterna som en stimulansreform, men de ska ju inte dras tillbaka om den borgerliga regeringen får fortsätta. Än så länge har de inte gett några jobb.

Det som å andra sidan dras tillbaka är naturligtvis de automatiska stabilisatorerna. Det är självklart och hörs till och med på begreppet, att det är automatiskt – ju lägre arbetslöshet vi har desto lägre kostnader för arbetslösheten blir det. Det kan man alltså lätt dra tillbaka och få ordning på i budgeten. En annan sak som det dock är synd att finansministern menar ska vara tillfälligt är beskedet till kommunerna – de ska tyvärr uppfatta detta som bara en tillfällig åtgärd, enligt finansministern. Det beklagar jag.

Finansministern kommenterar det vi har byggt upp i Sverige. Det var ju vi som under 90-talet byggde upp en långsiktig och uthållig finansiell stabilitet, och det håller jag med om att vi ska försöka hålla fast vid. Vi ska inte få för stora budgetunderskott i Sverige. Vi får väl försöka vara

försiktiga med våra gemensamma pengar och kanske inte låna till skatte-sänkningar, som den borgerliga regeringen gör.

Jag håller också med om att vi måste se till att arbetslösheten inte biter sig fast. Tyvärr kommer arbetslösheten i Sverige att göra det. Rege- ringen skriver i sin budgetproposition att var tredje som nu förlorar sitt arbete inte kommer att komma tillbaka. Vi har alltså mycket att göra här hemma – det är möjligt att det går att lära upp andra länder, men om vi själva inte föregår med gott exempel fungerar det inte så bra.

Jag tänker återkomma när det gäller den finansiella tillsynen under punkt 4.3.

Anf. 45 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag börjar med Jacob Johnsons fråga om skatter. Skattefrågan är na- turligtvis nationell. Vi diskuterar den, men alla skattebeslut måste sedan hänföras till varje lands politiska debatt. Om jag ska rapportera hur dis- kussionerna går är det framför allt så – och det ska jag återkomma till när jag svarar på Monica Greens fråga – att det finns en insikt om att det i Europa finns ett behov av att sänka skatter på ett antal områden. Det gäller främst sådant som är kopplat till arbete och kapital. Men det finns också ett behov av att höja skatter, inte minst av finanspolitiska skäl. Det som nämns och som vi ser att många länder arbetar med är frågor med miljöskatter och hälsoskatter – både i Finland och Danmark talar man nu om fett- och sockerskatter. Öl- och spritskatter håller på att höjas i ett antal länder. Det handlar i huvudsak om höjningar av konsumtionsskat- ter, i flera fall med koppling till miljö och hälsa.

Jag får väl säga att det, även om vi i Sverige inte har behov av att höja skatter, är en hållning jag har stark sympati för. Ska man höja skat- ter är det på sådant där man har positiva effekter. Det är klart att det i grund och botten är bra om vi kan klara av högre alkoholskatter, fettskat- ter och sockerskatter – nej, fett- och sockerskatter är vi inte för, men när det gäller koldioxid, alkohol och tobak till exempel.

När det gäller arbetsmarknadsreformer gör Jacob Johnson en helt rik- tig bedömning. Där bör Vänsterpartiet reservera sig. Det vi talar om är ju åtgärder för att öka arbetsutbudet och arbetsmarknadens flexibilitet och få en lönesättning som är mer sysselsättningsvänlig. Där har Jacob John- son och Vänsterpartiet en annan syn.

Jag går över till att besvara Monica Greens frågor. När det gäller sänkta skatter är det väl så att vi ska dra tillbaka åtgärder som är tempo- rära efterfrågestimulanser. Men som framgår av finansministerdiskuss- ionen både i Göteborg och inför det här mötet finns det en samsyn om att vi måste vidta åtgärder för att vårda arbetsutbud och arbetskraftsdelta- gande. Det är till exempel en av huvudslutsatserna från Stephen Nickells föredrag på informella Ekofin. Det är det som gör att till exempel Valuta- fonden och kommissionen – Valutafonden explicit – rekommenderar att man gör den typ av jobbavdrag som vi har gjort som en krisåtgärd. Det underlättar att hålla kvar människor i arbetskraften. Det är så tydligt att det har effekter på att det lönar sig att arbeta. Där ligger de åtgärder vi vidtar väldigt väl i linje med de internationella rekommendationerna. Även inför det informella Ekofin var det mycket tydligt att vi hade den typen av synpunkter från kommissionen.

När det gäller kommunerna och tillfälliga stimulanser är själva poängen att de ska vara tillfälliga. Om man har varaktiga höjningar av statsbidragen måste det finansieras. Då har det naturligtvis effekten att vi måste ha högre skatter, vilket har effekten att vi får minskad sysselsättning. Ur sysselsättningssynvinkel måste en stimulans effekt vara att man gör en tillfällig efterfrågestimulans som förhindrar tillfälliga uppsägningar och gör att vi permanent får behålla de här människorna i arbete. Man kan ha olika uppfattningar om hur stor offentlig sektor vi ska ha permanent. Där kan Monica Green och jag ha olika syn. Det är en fullt legitim syn att vilja ha en större offentlig sektor. Den har jag ingen invändning mot. Men då ska man ha det som en strukturell synvinkel, inte som en krisåtgärd.

Vad gäller offentliga finanser och försiktighet kan man nu när vi börjar se prognoserna för underskott för 2010 komma från de andra länderna notera att till exempel Danmark och Finland, som väl är starkast vid sidan av Sverige, har påtagligt större underskott än vad vi förväntas få. Nu har vi inte sett alla siffror ännu, men det förefaller väldigt rimligt att anta att Sverige antingen kommer att tillhöra de allra starkaste eller till och med vara det starkaste landet när det gäller offentliga finanser framåtblickande.

Vad gäller riskerna för att arbetslösheten ska bita sig fast skiljer det sig mycket. Fonden räknar till exempel med att USA ska vara tillbaka på 5 procents arbetslöshet till 2014, men att Europa ska ligga kvar på i genomsnitt 10 procents arbetslöshet. Det finns länder där 80 procent av arbetslösheten biter sig fast. Det är det historiska mönstret för ett land som till exempel Tyskland. Andra länder, som Sverige, har en mycket flexibel arbetsmarknad och väl fungerande lönebildning. Då får man den här väldigt låga fastbitningseffekten på en tredjedel eller någonting sådant. Den är låg ur ett internationellt perspektiv och förutsätter att man har en flexibel arbetsmarknad. Det är det som gör att till exempel OECD räknar med att Sverige tillhör de två tre länder som har minst varaktiga effekter på arbetsmarknaden av krisen. Det sammanhänger delvis med det som den här regeringen har gjort, men det sammanhänger i grunden precis lika mycket med att den svenska arbetsmarknadsmodellen är väldigt väl fungerande. Det är effektivt att ha vår typ av lönebildningsstruktur, och vi tenderar genom aktiva åtgärder att också hålla kvar folk i arbetskraft. Det är den historiska erfarenhet vi har. Svensk arbetsmarknad fungerar ur det perspektivet inte lika bra som den amerikanska, men väsentligt bättre än den i Kontinentaleuropa.

Anf. 46 MONICA GREEN (s):

Jag har naturligtvis några följdfrågor. Anders Borg säger att jobbskatteavdraget är en reform som kan användas i lågkonjunktur och påstår också att det ger jobb. Det har vi inte sett än, i och för sig. Men då blir följdfrågan: Ska det vara tillfälligt? Om det nu är en krisåtgärd borde det alltså dras tillbaka enligt Anders Borg om sådana här saker ska användas i lågkonjunktur.

Jag noterar att Anders Borg räknar med löneprissättningen. Alltså räknar han med att vi ska ha lägre löner i framtiden och att det är det som ska ge de nya jobben. Den svenska modellen håller så länge vi har två starka parter. Om man väljer att avlösa den ena parten kommer inte den

svenska modellen att hålla i framtiden. Då kommer vi att stå där som alla andra länder och inte klara av de här sakerna på arbetsmarknaden. Det är bara att beklaga att Sverige är på väg i den riktningen.

2009/10:4
16 oktober

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Jobbskatteavdraget är väl inte i kärnan av exitstrategin på EU-nivå ändå. Men det är förstås alltid svårt att skilja på det och inrikespolitik. Finansministern, i det rådsrelevanta!

Anf. 48 Finansminister ANDERS BORG (m):

Nu är det så att den tredje punkten i exitstrategin som vi är överens om är strukturella reformer för att stärka sysselsättning och potentiell tillväxt. Det inkluderar arbetsmarknadsreformer och långsiktiga investeringar. I båda de diskussioner vi för i G20 och kommissionen är den typen av strukturella åtgärder en kärndel. Det är till exempel därför det ligger i de rekommendationer som fonden riktar till länderna.

Det är helt enkelt så att det vi bör göra varaktigt är att långsiktigt höja sysselsättningen. Det vi bör göra kortsiktigt och temporärt är att stimulera efterfrågan. Det är den uppdelning man bör ha i krispolitik. Där har Monica Green och jag olika uppfattningar. Vill man höja sysselsättningen varaktigt är vår uppfattning att jobbskatteavdraget är en väldigt viktig reform.

Anf. 49 MONICA GREEN (s):

Jag har en följdfråga till när det gäller kommunerna. Om det nu var så att kommunerna bara skulle få tillfälliga besked för att det ska användas bara som en buffert i lågkonjunktur, då har vi olika uppfattningar också där. Det är helt klart. Om finansministern säger att målet är att minska den offentliga sektorn är det ett klart och tydligt besked även till väljarna. De ska veta att kommuner och landsting ska ha mindre åtaganden i framtiden. Det ska privatiseras, det som kommuner och landsting gör i dag. Det borde väljarna få veta tydligare, tycker jag.

Anf. 50 Finansminister ANDERS BORG (m):

Vi får skilja på två diskussioner. Vad är tillfälliga effektiva efterfrågestimulanser? Vi vet att en tillfällig effektiv efterfrågestimulans är att fylla i kommunernas tillfälliga inkomstbortfall så att vi därigenom undviker att få uppsägningar under ett krisförlopp. Det är därför vi har introducerat idén att ge extra tillfälliga statsbidrag till kommuner under kris.

Sedan har vi en annan fråga: Vad ska vi ha för kommunal verksamhet och landstingsverksamhet långsiktigt? Det är detta som har gjort att vi till exempel byggt ut statsbidragen så att barnen ska få bättre möjligheter att lära sig läsa och skriva tidigt, att vi ska ha mer pedagogiska inslag i förskolan och sådant. Det är en annan diskussion. Det är den strukturella diskussionen om hur vi ser långsiktigt på offentlig sektor. Det andra är vad som är en tillfälligt effektiv krisåtgärd. Det är naturligtvis vår uppfattning att det behövs mer pengar i delar av den offentliga sektorn. I andra delar behövs det mindre. Skola, barnomsorg, äldreomsorg och sjukvård är sådant som vi har prioriterat även före krisen.

Men det är inte rådsdiskussionen.

Anf. 51 ORDFÖRANDEN:

Nej, det är det inte.

Vi kan gå till beslut under punkt 4.1. Där finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt, men befarar en avvikande mening från v. Det är väl så? Ja, den är noterad.

Vi går vidare till punkt 4.2, Finansiering av klimatförändringspolitiken. Den frågan behandlades senast i nämnden den 16 september, då det fanns stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar, men anmäldes avvikande meningar från v och mp.

Jag kan också säga, så att alla kommer ihåg det och det syns i protokollet, att vi kommer att diskutera klimatförändringspolitiksfinansiering alldeles strax även med miljöministern. Råden jobbar till stora delar tillsammans i denna fråga av lätt insedda skäl.

Men nu ska vi prata om Ekofin slutsatsförslagen och regeringens ståndpunkt inför desamma. Här finns ett hemligt underlag som nämndens ledamöter har fått.

Anf. 52 Finansminister ANDERS BORG (m):

Den här diskussionen sker med utgångspunkt i kommissionens meddelande om klimatfinansiering som kom den 10 september. Det är ett mycket logiskt och välstrukturerat meddelande från kommissionen. Man tar utgångspunkten i tvåprocentsmålet. Man konstaterar hur mycket det krävs för att vi ska nå detta. Vad måste göras före 2020, och hur mycket bör ligga för de stora länderna att göra?

Därefter går man över till frågan hur omfattande anpassningsåtgärder som behövs. Då drar man slutsatsen att det handlar om totalt 100 miljarder euro per år 2020 och att det på kort sikt handlar om 5–7 miljarder.

Det här är inte helt godtyckligt framräknat. Vi har en omfattande rapport från det australiska finansdepartementet – detta har även bekräftats av andra – där de här åtgärderna för anpassning, med de olika marknadsmekanismer som nu håller på att etablera sig i USA och Europa, är på väg upp mot någonstans mellan 80 och 190 – eller om det är mellan 90 och 180 – miljarder US-dollar till 2020.

Av detta är huvuddelen marknadsmedel. Det är så klimatomställningen finansieras. Man räknar med att publika medel på mellan 20 och 50 miljarder amerikanska dollar kommer att användas. Det man ska komma ihåg i det sammanhanget är dock att det fortfarande finns länder, till exempel Kanada, som inte anser att man ens får nämna att offentliga medel ska användas. De vill åtminstone stryka det varje gång vi kommer till diskussionerna. EU är mycket tydligt med att det kommer att behöva användas offentliga medel och att man på kort sikt bör lägga de 5–7 miljarderna. Man har räknat på vilken EU:s andel ska vara av detta, och det blir mellan 10 och 30 procent – 10 procent om man fäster vikt vid både bnp och utsläpp, 30 procent om man bara fäster vikt vid bnp. Någonstans i det här måste vi hitta en uppgörelse.

I huvudsak tycker jag – jag säger det till Per Bolund – att bekymren inte finns inom Europa, utan när det gäller att hitta en samsyn med amerikaner, kineser och indier. Om man skulle göra en väldigt förenklad version av den europeiska ståndpunkten är väl den: Det ni andra kan ta skulle väl vi också kunna ta. Får vi över huvud taget framsteg hos de

andra kommer det inte att vara Europa som är bekymret när det gäller att nå en överenskommelse.

Vid sidan av det här – och det blir en mycket viktig del för att det ska fungera – måste vi också ta fram finansiella strukturer som gör att man kan göra nationella insatser som sedan kan mätas och verifieras i någon typ av tillförlitligt system. En central mekanism hos FN är det som måste vara huvudalternativet som gör att man vet hur mycket koldioxidutsläppen minskar när man gör en anpassningsinsats i ett annat land. Det är först när de mekanismerna blir trovärdiga som det också blir möjligt att få fram pengarna. Annars kommer varken företag, hushåll eller länder att vilja vara beredda att investera i detta.

En väg framåt är naturligtvis luft- och sjöfartsmedlen, som skulle kunna komma som en del av det. Sedan måste vi också lösa ut Europas egen interna bördefördelningsproblematik. Där handlar det mycket om att vi som ordförandeskap har ansvar för att föra en konstruktiv dialog med Polen för att föra dem så långt framåt det över huvud taget är möjligt.

Det bästa utfallet skulle vara att vi får en relativt stark skrivning om att vi ställer oss bakom kommissionens rapport, att man tydliggör inriktningen på den, att vi samtidigt löser ut de europeiska interna bördefrågorna på det sätt som det nu ser ut att kunna göras och att vi därefter har en tydlig europeisk ståndpunkt inför klimatförhandlingarna i FN-regi i Köpenhamn.

Anf. 53 JACOB JOHNSON (v):

I det skriftliga materialet presenteras regeringens ståndpunkt som att det är angeläget att finna en lösning och att ambitionerna och slutsatserna kommer att ge uttryck för höga klimatpolitiska ambitioner, ekonomiskt rättvisa och finansiellt möjliga. Jag har ingenting att invända mot det, men jag tycker inte att det är ett tillräckligt förtydligande. Det handlar bland annat om de siffror som finansministern nämnde. Det är inte några enorma belopp som diskuteras. Om man bryter ned det per capita i EU handlar det kanske om några tiotus per år. Det är ganska små summor egentligen. Ni måste verkligen kunna klara av det.

I slutsatserna föreslår tydligen rådet när det gäller avvägningen mellan 10 och 30 procent att en avsevärd vikt ska läggas vid utsläppsnivåerna, vilket betyder att EU-ståndpunkterna har en lite lägre siffra än 10 procent. Det strider lite grann mot vad finansministern sade. Därför tycker jag att man ska luta åt andra hållet. Det ska luta mer mot att bnp-siffran ska ha en avsevärd vikt än att utsläppssiffran ska ha det, just för att det historiska ansvaret och de förutsättningar vi har ska komma fram.

Det är också viktigt att det klargörs att dessa pengar på kort sikt och även på lång sikt är nya satsningar och inte biståndspengar och att det är nya insatser som görs så att man inte dubbelräknar det hela. Det är en mycket viktig aspekt.

Det är positivt att man tar upp möjligheten att få in pengar från flyget och sjöfarten. Det är egentligen häpnadsväckande med de regler som finns att flygbränsle inte får beskattas. Det är helt idiotiskt. Det måste det internationella samfundet komma till rätta med.

Man kan vara misstänksam mot att ICAO verkligen är det lämpliga forumet att hantera frågorna eftersom det har kört med den policyn ända sedan andra världskriget.

Anf. 54 PER BOLUND (mp):

Fru ordförande! Jag har en hel del synpunkter men också några frågor. Jag tänkte börja med frågorna.

Finansministern pratade lite grann om hur mycket pengar som behövs. EU har kommit fram till siffran 100 miljarder euro per år. FN har gjort uppskattningen att det kan behövas 500–600 miljarder dollar per år. Frågan är om finansministern på något sätt kan förklara hur man kan komma till så skilda uppfattningar och vad de skilda synpunkterna består i.

Jag har också en annan fråga. I punkt 14 i det dokument som vi har fått finns det ett x. Det står att EU ska stå för x procent av kostnaderna eller /its fair share, som det står. Det vore bra om man kom fram till någon ståndpunkt i den frågan. Det skulle vara väldigt bra. Det handlar om snabbstartspengarna. Jag börjar med det.

Anf. 55 CARINA OHLSSON (s):

Jag skulle enkelt kunna säga att jag har samma frågor som Jacob Johnson. Det var också det jag lyfte fram tidigare. Det var detta om luft- och sjöfart.

Där sade finansministern att det är frågor som man från svenskt håll tycker kan vara möjliga. Då vill jag veta om man verkligen vill lyfta upp dem för att jag ska kunna ställa mig bakom regeringens strategier.

Det handlar även om det historiska ansvaret. Det är inte enbart så att det är historiskt. Det är flera länder som också nu har höga nivåer på utsläpp, och man räknar på lite annat sätt än vad vi gör.

Nu räknar vi det vi producerar själva. Men om vi räknar på konsumtion handlar det om att vi fortfarande har en mycket stor börda både historiskt och nuvarande.

Det gäller också att det verkligen är nya satsningar så att man inte börjar skära ned på fattigdomsbekämpning och använder de pengarna. Det kommer definitivt inte att vara bra för de länder som finansministern pratade om tidigare där effekterna verkligen slår väldigt hårt.

Det blir inte någon förbättring om man tycker sig kunna använda de pengarna två gånger om och anslaget inte ökar.

Anf. 56 Finansminister ANDERS BORG (m):

Låt mig börja med att krångla till det hela eller möjligtvis förenkla det genom att påpeka att vi nu sitter i ordförandeskapsrollen. Det blir vår uppgift att ta fram en position som vi kan nå enighet kring som är så långtgående i klimatfrågan som det över huvud taget är möjligt. Det är den svenska ambitionen och den svenska rollen i detta.

Det är vad som gör att en del av mina svar på frågorna blir mindre tydliga än vad de annars skulle ha varit. Det är klart att jag skulle kunna utveckla hur jag ser på Polens position, men jag avstår från att göra det. Jag tror att det vore oklokt. Vi är inte överens, om jag formulerar det så.

Vi har inte samma syn som de har i en del av bördefördelningsfrågorna men vi måste ändå försöka att ta dem framåt. Vi kommer inte

längre fram än det vi alla kan bli eniga om. Vi skulle önska att det vore enklare, men det är den sats vi har.

Det är därför väldigt mycket jag skulle kunna instämma i. Om Jacob Johnson och jag bytte plats skulle jag kunna ställa samma till Jacob Johnson med ungefär samma inriktning. Det är klart ur svensk synvinkel.

Jacob Johnson påpekar att det rör sig om väldigt lite pengar. Det är helt riktigt. Det har jag också påpekat för mina kolleger. Det kan inte vara ett problem att finansiera för något land i Europa. Det är så pass små belopp i både den övre och den nedre regionen att det inte kan finnas en finanspolitisk restriktion som hindrar att man ger de beloppen för tidig anpassning.

Vi kan ställa det i relation till de diskussioner vi har haft om Valutafonden där vi nu har tillhandahållit 500 miljarder i US-dollar i medel för att kunna göra insatser med. Det är stora beloppsskillnader i vad man är beredd att ställa upp med.

Icke desto mindre får jag ändå säga till Jacob Johnson att om vi skulle kunna få de små beloppen på plats skulle det ändå vara ett väldigt stort framsteg givet hur pass kontroversiella diskussionerna är. Sedan skulle nog både Jacob Johnson och jag vara överens om att vi långsiktigt skulle vilja ha väsentligt högre belopp.

Per Bolund nämner bedömningar från FN om vilket behov av anpassningsåtgärder vi har. Min utgångspunkt på G20-diskussionen var den sammanställning Världsbanken har gjort där man har tittat på alla beräkningar som finns. Där landar man på – om jag minns det rätt, nu tar jag det ur minnet, och det är några veckor sedan – 250 miljarder i US-dollar som den lägsta nivån som man långsiktigt bör få fram för att göra insatserna.

Det kommer långsiktigt att behövas mycket stora belopp. Men även i det här fallet handlar det om att kan vi få fram ett finansieringsbehov där Europa tar sin del som är större än vad andra ännu i dag är beredda att ta. Det är bara Europa som i dag över huvud taget än så länge nämner siffror. Det är tyvärr så det ser ut.

När det gäller Carina Ohlssons fråga om satsningar kan jag där ge ett väldigt tydligt svenskt svar. För oss är detta inte ett bekymmer. Vi kommer att kunna hantera detta med de satsningar som ligger. Det kommer inte att betyda att vi behöver minska några biståndsprojekt eller någonting sådant.

Det är naturligtvis vår absoluta hållning utifrån den svenska synpunkten att det är så det måste vara. Fattighedsproblemen i världen kvarstår även om vi löser klimatfrågan. Jag har samma syn som Carina Ohlsson i den frågan.

X:et är helt enkelt en utestående förhandling. Det är inte klart. Jag hoppas att jag därmed svarade på alla tre frågorna.

Anf. 57 SOFIA ARKELSTEN (m):

Jag kan börja med att konstatera att finansministern har en lite otacksam uppgift. Mycket i detta är väldigt bra, viktigt och ganska oglamoröst. Det handlar om mätbarhet, budgetprinciper, strukturer och institutioner. Det är naturligtvis helt viktigt.

Jag kan också känna att vi har en ganska märklig debatt som handlar mycket om siffrorna. Vi vet att siffrorna kommer att förändras, det vill

såga pengamängden. Det kommer att förhandlas och förändras ganska mycket under de närmaste åren. Det enda vi vet är att de siffror vi pratar om nu inte kommer att vara de som gäller sedan. Det är den ena saken.

Den andra är det sista på s. 14, eller punkt 25. Där finns en grej inom parentes som fritt översatt är att EU ska ge pengar till länder som inte har det så lätt inom EU.

Vi har hört Fredrik Reinfeldt prata flera gånger om att man tävlar lite om vem som är fattigast. Brasilien kan visa olika sidor av sig självt ibland. Ibland vill man ha fotbolls-VM, och ibland är man fattig.

Kan du kommentera någonting? Det är bra att det är inom parentes. Det betyder att det inte står där än. Hur troligt är det att det kommer att stå där? Jag kan känna att det är en farlig väg att gå.

Anf. 58 PER BOLUND (mp):

Jag får tacka finansministern för svaret. Förutom frågor har vi också ganska skarp kritik mot förslaget. Även om det säkert kan stämma som finansministern säger att det är bättre än vad några andra länder eller regioner har föreslagit tycker jag att vår uppgift som politiker i Sverige är att avgöra om det är tillräckligt bra eller inte. Vår bedömning är helt enkelt att det inte är tillräckligt bra.

Vi tycker att det är mycket oroande att EU kommit fram till en siffra som är för låg. Vare sig man frågar Världsbanken, som finansministern sade, eller FN är det uppenbart att pengarna inte räcker till.

Vi är också oroade över EU:s kommunikation som går mycket ut på att en stor del av finansieringen ska lösas internt inom den fattiga delen av världen. Det tycker vi är att ensidigt gå ifrån klimatkonventionen där det tydligt står att det är de industrialiserade länderna och övriga utvecklade parter som ska stå för finansieringen och inte utvecklingsländerna internt. Det har också uppfattats som en frångång från klimatkonventionen av till exempel G77, vilket mildt sagt inte är ett bra upplägg inför Köpenhamnsförhandlingarna.

Vi anser att det behövs väldigt tydliga ställningstaganden för nya mekanismer för finansiering. Jag har fått reda på att Danmark och Frankrike har föreslagit att man ska ha en skatt på flygbränsle och bunkerolja men att Sverige inte har stött de ambitionerna, vilket vi beklagar. De skrivningar som finns nu i det dokument som vi har fått ut är bara att man ska skicka bollen vidare till IMO och ICAO, som är flyg- och sjöfartsorganisationerna på internationell nivå.

Deras track record när det gäller att införa ekonomiska styrmedel har varit mycket begränsat så här långt. Det känns som att putta bollen ifrån sig snarare än att ta en aktiv ställning i den frågan. Det har också föreslagits avgifter på utsläppshandel som en annan sådan mekanism. Men tyvärr har inte finansministrarna i det här förslaget lyckats ta fram något konkret förslag på en sådan mekanism, vilket verkligen saknas och behövs.

Vi anser också att skrivningarna om additionalitet är alldeles för svaga i dokumentet. Det behövs mycket tydligare ställningstaganden för att det ska vara helt nya och tillkommande medel och att man inte ska använda sig av befintliga finansieringsmekanismer som till exempel bistånd. Det är också någonting som har varit ett väldigt starkt krav från

de fattiga länderna i förhandlingarna att man måste vara extremt tydlig på den punkten. En sådan tydlighet tycker vi saknas.

Jag vill förbereda på att vi har en avvikande mening i den här frågan.

2009/10:4

16 oktober

Anf. 59 ORDFÖRANDEN:

Jag antog att det var på väg dit och noterar detta.

Anf. 60 KERSTIN LUNDGREN (c):

Fru ordförande! Jag skulle vilja ställa frågan: Finns det någonting som finansministern ser utifrån EU:s agerande som lägger hinder i vägen för andra att komma till förhandlingsbordet och presentera något resultat när det gäller finansieringsfrågorna? Är det så att säga EU som är en bromskloss i processen på något sätt? Skulle vi kunna göra mer?

Anf. 61 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag börjar med Sofia Arkelstens parentes. Det är naturligtvis så att vi igen sitter i en ordförandeskapsroll. Det är så vi måste förhålla oss till detta. Vi skulle inte se en nödvändighet i en sådan formulering. Men till slut måste vi ändå hitta en kompromiss.

Ska det ske en sådan omfördelning är det en poäng att det står ”fattiga länder”. Det kan finnas många andra länder som skulle anse det påkallat att få lite extrapengar. Det brukar det alltid göra. Från den synpunkten är det åtminstone en del av det som gör det lite lättare.

När det sedan gäller Per Bolunds skarpa kritik blir diskussionen lite besvärlig av det skälet som också ligger i Kerstin Lundgrens fråga: Finns det något hinder där Europa utgör begränsningen? Svaret på den frågan är nej. Europa har fastställt egna ambitioner för att minska klimatutsläppen.

Vi har ett handelssystem, så vi har redan mekanismer på plats. I praktiskt taget alla länder görs det sedan insatser på olika sätt i den icke-handlande sektorn. Vi är beredda att ställa upp med finansiering för ett internationellt avtal. Vi är förberedda att kunna skriva på ett internationellt avtal. Vi har en europeisk position som vi väl känner där vi är beredda att gå upp till 30 procent i en internationell uppgörelse.

Jag kan jämföra med de andra länderna. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Där finns inte ett nationellt mål, och det finns inte mekanismer på plats. Det finns ett betydande politiskt bekymmer med att få fram resurser, och man har en politisk process under hösten som är väldigt besvärlig ur Köpenhamnsperspektiv. Det är naturligtvis bra att de inte är aktiva motståndare som de har varit tidigare. Men än så länge är det bara proklamationer vi har fått och inga resultat.

Jag upplever inte att det på något område är så att Europa som utgör hindret. Det är därför som jag inte delar Per Bolunds skarpa kritik, och det är väl rätt rimligt. Vi försöker från svensk sida, från det svenska ordförandeskapets och från Europas sida att föra det här så långt framåt som det går.

Man kan tycka att det skulle gå att föra det längre framåt. Givet att ingen annan rör sig än Europa har jag svårt att se det som en realistisk hållning. Sedan kan man ha en annan uppfattning, och det är möjligtvis så jag ska tolka Per Bolund. Han skulle önska att världen ser annorlunda

ut än vad den gör. Det skulle jag också göra. Det är vi överens om. Jag kan ha respekt för att det finns en poäng i att göra en sådan markering, men ur ett realistiskt perspektiv är det inte Europa som är problemet.

Anf. 62 PER BOLUND (mp):

Jag ska inte förlänga debatten. Jag har varit med om förhandlingar, dock inte på G20- eller FN-nivå. Jag vet att om man går in i förhandlingar och ingen part lägger fram ett förslag på bordet som är tillräckligt långtgående för att man ska nå fram till målet är chansen att man ska komma fram med ett slutresultat som är tillräckligt långtgående självklart obefintlig.

Det är det min kritik bygger på. Även om EU:s förslag skulle gå igenom utan några som helst förändringar och alla länder skrev under på det är vår uppfattning att det inte räcker till för att skapa tillräcklig finansiering för klimatåtgärder i syd och därmed inte räcker till för att vi ska kunna få ett bra avtal i Köpenhamn. Jag skulle vara helt nöjd om EU gick in med ett bra förslag. Om man sedan fick motstånd från de andra länderna och inte lyckades få igenom det rakt av skulle jag kunna acceptera det och tycka att det var förståeligt. Men att man inte går in med ett eget bra förslag är ousäktligt.

Anf. 63 ORDFÖRANDEN:

Vill finansministern kommentera det sista? Nej, det räcker så.

Då verkar talarlistan genomgången. Jag sammanfattar med att det finns stöd för regeringens ståndpunkt men noterar avvikande meningar från mp och v.

Anf. 64 CARINA OHLSSON (s):

Jag hakar på, men vi ger dem synpunkter eftersom vi lyfter fram samma frågor. Jag är delvis nöjd med finansministern, men jag känner inte riktigt tillit till att dessa frågor tas upp på det sätt som man skulle kunna göra.

Ett litet tips för ett annat Europa är att det går att rösta för ett rödare Europa också.

Anf. 65 ORDFÖRANDEN:

Utan att vare sig vilja tjafsa eller förlänga den redan långa debatten med finansministern vill jag ändå fråga Socialdemokraterna hur ni hade agerat annorlunda i rådet om till exempel Carina Ohlsson var finansminister.

Anf. 66 CARINA OHLSSON (s):

Jag känner inte så stor tillit till att man verkligen inte diskuterar att man ska ta biståndsmedel till exempel. Jag har fått andra signaler. Det handlar också om sjöfarten och flyget, frågor som vi har drivit mycket i miljö- och jordbruksutskottet också. Det tredje handlar om det historiska och att man ska räkna på bnp.

Man skulle kunna göra lite mer, även om jag kan förstå att det är en svår situation under ordförandeskapet som finansministern säger. Men

jag tror att man även under ordförandeskapet skulle kunna driva på lite hårdare från svenskt håll.

2009/10:4
16 oktober

Anf. 67 KERSTIN LUNDGREN (c):

Jag vill bara få ett klargörande från finansministern. Det är väl inte EU som bestämmer hur enskilda länder finansierar sina insatser? Eller ligger det med i överenskommelsen hur man budgetmässigt löser finansieringen?

Anf. 68 Finansminister ANDERS BORG (m):

De som är pådrivande i klimatfrågan är Merkel, Sarkozy, Reinfeldt och Brown på stats- och regeringschefs nivå och den holländske finansministern. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Vi drar hela lasset.

Jag kan inte påverka hur någon annan gör sina reservationer, men jag delar inte bedömningen.

Anf. 69 ORDFÖRANDE:

Det är noterat. Jag tror att debatten i frågan är avslutad. Jag sammanfattar med att det finns stöd för regeringens ståndpunkt. Avvikande meningar enligt respektive motiveringar anmäls från s, v och mp.

Vi går vidare – och häng med nu alla som bryr sig om finansiell tillsyn – till punkt 4.3 som är information tillsammans med beslutspunkterna 6.1 och 6.2, det vill säga angående finansiell tillsyn i allmänhet, lägesrapport, angående allmän riktlinje om förordning om inrättandet av en europeisk systemrisknämnd med mera och angående allmän riktlinje om beslut att anförtro ECB den särskilda uppgiften om sättet för systemrisknämnden att fungera. Dessa frågor sambehandlas och underlag är utsänt.

Anf. 70 Finansminister ANDERS BORG (m):

Det vi i dag i huvudsak har skäl att diskutera är European Systemic Risk Board. Det är den som är kärnpunkten i diskussionen på Ekofinmötet den 20 oktober. Tanken är att vi ska skapa ett råd som består av dels centralbanker, dels tillsynsmyndigheter. De ska ha ansvar för att följa frågan om finansiell makrostabilitet och sedan återrapportera till rådet.

Den struktur som ligger på bordet, och som det finns en växande samsyn för, är att man ska ha en modell med fem centralbankschefer. Hela rådet ska bestå av samtliga centralbankschefer i Europa i linje med gamla Europeiska monetära institutets breda styrelse, det generella ECB-rådet som inte bara innehåller euroländerna. De ska ha rösträtt. Till det ska föras kommission och EFK, där Per Jansson representerar Sverige, och sedan ska tillsynsmyndigheten ha en möjlighet att delta utan rösträtt i mötena.

Styrgruppen är tänkt att bestå av fem centralbankschefer, rimligen ECB-chefen och några från icke-euroländer och några från euroländer. I praktiken råder det samsyn mellan medlemsländerna.

Den kontroversiella delen av detta är inte makrorådet utan mikrodelen. Där ska beslut komma senare, och rådsarbetsgruppsdiskussionerna är fortfarande på ett relativt tidigt stadium. Vår tanke är att under oktober i Ekofin och på Europeiska rådet hitta en politisk samsyn för makrorådet

och därmed bara ha mikrorådet kvar som del. Den ska vi återkomma till när den blir beslutspunkt.

Anf. 71 MONICA GREEN (s):

Jag börjar med att ställa frågor om makrotillsynsrådet. Senare tänkte jag också ställa några frågor om de tre tillsynsmyndigheterna även om man ska återkomma till det.

Fem centralbankschefer ska utgöra styrelsen, men alla ska ingå. Hur kommer öppenheten att vara? Hur kommer besluten att fattas? Hur ska det finansieras? Är det tillräckligt demokratiskt enligt Anders Borgs sätt att se det?

Anf. 72 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Med förbehåll för att jag kanske inte förstår hela upplägget med systemövervakningen och att man ska bevaka utvecklingen på finansmarknaderna och vid behov kunna utfärda varningar undrar jag hur paketeringen av bolån som var en stor orsak till problemen kommer in i detta. Man talar mycket om bonusar och banksystem och så vidare. Häromdagen hörde vi om paketering av livförsäkringar som är något nytt. Att se systemriskerna, kommer det också in i den här finansiella tillsynen?

Anf. 73 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag börjar med Monica Greens frågeställning. Beslut i riskstyrelsen ska fattas av samtliga centralbanker i Europa. Beslutsstrukturen är det breda rådet där kommission, EFK och några till ska ingå, men där samtliga länder är representerade. Det finns en styrgrupp som ska förbereda möten och leda arbetet i dessa frågor. Där ska fem länder ingå, några icke-euroländer och några euroländer. Så ser strukturen ut. Beslut ska sedan fattas i den breda kretsen.

Tanken är att man ska ha ett ansvar för att göra rekommendationer. Beslutet huruvida de är offentliga ligger i strukturen. Det är en senare fråga i vilken grad besluten blir offentliga. Det måste fattas där.

Är detta demokratiskt? Ja, alla europeiska länder är representerade. Jag har svårt att se hur man skulle kunna hitta en annan struktur än denna för att sköta detta.

Désirée Pethrus Engström undrade om subprimefrågan kommer att ligga här. Ja, det är precis den typen av frågeställningar man ska hantera. Det handlar inte om direkt tillsyn av enskilda institutioner men däremot om allt som rör makrostabilitetsfrågor, som bostadspriser, olika finansiella tillgångar, skuldsättning, bytesbalansunderskott. Allt som påverkar bör kunna diskuteras i denna krets. Man ska därmed ha en skyldighet att göra den typen av avrapporteringar.

Utifrån svenskt perspektiv kan man påpeka att vi i praktiken haft detta system under lång tid eftersom det finns en finansiell stabilitetsrapport som gör den typen av bred granskning som publiceras återkommande av Riksbanken. Det är en typ av övervakning som vi redan har som man kommer att få här. Det tydliggör makrostabilitetsdiskussionen.

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:

Med demokratifrågeställningen är väl också frågan om ECB kontra EU-27 berörd, så då stryker jag mig på talarlistan. Den frågan har varit uppe förut och bör vara tydlig och klar för nämnden.

Anf. 75 JACOB JOHNSON (v):

Jag har en anknytande fråga. Sådana här institutioner brukar bemanas eller bekvinnligas av en ganska snäv krets av ekonomer, enligt mitt sätt att se på det. Hur är det med förankringen utanför denna krets? Vilken insyn har till exempel arbetsmarknadens parter?

Anf. 76 MONICA GREEN (s):

Jag fick inte svar på finansieringen när det gäller makrotillsynsrådet. Ska det ingå i EU:s nuvarande budget eller kommer det att krävas ytterligare medel från medlemsländerna för att finansiera detta?

Jag går vidare till frågorna om de tre tillsynsmyndigheterna som ska ligga i Frankfurt, Paris och London. Även här är det intressant att veta om finansieringen och om Anders Borg tycker att det är tillräckligt öppet och genomskinligt. Frågan kommer också in på hur man ska kunna säga åt respektive land: Nu får ni rätta till er. Gör ni inte det kommer åtgärder att vidtas inom en snar framtid.

Det kan vara bra att redogöra för detta för hela EU-nämnden.

När det gäller tillsynsmyndigheterna för banker och finansiella institut kommer frågan som ett brev på posten: Hur är det med bonusarna? Har bonusbubblan spruckit som statsministern har sagt eller är det så som vi kan se i Sverige att stora banker fortsätter med sina bonuspaket? Vad tänker i så fall Anders Borg göra åt det?

Anf. 77 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag börjar med Jacob Johnsons frågeställning. Det här handlar om att bygga upp en struktur, ett sekretariat för att ta fram ungefär den typ av underlag som man gör vid de finansiella stresstesterna vid fonden respektive den typ av material som görs i den finansiella stabilitetsrapporten. Det är alltså typer av ben – dels att detaljgranska finansiella kontrakt inne i banker, det vill säga att helt enkelt förstå vad det är för typ av lånekontrakt eller värdepapperiseringar som ligger där, dels att överföra det till en diskussion om hur det påverkar obalanser och instabilitet i den ekonomiska utvecklingen.

Det behövs dels personer som har betydande mikrokunskap om bankers inre liv, dels personer som har betydande kompetens i makrofrågor. I detta fall är det centralbanksekonomer det handlar om. Det är de som har den typen av kompetens.

Jag föreställer mig att man kan ha diskussioner även med arbetsmarknadens parter. Vi ska ha sådana samråd på Ekofin inom någon månad, och då kan även de diskussionerna komma upp. Jag har dock lite svårt att tro att man har en roll för arbetsmarknadens parter i själva beredningsprocessen av stabilitetsrapporter och sådant. Jag är inte riktigt säker på att jag ser den rollen.

När det gäller budgetfrågan ska vi komma ihåg att det är relativt små organisationer vi talar om. Det kan rimligen hanteras med den befintliga strukturen man har på ECB och de andra myndigheterna. Finansiella

stabilitetsrapporten på Riksbanken görs av runt 30 personer. Vi talar alltså inte om några jätteorganisationer utan om relativt begränsade uppdrag. Jag har svårt att se att budgetfrågan kommer att dyka upp som en svår knäckfråga. Det handlar om relativt begränsade personalresurser. För att få perspektiv har Banque de France fortfarande 40 000 anställda, så en och annan kan man kanske omdisponera för att klara detta. Jag tror inte att budgetfrågan blir en knäckfråga, men vi ska gärna återrapportera den till nämnden.

Vi har också diskussioner om bonusarna. De ligger just nu i process hos den finansiella stabilitetsstyrelsen som före årsskiftet ska återkomma med ytterligare riktlinjer om detta till G20-kretsen. Det är inget som direkt berör makrostabilitetsrådets arbete nu. De spelar roll för makrostabilitet och det finns en process om det som ligger hos FSB som ska återrapporteras, men just i det här sammanhanget är det inte det som är kärnan.

Anf. 78 MONICA GREEN (s):

Det var just därför jag bytte spår. Jag sade att jag nu kom in på de tre tillsynsmyndigheterna, och frågade om bonusbubblan hade spruckit eller inte.

När jag i min förra fråga undrade hur man kan säga åt ett land att de måste rätta till sig, menade jag: Vilka muskler får de tre tillsynsmyndigheterna? Vilka åtgärder kan de ta till om de ser att något är på väg åt alldeles fel håll?

Anf. 79 Finansminister ANDERS BORG (m):

Som jag nämnde är diskussionerna i rådsarbetsgruppen om mikro tillsyn på de avgörande punkterna inte ens inne i ett avgörande steg. Exakt hur förslagen kommer att se ut får vi återkomma till vid ett senare tillfälle, framför allt till december-Ekofin.

Musklerna för tillsynsmyndigheter brukar vara väldigt väl tilltagna. Det brukar inte vara de formella musklerna som är bekymret. Myndigheterna har i slutändan möjlighet att konstatera att en bank inte är fit and proper och därmed inte har tillstånd att bedriva verksamhet, så muskler finns. Problemet har alltid varit om man har viljan och förmågan att använda dem.

Tillsynsmyndigheterna kommer med stor sannolikhet att i botten ha de mycket starka nationella befogenheterna, men exakt hur de ska utformas får vi återkomma till.

Anf. 80 ORDFÖRANDE:

Vi tackar för informationen i punkt 4.3.

I punkt 6 finner jag att det finns enhälligt stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går över till punkt 5, Stärkande av EU:s arrangemang för finansiell stabilitet. Det är en egen punkt med egna slutsatser. Underlag är utsänt.

Anf. 81 Finansminister ANDERS BORG (m):

Som ni säkert känner till har vi haft ett arbete på det här området som har letts av vice riksbankschefen Lars Nyberg. Det fanns en återrapporte-

ring av den arbetsgruppens rapport till informella Ekofin. Nu fortsätter en uppföljning av detta.

2009/10:4
16 oktober

Det handlar naturligtvis dels om att hitta ett praktiskt och bättre fungerande ramverk för detta, dels om att stärka det gemensamma regelverket för hur vi ska hantera allvarliga bankkriser.

Jag tror inte att den här punkten blir kontroversiell vid det här tillfället. Vi har ju haft rätt omfattande diskussioner om de andra, så jag väljer att vara kortfattad.

Anf. 82 JACOB JOHNSON (v):

Jag vill komma med en synpunkt som det kan vara vissa besvär att beakta.

Vi anser att systemet bör vara upplagt så att det är bankerna själva som ska bygga upp garantier som kan användas vid kriser.

Anf. 83 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns enhälligt stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga.

Då går vi över till punkt 7, Antibedrageriavtal med tredjeland, närmare bestämt Liechtenstein. Det har vi utkast till i den blå mappen, alltså hemligstämplat material.

Minnesgoda nämndledamöter minns att detta behandlades i nämnden den 6 februari i år. Ni som är riktigt minnesgoda minns att vi pratade ganska länge om detta. Rent tekniskt var det en A-punkt som det fanns enhälligt stöd för.

Nu är det en beslutspunkt igen.

Anf. 84 Finansminister ANDERS BORG (m):

Ett av resultaten av G20-diskussionerna och G20-processen har varit att det nu görs framsteg i länder som tidigare har haft mycket generösa regler – eller väldigt märkliga regler – när det gäller den här finansiella sektorn och hur folk har hanterat sina pengar från andra länder.

Nu får vi, vilket är glädjande, ett antal serier av sådana här avtal som gör att vi får lite bättre struktur på det hela.

Avtalet med Liechtenstein ska säkerställa att vi får ett rättsligt och administrativt samarbete för att bekämpa bedrägerier och skatteflykt som drabbar unionens och medlemsländernas finansiella intressen. Det är glädjande att vi får ett sådant här avtal. Det betyder ju också att de fullföljer sina åtaganden till OECD:s vedertagna standard. Det är det som är den grå, svarta och vita listan. Det är det som gör att liechtensteinarna nu rör på sig.

Förhoppningsvis blir det här en rammodell för kommissionens förhandlingar med andra länder.

Om vi kan få det här på plats är det en väldigt viktig sak och något som är glädjande.

Anf. 85 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Det var den sista B-punkten.

2009/10:4
16 oktober

På veckans A-punktlista finns fyra Borgska punkter. Om ni vill ställa frågor till finansministern om dem är det nu ni har chansen. Vi behandlar själva beslutet senare i eftermiddag.

Vi har inga övriga frågor anmälda på Ekofinrådet.

Vi är då klara med finansministern för i dag. Vi tackar honom och hans medarbetare och önskar trevlig helg och lycka till på rådet.

Anf. 86 ORDFÖRANDEN:

Vi säger varmt välkommen till miljöministern och hans medarbetare. Jag beklagar väntetiden. Det är alltid svårt att beräkna hur lång tid det ska ta. Det var extra svårt den här gången. Det beklagar vi.

Vi tackar så mycket för senast. Miljöministern var ju en av de inledande och mycket uppskattade talarna och diskussionspartnerna på Cosac-mötet häromveckan.

Det hör ju inte till agendan, men miljöministern har ett skarpt direkt-sant åtagande kl. 12.00. Riksdagssamrådet ska få ta den tid det tar, men nu har jag nämnt kl. 12.00 och vi har just pratat klimatfinansiering med finansministern.

Nu handlar det först om återrapporterna från rådsmötet den 25 juni och från det informella ministermötet den 24 och 25 juli. De är utsända till nämndens ledamöter. Är det någon fråga om dessa? Svaret är nej.

Vi lägger dem till handlingarna och kastar oss över samrådet.

Jag ska anmäla att miljö- och jordbruksutskottet informerades i dessa frågor så sent som i går. Det har också varit överläggningar på flera av beslutspunkterna. Det anmäler jag punktvis, som vanligt.

A-punktlistebehandling ligger normalt utanför. Det finns två miljöminister-A-punkter och dem kan ni ställa frågor om på slutet om ni vill och hinner.

Först punkt 3, EU:s ståndpunkt inför klimatkonferensen i Köpenhamn. Här ska det antas slutsatser. Underlag är utsänt. Det finns ett ganska omfattande och hemligt underlag. Frågan har också i stor utsträckning diskuterats med finansministern alldeles nyss.

Senast var frågan i EU-nämnden den 18 juni. Då fanns det stöd för regeringens förhandlingsupplägg, med avvikande meningar från v och mp.

Miljö- och jordbruksutskottet hade överläggningar tidigt i processen, den 26 februari, med miljöministern. Då fanns det stöd för regeringens ståndpunkt med avvikande mening från mp.

Anf. 87 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Nu bygger EU vidare på de mest ambitiösa mål som någon ländergrupp i världen har antagit så här långt.

Vi konstaterar att vi från i-landsgruppen som helhet än så länge har sett för låga bud, för låga utsläppsminskningar. Därför vänder vi oss till den samlade i-landsgruppen och uppmanar dem att före Köpenhamn lägga högre utsläppsåtaganden på bordet. Det är naturligtvis en mycket viktig uppmaning till bland annat USA.

Vi vänder oss inte minst till de snabbt växande u-landsekonomierna, framför allt världens största utsläppsland, Kina, och uppmanar dem också till mycket tydliga och kraftfulla mål när det gäller att minska utsläpp och bidra till de samlade utsläppsminskningarna i världen.

Vi vet att vi måste hejda den globala temperaturökningen till högst två grader. Jag menar att man också ska bedöma en Köpenhamnsöverenskommelse efter om den lyckas hålla tvågradersmålet inom räckhåll, om den samlar världens länder och om den till sist möjliggör för oss att öka ambitionerna i takt med att vetenskapen ger oss ny kunskap.

För närvarande är det många som är handelsresande i pessimism. Det är den enklaste utgångspunkten. Då är man alltid på den säkra sidan. Det är dock inte den uppgift som EU har. Vi ska visa ledarskap genom att ha en mycket klar och stark politisk vilja.

Ibland diskuteras det bara i termer av om vi ska vara optimistiska eller pessimistiska. Jag undviker det och säger att det som behövs nu är en mycket stark politisk vilja. Den har EU. Den har det svenska ordförandeskapet haft i uppgift att leda EU i. Vi har gjort det tydligt med stora och omfattande insatser för att nå ut till världens övriga länder.

Jag ledde en trojkadelegation till Kina direkt efter att ordförandeskapet började. Vi har gjort motsvarande resa till USA för att under åtskilliga timmar diskutera med motparterna vilka krav och förväntningar EU har.

Utifrån det är det lätt att konstatera att vi, utöver att vi för egen del har antagit de mest ambitiösa målen, är den part som har högst förväntningar på våra motparter i klimatförhandlingarna.

Det vi nu lägger fram är en mycket viktig klimatposition. Avsikten är att miljørådets slutsatser ska ge en samlad bild av EU:s inställning i förhandlingsfrågorna inför Köpenhamn.

Som ni just har pratat med finansministern om kommer Ekofinrådet att dagen innan anta slutsatser om klimatfinansiering. Nyckelbudskap från de rådsslutsatserna kommer att föras in i våra rådsslutsatser.

Med Ekofins och miljørådets slutsatser som grund räknar vi med att EU:s positioner ska vara klara, tydliga och fastlagda och sedan kunna bekräftas av stats- och regeringschefernas möte i Europeiska rådet den 29 och 30 oktober.

Det vi gör i de här positionerna är att klargöra EU:s syn på de långsiktiga utsläppsminskningarna fram till 2050. Vi siktar också på en överenskommelse inom EU som ska underlätta det senare beslutet om eventuell uppskalning från 20 till 30 procent.

Men, som jag har sagt tidigare, det är inte ett ställningstagande som det är dags att göra än. Vi ser 30-procentsmålet som vi vill uppnå som en hävstång som också är till för att sätta press på andra parter. Skulle vi utlösa den hävstången redan nu skulle vi i själva verket ha tappat kraft att också öka trycket på andra parter att öka ambitionerna.

Vi klargör EU:s syn på överskottet när det gäller utsläppsrätter. Där ska vi erkänna att det finns ett problem i hur vi hanterar det. Det innebär inte minst att vi riktar en mycket tydlig uppmaning till Ryssland och har mycket tydliga krav på Rysslands sätt att hantera sitt överskott av utsläppsrätter.

Vi utvecklar självklart också EU:s syn på insatser i u-länderna. Det betyder att vi är mycket tydliga när det gäller de snabbt växande u-lands-ekonomierna. Där förväntar vi oss stora bidrag till utsläppsminskningar i världen. Men vi är självklart också beredda att gå i spetsen när det gäller att ge stöd för de allra fattigaste, för dem som är mest sårbara i världen och som blir allra värst drabbade av de värsta klimatkonsekvenserna.

Vi vill nu också åstadkomma mycket kraftiga insatser för att stoppa avskogningen. Vi förberedde EU:s position med det särskilda möte som vi hade i Strömstad där vi behandlade just biologisk mångfald, hotet mot klimatet när det gäller avskogning och samlade EU för att driva det till en av huvudslutsatserna också i Köpenhamn.

Vi vill även kunna lägga en grund för förhandlingarna när det gäller hur man ska räkna på markanvändning och beskogning.

Till sist, som ni har diskuterat i den tidigare omgången med finansministern, klargör vi EU:s syn på den finansiella arkitekturen. Jag vill i det sammanhanget bara betona hur vi har arbetat. Samtidigt som vi har fört EU:s position framåt har vi också företrätt en mycket tydlig uppfattning ute i omvärlden. Både vid det som kallas Major Economies Forum, där jag har deltagit, och särskilt i G20-sammanhang, där EU har företrätts både av finansministern och av statsministern, har vi i EU varit mycket tydliga med att vi vill åstadkomma också en snabbstart för finansieringen redan 2010, 2011 och 2012.

Nu för vi dessa positioner ytterligare framåt internt i EU genom det som vi räknar med att kunna anta i nästa vecka. Men det betyder också att EU redan har varit mycket tydligt ute på banan och genom dessa förslag satt tryck på andra parter för att åstadkomma mycket tydliga och konkreta lösningar också på de akuta finansieringsproblemen.

Med detta räknar jag med att vi också ska kunna fortsätta och ta den ledande roll som EU nu har haft och där det kommer att krävas just för att visa den mycket tydliga och starka politiska vilja som vi har inför mötet i Köpenhamn och kommer att ha i Köpenhamn.

Anf. 88 JACOB JOHNSON (v):

Jag stöder miljöministern i ambitionen att man vid uppgörelsen i Köpenhamn ska klara tvåprocentmålet och att alla länder ska vara med och så vidare och att man också ska ha möjlighet att utveckla styrsystemen i takt med ny vetenskap och kompetens. Men jag tycker inte att det är tillräckligt från Vänsterpartiets sida att nöja sig med det, utan jag vill ha fler preciseringar. Det har jag redan framfört tidigare till finansministern vad gäller finansieringen. Först är det finansministrarna som tar ställning. Sedan kommer man in på diskussionen då miljöministrarna ska ta ställning. Det gäller bland annat det som jag sade tidigare om att jag tycker att det ska läggas större vikt på bruttonationalprodukten vid viktningen. Enligt underlaget till finansministrarna lägger man tyngdpunkten på viktningen när det gäller utsläppen. Där har vi en annan åsikt. Jag har framfört att det måste till nya resurser som går till utvecklingsländerna. Det ska inte tas från biståndsmedel och så vidare.

Men en sak som vi inte lyfte fram tidigare men som vi lyfter fram här är frågan om markanvändning och kolsänkor. Det är viktigt. Men det bör tydliggöras på det sättet att om man räknar in kolsänkor får det inte innebära att man kan räkna av utsläpp mot kolsänkor. Det är en ståndpunkt som jag vill få med i protokollet.

Jag hänvisar till vad som jag har sagt tidigare och kan föränmäla en avvikande mening.

Anf. 89 ORDFÖRANDEN:

Jag noterar det.

Anf. 90 PER BOLUND (mp):

Jag tackar för föredragningen. Jag skulle vilja börja med att ställa två ganska konkreta frågor. Den första rör klimatkonventionen som är basen för Kyotoprotokollet och som också måste vara basen för ett avtal i Köpenhamn. Avtalet i Köpenhamn ska ju förverkliga klimatkonventionens grundparagrafer.

I klimatkonventionen står det mycket tydligt att parterna från industriländer och övriga utvecklade parter ska finansiera åtgärder för klimatarbete i syd. Det är ingen tvekan om att det är det som är principen.

Hur ser miljöministern på att det förslag som nu ligger på finansministrarnas bord om klimatfinansiering och EU:s kommunikation baseras väldigt mycket på att åtgärderna för investeringar ska komma från utvecklingsländerna själva internt? Man resonerar som att åtgärderna är lönsamma och att dessa länder därför själva ska stå för investeringarna, vilket vi och även G77 till exempel upplever som ett klart brott mot klimatkonventionen. Det är kanske inte helt lysande att gå in i en förhandling och börja med att bryta mot klimatkonventionen som faktiskt ska förstärkas.

Min andra fråga tror jag är ännu tydligare. Miljöministern säger att man ska hålla tvågradersmålet inom räckhåll och att det måste vara målet för Köpenhamnsavtalet. Min konkreta fråga är: Hur stor är chansen att nå tvågradersmålet om hela världen skulle följa EU:s exempel och minska sina utsläpp med 30 procent till 2020?

Anf. 91 CARINA OHLSSON (s):

Jag hoppas också, precis som miljöministern inledde med att säga, att man ska behålla optimismen så länge man kan och ha en stark politisk vilja. Jag vill passa på att säga att det kan vara bra om miljöministern försöker övertyga finansministern om det. Han var lite mer pessimistisk. Det gäller att ingjuta lite hopp när det gäller hans uppdrag i Ekofin i nästa vecka.

Jag vill också säga att vi hade avvikande mening där, men jag följer inte upp det här eftersom jag anser att det är finansministrarnas roll att företräda Sverige på Ekofinmötet.

När det handlar om den starka politiska viljan och optimismen undrar jag hur det känns bland miljöministrarna i EU. Känner man att det verkligen finns en stor chans att man ska kunna få till stånd ett avtal och att det inte blir så urgröpt – Per Bolund tog upp detta också – så att man sänker kraven? Finns det en beredskap om man känner att det blir för dåligt? Kan man gå med på detta bara för att få igenom ett avtal, eller hur är känslan där från miljöministern?

När finansministern var här talade vi om att titta på andra marknadsanpassade lösningar, till exempel avgifter för sjöfart och flyg. Finns det möjligheter att få med det också i avtalen och på vilket sätt? Det kanske inte enbart är fråga om utsläppshandel. Det har vi diskuterat här förut och inte varit helt överens om hur det ska gå till. Skulle det kunna finnas andra sätt med andra typer av avgifter och skatter? Det skulle vara intressant att höra.

Anf. 92 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

När det gäller markanvändning och kolsänkor ska jag säga att den linje som Sverige företräder, utöver den självklara rollen att nu agera EU-ordförande och samla EU till positioner, är att det som är sänkor, det vill säga det som i själva verket minskar utsläpp, inte ska räknas som utsläppskällor. Det är i själva verket det hotet som vi kan ha och som beror på rena beräkningsfrågor, det vill säga tekniskt sätt genom att spika ett basår som inte tar hänsyn till skogsländernas långsiktiga skogsbruk som i Sveriges fall. Då kan man beroende på vilket basår man väljer få helt olika utfall. Det motsvarar i värsta fall mer än hela Sveriges utsläpp. Beroende på hur man räknar detta kan det alltså få våldsamma utfall för bördan för respektive land. Det är fullständigt irrationellt och slumpmässigt beroende på vilket basår som man väljer. Det är det som vi nu tillsammans med ett antal andra medlemsstater i EU ser att vi behöver undvika.

Men, som sagt, för Sverige gäller att vi i varje läge nu i första hand kommer att ha ansvaret och uppgiften som ordförande och därmed samla EU bakom en linje så att man också kan se till att EU har en stark position i de internationella förhandlingarna.

Jag ska svara på Per Bolunds första fråga. Det är självklart inte fråga om att EU skulle bryta det minsta mot klimatkonventionen. Vi har aldrig genom den konventionen sagt att vi ska betala för åtgärder som är lönsamma i u-länderna. I den värld som i dag är ser vi att de u-länder som det handlar om har stora och fullständiga möjligheter att finansiera det, antingen själva eller genom koldioxidmarknaden.

Jag menar att det i själva verket är så att Per Bolund och en del organisationer som nu driver den frågan hårt i själva verket har en mer långtgående position än de berörda u-länderna själva. När jag möter Kinas, Sydafrikas eller Brasiliens miljöministrar spänner de inte ögonen i mig och begär att vi ska betala för deras lönsamma åtgärder när det gäller utsläppsminskningar. Jag vill säga tydligt att det inte ens är så att de har en förväntan på att i-världen ska betala anpassningskostnaderna. Vad det handlar om är i stället vilka som ställer upp för att hjälpa den stora gruppen u-länder som är mycket fattigare än så. Där finns det ingen tvekan från EU:s sida, och vi är den part som nu lägger de konkreta förslagen på bordet. Det gör att vi följer konventionen och framför allt att vi också visar den politiska viljan att vara solidariska inte bara i ord utan även i handling.

Nästa fråga är: Hur stor är chansen att nå tvågradersmålet om världen skulle minska sina utsläpp med 30 procent? För i-världen skulle det ligga inom det intervall som FN:s klimatpanel har presenterat. Problemet är att det inte finns en enda part som är beredd att gå lika långt som EU. Det gäller definitivt i-länderna, även om nu Japan och Australien i sen tid har närmat sig EU:s positioner med sina 25 procent jämfört med våra 30 procent ifall det blir en internationell överenskommelse som ger tillräckliga utsläppsminskningar. Men vi vet att USA än så länge inte är där, och vi vet att världens största utsläppsland Kina inte är i närheten av att ange de utsläppsminskningar som faktiskt skulle behövas. Då är problemet att även om EU skulle ha 0 procent av utsläppen skulle världen fortfarande inte klara tvågradersmålet. Jag har tyckt att det är meningslöst att berätta för människorna i Sverige vad som skulle hända om Kinas president Hu

Jintao, om USA:s president Obama och om Brasiliens president Lula gjorde precis som jag tyckte. Har man det som måttstock är man naturligtvis alltid bättre. Men å andra sidan är det en ganska ointressant synpunkt så länge man inte kan få gehör för den.

Det som vi nu arbetar med är att åstadkomma de utsläppsminskningar som vi kan få med oss andra på och inte bara berätta för andra vad de idealiskt sett borde göra.

Till Carina Ohlsson vill jag säga följande. Ja, vi är många som behöver ingjuta mod i många. Fortfarande blir skillnaden att jag kan lova politisk vilja, och det gör jag å regeringens vägnar och också å EU:s vägnar. Om vi däremot förtjänar att vara optimistiska eller inte hänger till sist på ett antal andra parter som vi inte har kontroll över. Men där gör vi allt vi kan för att påverka dem.

Min bedömning är ändå att miljöministerkretsen i EU hela tiden har varit den starka motorn både internt i EU och internationellt. Jag ser att miljöministrarna fortfarande har en mycket stark vilja. Det såg man tydligt när vi samlade styrkorna i Åre, och jag förväntar mig att se det i nästa vecka när vi möts i Luxemburg.

Beträffande avgifterna på flyg och sjöfart konstaterar jag bara att det är en av de möjligheter som diskuteras internationellt. Genom att lägga fast förslag till utsläppstak för de internationella transportererna förbereder sig EU att vara mycket aktivt i förhandlingarna.

Jag vill gärna säga angående de utsläppstak som föreslås att hade Sverige fått bestämma på egen hand hade vi självklart föreslagit ännu tuffare krav på utsläppstak. Nu hittar vi en lösning som EU ställer upp på. Det jag är orolig för är att EU fortfarande är mycket mer ambitiöst än vad övriga delar av världen kommer att vara i de internationella förhandlingarna.

Anf. 93 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Fru ordförande! Tack, ministern för föredragningen! Jag är övertygad om att Sverige och regeringen har ett starkt engagemang för att det ska bli en bra konferens i Köpenhamn.

En fråga som är väldigt viktig och som ministern var inne på är att minska avskogningen i tropiken. De mål som EU sätter är på 50 procent till 2020 jämfört med i dag. Hur ser ministern på Sveriges hållning? Nu är Sverige ordförande och måste ha EU:s hållning. Men hur ska vi gå vidare? Det krävs ganska stora åtgärder. 50 procent är egentligen inte tillräckligt, kan jag tycka. Vad kan Sverige göra internationellt för att trycka på i den här frågan? Vad jag förstår krävs det alternativa inkomster för många människor som lever på inkomster från avskogningen.

Någon kommentar från ministern till det skulle jag vara tacksam för.

Anf. 94 PER BOLUND (mp):

Fru ordförande! Jag oroas av att den nivå och de förslag man går in med från EU inte är tillräckliga. Jag oroas också av ministrarnas svar på mina frågor. De beräkningar som jag har sett från IGCC säger att till och med en 40-procentig minskning av utsläppen bara ger 50 procents chans att nå tvågradersmålet. Då är det självklart att en 30-procentig minskning inte är i närheten av sannolikheten för oss att nå tvågradersmålet, som ju

miljöministern själv sade var själva syftet med Köpenhamnsförhandlingarna.

Det visar på att EU redan när man går in i förhandlingarna har en för låg ambitionsnivå. Även om den ambitionsnivån skulle upphöjas till norm och alla skulle skriva under på det skulle det inte vara tillräckligt. Det tycker jag inte kan ses som ett godtagbart förhandlingsinspel.

Utsläppsmålen för EU är en av de delar där vi riktar skarp kritik och tycker att man måste ha en betydligt högre ambitionsnivå.

Som jag framfört till finansministern anser vi att finansieringsförslaget är under all kritik. Vi tycker att de nivåer som har föreslagits från EU:s sida är alldeles för låga. Dessutom har man skjutit över finansieringsbördan på utvecklingsländerna själva och är inte beredd, som klimatkonventionen säger, att ta på sig finansieringsansvaret. Det har till exempel G77 noterat, och man kallar EU:s kommunikation för en katastrof. Det är ett problem att man går in i förhandlingarna med den typen av motsättningar redan från början.

Även där tycker vi att EU borde ha en mer ambitiös linje.

Sedan oroas vi väldigt mycket av skrivningarna om överföring av klimatteknik, som vi tycker är otydliga och oklara. Man har inte några konkreta förslag på hur det ska göras. En av de stora knäckfrågorna i Köpenhamnsförhandlingarna är hur man ska kunna föra över klimatsmart teknik så att man ger utvecklingsländerna en möjlighet att få en klimatsmart utveckling och att på sikt nå samma levnadsstandard som vi men utan de stora utsläpp som vi har haft och fortfarande har. Tvärtom värnar man mycket tydligt patenträttigheterna, det vill säga att man inte ska bidra till att föra över klimatsmart teknik på ett sätt som gör att utvecklingsländerna har möjlighet att finansiera det.

Vi tycker att det gemensamma mål som man tar fram i förslaget är alldeles för luddigt. Det borde vara tydliga mål i stället för att ha intervaller som 25–40 och 80–95 procent. Det ger inte en tillräckligt bra vägledning, som vi ser det.

Vi beklagar verkligen att man inte har med tydliga skrivningar om att det måste finnas möjligheter för sanktioner i Köpenhamnsavtalet, det vill säga att om länderna inte uppfyller de åtaganden som de gjort måste det finnas sanktionsmöjligheter. En av de stora bristerna i Kyotoavtalet har varit att det inte funnits några sådana sanktioner, och det borde vara en lärdom som man dragit av det när man går in i Köpenhamnsavtalet.

Det här är bara några punkter i den kritik som vi har, men jag ska inte förlänga mötet med att ta upp alla punkter. Om miljöministern är intresserad jag kan skicka ett separat mejl, och det blir långt.

Anf. 95 SOFIA ARKELSTEN (m):

Vi hade information om det här i går i miljö- och jordbruksutskottet, en ganska redig dragnig. Det var mycket bra, och där pratade vi bland annat om att haveririsken inom EU är ganska låg och att det finns en stor politisk vilja. Man kan konstatera att det också finns en stor politisk kostnad för att det ska haverera. Det är en positiv sak.

Jag är väldigt nöjd med att vi är tydliga med att alla länder ska vara med. Jag delar inte Per Bolunds inställning. Vi har debatterat det här då och då. Du brukar, Per, använda ordet krigsförklaring, som jag tycker är ett intressant ord i debatten. Jag delar inte din uppfattning. Tvärtom vill

2009/10:4

16 oktober

jag vara lite tråkig och säga att strukturen är det vi behöver ha på plats, och efter det kan man naturligtvis justera. Jag tycker att det är väldigt bra att vi är tydliga och att vi omfattar alla länder.

Jag tycker också att det är bra med en balans i fråga om teknikutveckling där man respekterar patenträttigheter och intellektuell egendom. Jag tror att det blir svårt att utveckla teknik om man inte har den drivkraften. Där tycker jag att EU har landat hyfsat bra. Vidare tycker jag att det är bra att man inte låser fast sig vid exakta procentsatser utan pratar om 80–95 procent så att, och det kommer säkert miljöministern att utveckla på ett alldeles utmärkt sätt, det finns möjlighet att göra mer. Vi ska inte låta de krafter som vill lägga sig vid den lägsta siffran bestämma utan faktiskt ha en dynamik i systemet.

Det är klart att det är svårt i en så här komplex politisk fråga. Jag har också pratat med lobbyisterna, som lämnar långa listor på det man vill ska finnas med, siffror som man vill ska finnas med. Det är ganska tufft. Ändå menar jag att så här nära har vi aldrig varit att komma till något slags rimlig lösning. Jag tycker att det här är bra och positivt.

Anf. 96 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

När det gäller de tropiska regnskogarna håller jag verkligen med Désirée Pethrus Engström om hur otroligt viktig frågan är, också för att hejda den klimatförstöring som sker genom den fruktansvärda utarmning av världens arv av genetiska resurser som därmed skulle ske. Det är helt centralt att göra kraftfulla insatser för att hjälpa människor till andra vägar till försörjning.

För de tio år som ligger närmast oss är EU:s mål 50 procent. För 20-årsperioden framåt är målet i själva verket 100 procent. Det är helt enkelt en fråga om hur långt vi kan nå på tio år. Jämfört med i stort sett alla andra parter är EU:s mål oerhört ambitiöst och skulle förutsätta att vi lyckas bygga upp en mycket effektiv mekanism för att skydda världens regnskogar. Det är det som är tanken med det som kallas REDD plus och som är till för att stoppa avskogning och gynna återskogning och hållbart skogsbruk. Vi ser att det inledningsvis definitivt kommer att behövas offentliga resurser från världens olika länder. Detta ligger väl i linje med det arbete som vi har med många av de u-länder som är berörda.

När det gäller Per Bolunds inlägg är frågan inte vem av oss som är angelägen om att skydda klimatet. Det tror jag att vi båda är. Den intressanta frågan är: Vad är det som är bäst väg? Vad kan vi bäst göra för att rädda klimatet? Där påstår jag tvärtom vad Per Bolund säger att den väg vi föreslår är en bättre väg för att skydda klimatet.

Per Bolunds inlägg handlar om 10 procent av världens utsläpp – inte en enda kommentar kring att de 10 procenten inte kan rädda världen undan en förändring av temperaturen och klimatet och ingen som helst synpunkt på vad som ska göras med de 90 procent av utsläppen som sker utanför EU. Det är då man står maktlös inför klimathotet.

Jag vill lägga till att när EU som är den part som lägger bud som är i enlighet med FN:s klimatpanel ligger övriga parter inte i närheten av det. Det är ett problem, och det är det vi måste brottas med. Tyvärr är deras synsätt sådant att de inte skulle låta sig imponeras av en uppskrivad EU-ambition. Vi har diskuterat detta många gånger, det kan jag försäkra Per Bolund. Det är tyvärr en verkningslös väg. Det är trots allt förmågan att

ange en väg som kan göra att vi kan lösa problemen som är politikens konst, inte bara att ha en bra åsikt.

När det gäller finansieringen kan jag egentligen säga detsamma som Bolund. Skillnaden är att vi tycker att i-världen ska stå för de kostnader som tillkommer för att rädda klimatet. Jag tog som exempel att vi inte ska bygga koleldningsanläggningar. Vi kan däremot ge bidrag till det som renar kolkraftverk. Det är egentligen skillnaden i förhållande till de beräkningar som Per Bolund hänvisar till och som innebär att vi ska betala mycket mer och att vi också ska betala kostnaderna för motsvarande kolkraftverk. Det vi betalar för är kostnaden för den tillkommande reningen.

Vi säger att många åtgärder är lönsamma och ger energieffektivitet i de snabbt växande u-ländernas industrier och energisektorer. Där betalar vi genom koldioxidmarknaderna. Skattebetalarna i i-länderna ska inte betala för det som redan är lönsamt, men vi ska se till att de finansiella flödena kommer till det som är lönsamt. Och det kan vi åstadkomma genom koldioxidmarknaderna.

Hur kan vi föra över tekniskmarta lösningar till ekonomier i u-världen? Faktum är att en av de starkaste drivkrafterna för det är att föra över gröna investeringar till u-länderna. Det är det vi gör genom koldioxidmarknaderna. Det är det som är kärnan i CDM, som ni tyvärr ofta har motarbetat eller ifrågasatt. Däremot menar vi att patentträtten är en del av själva drivkraften för teknisk utveckling.

Jag vill bara konstatera att de siffror som EU anger ligger helt i linje med FN:s klimatpanel. Sanktionerna har vi diskuterat tidigare. EU har för egen del sanktioner. Det är inte det som är problemet. Det inte vår åsikt som är problemet, utan det handlar om vad vi nu kan få igenom internationellt, vad andra parter kan ställa upp på. Där arbetar vi för att det ska finnas internationell bindning. Vi har sett att inte ens med sanktioner, som faktiskt är en del av Kyotoprotokollet, har vi löst problemet. Jag tror i grunden att det som är drivkraften för att lösa klimatfrågan är möjligheterna till utveckling, inte hot om straff.

Till sist vill jag säga om huruvida det finns risk för verkligt sammanbrott eller inte att världen har investerat väldigt stor vilja i att nu lyckas nå en överenskommelse i Köpenhamn. Alla världens länder har ställt sig bakom i Bali att en överenskommelse ska nås i Köpenhamn i december. Även om EU hela tiden tar på sig att vara den starka kraften som verkligen driver frågan framåt finns det ett mycket stort ansvar hos andra parter. Det är det ansvaret vi uppmanar dem att ta, och jag har fortfarande ett ganska stort hopp om att till sist ska det ansvaret vinna.

Anf. 97 PER BOLUND (mp):

Jag ska inte förlänga debatten särskilt mycket, men jag vill ändå säga att min synpunkt i mitt resonemang just gällde hur man ska arbeta på internationell nivå. Varken miljöministern eller jag kan direkt påverka vad den amerikanska kongressen och den amerikanska presidenten kommer fram till för förslag. Om jag satt som ledamot i den amerikanska kongressen skulle jag verkligen anstränga mig att påverka presidenten och kongressens beslut. Men nu sitter jag här i svenska parlamentet, och jag kan påverka Sveriges regering och vilken linje vi för inom EU och därmed indirekt EU:s arbete. Det är det jag försöker göra i EU-nämnden.

Jag konstaterar igen att redan det förslag som EU går in med inte är tillräckligt, även om det skulle gå igenom helt opåverkat och bli Köpenhamnsmötets slutgiltiga beslut. Om det dessutom ska förhandlas ned därifrån gentemot andra internationella parter kommer vi att komma ännu längre ifrån det tvågradersmål som miljöministern från början sade sig eftersträva. Det man kan göra är helt enkelt den förändring som man vill se i världen och börja med sig själv, och det är det som jag anser att EU borde göra och inte har gjort.

Avslutningsvis när det gäller patent och IPR, Intellectual Property Rights, har man tidigare internationellt hittat lösningar på problemen. Till exempel när det gäller aidsmediciner i Afrika har man kunnat göra avsteg från de gängse metoderna för patenträttigheter och gjort det möjligt för uländerna att finansiera och producera egna mediciner. Det är precis sådana mekanismer som jag anser att EU borde ta fram när det gäller klimatsmart teknologi för att möjliggöra en omställning även på klimatområdet.

Anf. 98 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Jag kan bara kort säga vad som är grundproblemet. När det gäller aidsmediciner handlar det om ett fåtal mediciner medan det här handlar om enorma områden och dessutom många områden med helt olika tekniker.

Vi har från vår sida inte uteslutit att man skulle kunna utveckla särskilda program för särskilda nyckeltekniker. Det är fortfarande inte en fråga om att enkelt bara överlåta patenträttigheter. Vi tror verkligen på allvar att det skulle undergräva de långsiktiga drivkrafterna för teknisk utveckling, så det skulle i själva verket vara ett stort hot. Men jag utesluter inte att man skulle behöva göra särskilda lösningar för nyckeltekniker. Tyvärr kommer det ändå att vara bara en del av lösningen. Det behövs mycket mer omfattande lösningar. I den jämförelsen kommer nog åtgärder som exempelvis CDM att spela en mycket större roll.

Anf. 99 ORDFÖRANDEN:

Då kan jag på den här punkten sammanfatta med att det finns stöd för regeringens ståndpunkt men med avvikande meningar från v och mp.

På punkt 4, Mot en ekoeffektiv ekonomi, ska det antas slutsatser. Frågan har varit här i nämnden förut inför Europeiska rådet, den 27 februari, och inför konkurrenskräftrådet, den 6 mars. Vid båda dessa tillfällen fanns det stöd för regeringens ståndpunkt. Underlag är utsänt.

Anf. 100 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Det här är en fråga där vi lägger grunden för Europeiska rådets diskussion om en ny strategi för hållbar tillväxt och sysselsättning efter 2010. Vi ger också ett bidrag till arbetet med översynen av EU:s hållbarhetsstrategi.

Vår grundläggande inriktning är att under de formella miljöministermötena lyfta fram de stora möjligheter som ligger i en ekoeffektiv ekonomi. Vid ministermötena i Åre med både energiministrar och miljöministrar i juli hade vi en mycket ingående diskussion med ministrarna om detta. Inriktningen är att komma fram till hur Europa ska kunna öka konkurrenskraften, möta dagens utmaningar och komma ur den ekonomiska krisen också genom satsningar på grön ekonomi, gröna jobb, gröna pro-

dukter och genom det åstadkomma den viktiga omställning som det innebär att utveckla en ekoeffektiv ekonomi.

Avsikten med rådsslutsatserna i miljørådet är att verkligen ta fram de lärdomar som EU har dragit och som vi lyfte fram i Åre, inte minst vikten av prissignaler, det vill säga att det ska vara dyrt att förstöra miljön, att det ska löna sig att skydda miljön och att använda resurserna i enlighet med ekologisk inriktning. Det var också en viktig diskussion på det informella ministermötet i Umeå. Det är en fråga som nu har gått på tvären genom EU:s arbete, och vi har kunnat se vilket starkt genomslag den har fått i EU:s arbete.

Många länder stöder oss i det här. Det har varit mycket uppmuntrande och inspirerande att se hur många länder som har slutit upp bakom arbetet och att få bekräftelse på att också inkommande ordförandeskap är intresserat av att följa upp frågan. Sverige har ett särskilt ansvar som ett land som brukar vara drivande och som ska vara drivande i de här frågorna. Vi har lagt stor vikt vid dem under vårt ordförandeskap, för vi ser att de är ett momentum som det gäller att ta tag i inför fortsatt arbete.

En del länder har haft mycket stora svårigheter att vara tydliga när det gäller skattefrågorna. Vi hade velat uttrycka klart och tydligt vilken möjlighet som ligger i skatteväxling och koldioxidskatter. Det har inte varit möjligt så här långt att få en del av medlemsstaterna med oss. På den här punkten har ju var och en veto, och det gör att vi inte har kunnat komma längre.

Vi har ändå lagt en god grund för det fortsatta arbetet i EU. Vi har också sett till att det finns mycket tydliga ramar och strukturer för att frågorna om ekoeffektiv ekonomi ska kunna vara en del av hjärtat i Lisabonarbetet även i fortsättningen.

Anf. 101 CARINA OHLSSON (s):

Det kanske är svårt för miljöministern att svara på min fråga. Det finns en otydlighet i Sverige när det handlar om hållbarhetsfrågorna, tycker jag. Nu säger miljöministern att vi har varit drivande, att det finns en tradition och så vidare. Vi har ju en hållbarhetskommission i Sverige. Tyvärr är den inte genomlyst och transparent när det gäller alla ord vi säger när det handlar om EU-politiken. Eftersom man har diskuterat de här frågorna och det verkligen varit en lång tradition i Sverige att lyfta fram dem känns det lite frustrerande att det inte kommer någon typ av dokument från Hållbarhetskommissionen. Även om ministern inte kan svara på min fråga får han i alla fall ta med sig den. Jag tycker inte att det känns bra när man säger att det här är en fråga som man verkligen tycker är så oerhört viktig. Jag vet hur diskussionen var tidigare när kommissionen kom till, och det som står i underliggande dokument är definitivt inte det som diskuterades av den majoritet som beslutade förra mandatperioden och som s inte tillhörde i det fallet.

Anf. 102 PER BOLUND (mp):

Fru ordförande! Jag vill tacka miljöministern. Med all respekt för att Sverige säkert har drivit på för en tydligare linje från EU:s sida när det gäller en ekoeffektiv ekonomi kan vi tyvärr konstatera att resultatet inte är tillräckligt tydligt för att vi ska gå över till en ekoeffektiv ekonomi, kanske snarare emot en sådan. Vi skulle ha velat ha betydligt tydligare

formuleringar när det gäller till exempel detta med skattebasen. Det står att utestående frågor inför miljørådet avser skatteväxling och en inbjudan till medlemsstaterna att överväga att införa koldioxidskatter, vilket är så svagt som det egentligen kan bli. Det är en inbjudan att överväga att införa koldioxidskatter. Dessutom är det inte ens beslutat, utan det är fortfarande en utestående fråga. Det är klart att med sådana skrivningar rör man sig inte i en särskilt snabb takt mot den ekoeffektiva ekonomin.

Vi skulle behöva mycket tydligare resonemang, till exempel att 10 procent av skattebasen ska föras över från löneskatter till miljöskatter. Vi skulle vilja ha mycket tydligare skrivningar när det gäller satsningar på gröna jobb som en del av omställningen av ekonomin och för att rädda miljön. Vi skulle vilja ha tydligare målsättningar när det gäller upphandlingar, att alla upphandlingar ska uppfylla bra och stringenta hållbarhets-kriterier. Vi skulle också vilja ha bättre skrivningar när det gäller statliga subventioner, som vi vet i dag tyvärr går väldigt mycket till dåliga verksamheter ur miljösynpunkt, till exempel subventioner av fossila bränslen. De behöver snabbt fasas ut och överföras till att vara subventioner för att få in det miljövänliga.

Anf. 103 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Först vill jag gärna säga till Carina Ohlsson att jag verkligen vill rikta beröm för det arbete som gjordes under den förra regeringens ordförandeskap med hållbarhetsstrategin och Göteborgsbeslutet 2001, precis som jag också uppskattar den hållning Carina Ohlson förde fram alldeles nyss i klimatfrågan och stödet för den grundläggande positionen i förhandlingarna. Det viktigaste tycker vi nog båda ändå är vilket arbete som verkligen görs i praktiken. Där får vi väl se att hållbarhetsfrågorna både i Sverige och till den del de har gått till EU har gått framåt under den här tiden. Jag kan gärna diskutera också hur vi ska utveckla formerna för att de ska få ännu större genomslag i Sverige. Det är en diskussion som jag gärna återkommer till. Men jag ser också att kommissionen för hållbar utveckling har betytt mycket för att öka genomslaget för arbetet i såväl regering som statsförvaltning och näringsliv.

När det gäller Per Bolund är frågan om igen om det verkligen är möjligt att redovisa en åtgärd, en politik, som får genomslag. Politikens dilemma är att det är ointressant att sitta och ha bra åsikter om man inte har en idé om hur man verkligen ska få igenom dem. Per Bolunds krav på 10 procents koldioxidskatt, eller i alla fall en 10-procentig skattebas som kommer från koldioxidskatt, skulle vara en helt omöjlig position att få igenom i ett land som >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. Eftersom vi båda tycker att koldioxidskatter är bra – jag tror inte att det är där skillnaden är mellan oss – och vi båda tycker att det är viktigt att också EU använder det styrmedlet, är frågan vem av oss som har en idé om hur vi ska föra det framåt. Där hör jag att Per Bolund inte har en idé om vad som skulle kunna påverka >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< och föra det framåt. Det vi gör här är att vi också ser till att lägga ett antal uppgifter på kommissionen. Vi vet att kommissionen vartefter kommer att ta upp frågor som ställer medlemsstaterna inför ställningstaganden framöver. I och med det skapas en drivkraft när det gäller prissignaler, uppföljning av miljöfrågor och, som Per Bolund tog upp, den gröna upphandlingen. Det

gör att medlemsstaterna framöver kommer att ställas inför ställningstagandena, då också med kommissionsförslag som grund. Det tror vi för frågorna längre fram mot det som vi båda strävar efter.

2009/10:4
16 oktober

Anf. 104 ORDFÖRANDEN:

Vi kan sammanfatta den här punkten med att det finns stöd för regeringens ståndpunkt men med avvikande mening från mp.

Punkt 5, Meddelande från kommissionen: En EU-strategi för bättre nedmontering av fartyg är en ny fråga i nämnden, och det ska antas slutsatser.

Anf. 105 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Fru ordförande! Detta är naturligtvis dels en mycket viktig miljöfråga, dels ett exempel på hur man har kört upp fartyg på stränderna i u-länder, där människor sedan har fått arbeta och slita med att plocka isär delar av fartygen och utsätta sig för mycket farliga ämnen och produkter. Inte minst har många barn drabbats väldigt hårt och har fått utföra mycket farliga och olycksdrabbade arbeten på stränderna i fattiga länder.

EU, som ju äger 40 procent av fartygen i världen och har 25 procent av fartygen i världen under EU-flagg, har ett särskilt ansvar. Därför har vi nu drivit på mycket kraftigt för att ministrarna ska ge kommissionen i uppdrag att ta fram en EU-lagstiftning som förbereder EU för att tillämpa det som vi internationellt har kommit fram till.

Jag hör till dem som skulle önska att EU gick ännu längre när det gäller att tillföra åtgärder till konventionen och att också tillämpa den i förtid. Jag är dock tvungen att inse dilemmat att om vi skulle gå för kraftigt fram på det sättet skulle vi riskera att ett antal fartyg flaggades om, bort från EU-flagg och till annan flagg, för att slippa tillämpa de hårda EU-reglerna. Det här är det dilemma som vi ofta har nämligen balansgången mellan att driva på och att ändå göra det som i verkligheten åstadkommer förändring. Då konstaterar jag att det bästa är nu att vi ändå har gett kommissionen ett brett uppdrag att se på vilka åtgärder som är möjliga, och de ska återkomma med förslag till lagstiftning. Där hoppas vi kunna gå längre än vad som annars skulle ha varit möjligt.

Anf. 106 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag är glad att ministern redogjorde för den svenska ståndpunkten, för i handlingarna säger man att Sverige som ordförande verkar för ambitiösa och omfattande slutsatser. Det är ju fint, men det hoppas jag att man gör hela tiden, i alla ärenden, och inte bara i det här. Det var bra att ministern klagade den svenska ståndpunkten.

Men det här innehåller en del till. Det handlar om hur man ska få en bättre kontroll över nuvarande regelverk för gränsöverskridande transporter av farligt avfall. Jag vill höra lite grann om hur man har tänkt gå vidare där, så att det inte blir det fusk med mera, som det många gånger är med farligt avfall. Hur har man tänkt föra frågan vidare?

Anf. 107 PER BOLUND (mp):

Det har kommit förslag om en skrotningsfond som innebär att man redan när man bygger fartyget måste ha en fondering för att man också

ska kunna ta hand om det på ett miljömässigt hållbart sätt. Jag skulle vilja höra hur de diskussionerna har varit inom EU. Har det förts diskussioner om att ha en sådan skrotningsfond eller något som liknar det producentansvar man har när man till exempel producerar en ny bil? Då måste man ju redan från början ha med att man måste kunna ta hand om den när den är uttjänt.

Hur har diskussionerna gått där?

Anf. 108 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Förest vill jag säga till Christina Axelsson att vi är verkligen överens om hur viktigt det är både att komma till rätta med problemen kring fartygsskrotningen och i stället åstadkomma fartygsåtervinning och om hur viktigt det också är att angripa okontrollerade eller illa skötta internationella transporter av farligt avfall.

När det gäller den senare frågan är det Baselkonventionen som är det viktigaste instrumentet, och här finns också möjligheten att se var Basel- och Hongkongkonventionerna länkar i varandra. Det är också ett sätt att säkerställa att det ska kunna bli säkrare än tidigare.

När det gäller Per Bolunds fråga om skrotningsfond är det ännu ett exempel på en lösning som skulle vara mycket intressant. Diskussionen har definitivt förts, bland annat internationellt i samband med att man arbetade med Hongkongkonventionen, det vill säga den internationella konventionen när det gäller fartygsåtervinning. Den diskussionen avvisades dock internationellt. Vi har också fört diskussionen inom EU för att få gehör för att EU skulle kunna åstadkomma en sådan lösning men inte heller där fått stöd för det.

Anf. 109 ORDFÖRANDEN:

Tack för det! Då kan vi sammanfatta den här punkten med stöd för regeringens ståndpunkt. Vi har ingen avvikande mening från mp just den här gången.

Jag vill föreslå nämnden att vi sambehandlar punkterna 6 och 7. De handlar om elektroniska produkter och hanteringen av dem. Dessa punkter har varit föremål för samma överläggning i miljö- och jordbruksutskottet med statssekreterare Elisabet Falemo, och då fanns det stöd för regeringens ståndpunkt med avvikande mening från mp. Båda är nya i nämnden, och båda har varit en övrig fråga den 27 februari. Är det okej att vi sambehandlar dem? Svaret är ja.

Anf. 110 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Detta är två viktiga direktiv som är i början av behandlingen inom EU. Det var ett arbete som startade under förra ordförandeskapet. Vi hade hoppats på att kunna föra den här frågan längre under det svenska ordförandeskapet, men det har blivit omöjligt på grund av den tidsplan som Europaparlamentet sedan har antagit.

Vad vi har gjort under hösten är att lyssna på medlemsstaterna, och nu startar vi förhandlingarna med fokus på vad som ska vara direktivets omfattning, vilken procedur som ska gälla för att förbjuda ämnen och ge undantag från förbud och en del frågor om definitioner och harmonisering av registrering och rapportering.

Vi har lagt fram underlag och tagit fram förslag i den riktning som medlemsstaternas merpart har kunnat stödja och som naturligtvis inte heller ska sänka ambitionerna när det gäller miljöskydd i förhållande till vad Sverige eftersträvar.

Det vi gör nu är en allra första policydebatt, framför allt om direktivens omfattning, och med det som grund kommer förhandlingarna att fortsätta. Jag bedömer därför att vi kommer att ha många tillfällen att återkomma till frågan i EU:s behandling, och det gör också att frågan troligtvis kommer att återkomma här.

Anf. 111 PER BOLUND (mp):

Jag har en liten detaljfråga om upplägget när det gäller rapportering och tillsynsfrågan. Det har kommit frågor om just det här med i vilket land man ska registrera sig när man tar fram en produkt, och som jag kan se finns det fortfarande oklarheter kring hur den systematiken ska fungera. Är det så att man i det här fallet ställer krav på att varje lands tillsynsmyndighet ska ha ett register med fullgoda uppgifter beträffande produkterna eller om det finns oklarheter angående det?

Jag skulle alltså vilja veta om ministern anser att det är tillräckligt långtgående krav just när det gäller rapportering och tillsyn i det här förslaget.

Anf. 112 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

När det gäller den första frågan, om i vilket land man ska registrera produkten, har kommissionen lagt fram ett förslag som innebär registrering i ett land. Där är nu diskussionen mellan medlemsstaterna, och det finns från medlemsstaternas sida ännu ingen klar uppfattning. Det kan mycket väl bli så att det växer fram andra lösningar.

När det gäller frågan om kontroll och tillsyn av efterlevnad är Per Bolund och jag överens om hur viktig den frågan är. Också där har diskussionerna börjat, och vi får nu under arbetets gång följa hur det går att driva på de delarna. Jag är övertygad om att detta också kommer att vara delar som vi kan återkomma till.

Vi kan också se att det kommer att vara viktigt vad det spanska ordförandeskapet gör efter oss. Jag tror att vi med det här arbetssättet lägger en bättre grund för att Sverige verkligen ska kunna driva en ambitiös hållning i detta arbete. Det ger oss också en trovärdighet i EU som vi tänker utnyttja i det fortsatta arbetet, inte minst mot bakgrund av det vi gjorde när det gäller Reach.

Anf. 113 PER BOLUND (mp):

Jag vill bara förtydliga att vi fortfarande står bakom vår avvikande mening som vi hade tidigare när det här var uppe, bland annat med hänsyn till att vi gärna vill att man redan nu på tisdag förbjuder de allra giftigaste och farligaste ämnena så att de inte ska användas mer.

Anf. 114 ORDFÖRANDE:

Då kan jag sammanfatta denna punkt med att det finns stöd för regeringens här angivna upplägg inför fortsatta förhandlingar i den frågan.

Sedan föreligger ett antal övriga frågor. Det är totalt fem stycken. Underlag är utsänt. Det här är inte beslut, men om någon vill yttra sig så går det. Är det något miljöministern vill säga om någon av frågorna?

Anf. 115 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Jag kan bara helt kort säga att en av de övriga punkterna ju är rapporten från Strömstad. Vi kan väl konstatera att det möte som Sverige genomförde på temat biologisk mångfald och som också tog upp sambandet mellan biologisk mångfald och ekonomi fick ett väldigt stort genomslag både europeiskt och internationellt, inte minst genom den stora medverkan från många av miljöorganisationerna, både nationellt, europeiskt och internationellt.

Vi hade den framstående ekonomen Pavan Sukhdev som en av gästerna. Han gör nu ett arbete när det gäller biologisk mångfald som på många sätt motsvarar det som Nicholas Stern en gång gjorde när det gäller klimatarbetet. Vi hoppas att det här också är en del av det som ska kunna öka förståelsen för hur avgörande viktig biologisk mångfald är för samhällenas framtid, både i Europa och internationellt.

Vi siktar även på att vi med det vi åstadkom i Strömstad ska kunna lägga grunden för vad som sedan ska bli en internationell vision och internationellt mål för biologisk mångfald efter 2010.

Anf. 116 CARINA OHLSSON (s):

Jag vill lyfta fram en annan övrig fråga här. Jag tycker att det är bra att man tar sig an det som Danmark har önskat om kemikaliecocktails, med barnen som utgångspunkt. Det skulle vara bra om man kunde följa upp det i Sverige också. Eftersom vi inte har fått någon uppföljning på miljömålen känns det lite långt att vänta till 2014 – som i utredningens förslag – innan uppföljning sker. Med tanke på barnperspektivet och den kunskap man nu ändå har om cocktails vore det bra att både jobba med det här i EU och ha en hög ambition från svensk sida.

Anf. 117 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Jag håller verkligen med Carina Ohlsson om hur viktig den frågan är. Vi har nu förberett att förhoppningsvis kunna anta rådsslutsatser om detta redan i december. Det är vår inriktning. Vi får se hur diskussionen på ministermötet i nästa vecka blir, men har vi stöd för det kommer vi att anta europeiska rådsslutsatser om denna fråga redan i december. Det vore också ett sätt att se till att snabbt få fram åtgärder på EU-nivå när det gäller att stoppa farliga blandningar av kemikalier som inte minst kan gå ut över barn.

Däremot kommer vi att ha hållningen att i första hand använda svenska ambitioner för att driva på EU och se till att detta blir ett arbete som omfattar barnen i Europa och därmed undvika att bara för mycket fokusera på barnen i Sverige.

Anf. 118 ORDFÖRANDE:

Det var vad som fanns om de övriga frågorna. Vi tackar för informationen.

På A-punktlistan som behandlas utanför sammanträdet finns två miljöministerfrågor. Är det någon som vill ställa frågor om någon av dem? Jag finner inte så.

Då är vi klara med miljöagendan och därmed med miljöministern om han inte har något annat han vill dela med oss. Tack för i dag, trevlig helg och lycka till på rådet!

Vi är klara med punkt 2, och jag ber att för egen del få säga tack för i dag och trevlig helg. Jag kommer nu att byta plats med vice ordföranden och ge mig i väg på en ordförandeskapsresa till Finland.

2009/10:4

16 oktober

3 § Jordbruk och fiske
Statssekreterare Rolf Eriksson
Återrapport från ministerrådsmöte den 7 september 2009
Återrapport från informellt ministermöte den 13–15 september 2009
Information och samråd inför ministerrådsmöte den 19 och 20 oktober 2009

Anf. 119 VICE ORDFÖRANDE:

Vi hälsar statssekreterare Rolf Eriksson välkommen. Jag är ledsn för förseningen, men ibland blir vi väldigt engagerade i olika frågor. När det är ekonomi, jordbruk och miljö samma dag smäller det lätt till.

Jag vill säga att ni framför er på era bord har tre dokument som hör till de här ärendena. Under dagordningspunkten 3, Mejerisektorn, finns det en rapport från särskilda jordbrukskommittén. Det finns en inläga från 20 medlemsstater med gemensamma förslag till åtgärder. Under dagordningspunkten 7, om fiske i Östersjön, finns det ett protokoll från miljö- och jordbruksutskottet. Det har ni alltså fått på era bord.

Vi börjar det här samrådet med återrapporter från jordbruks- och fiskerådet den 7 september och den 13–15 september. Statssekreteraren vet ju att rapporter från dessa möten är utskickade, men jag frågar ändå om statssekreteraren vill säga någonting om återrapporterna.

Anf. 120 Statssekreterare ROLF ERIKSSON:

Jag behöver kanske inte förlänga diskussionen med att tala om de utskickade rapporterna. Har ni frågor finns vi här för att besvara dem.

Anf. 121 VICE ORDFÖRANDE:

Vi lägger rapporterna till handlingarna och går över till nästa möte i Bryssel i nästa vecka.

Vi börjar med punkt 3, Mejerisektorn. Här vill jag säga att det kan komma nya slutsatser när mötet närmar sig. Vad jag förstår kommer det, om det blir många nyheter, att bli ett skriftligt samråd om dem.

Anf. 122 Statssekreterare ROLF ERIKSSON:

Som nämnden kommer ihåg är det här en gammal fråga som vi har diskuterat under en längre period. Den var uppe på toppmötet i juni där stats- och regeringscheferna beställde en rapport från kommissionen och en katalog på åtgärder som kommissionen levererade den 22 juli.

Vi hade ett tidigarelagt möte i september för att diskutera den rapport som kom från kommissionen. Rapporteringen från det mötet har ni fått. Vi hade sedan en informell lunch den 5 oktober, vilken ni också har fått en rapport från.

Det här är en väldigt stor fråga i många medlemsländer, för att nämna några: Tyskland, Frankrike och Belgien, där det har förekommit stora bondedemonstrationer och leveransstrejker. Man har även spridit ut mjölk på åkrar och delat ut gratis mjölk till konsumenter för att manifesteras de problem som man känner finns i sektorn.

På rådsrådet på måndag i nästa vecka förväntas kommissionen ge en presentation av två förslag till ändringar i den gemensamma marknadsordningen. Först och främst föreslås en ändring av reglerna för förvalt-

ning av de nationella mjölkkvoterna. Syftet är att underlätta för medlemsstaterna att omstruktureras i mjölksektorn.

Enligt gällande regelverk kan ingen så kallad överskottsavgift tas ut från de individuella mjölkproducenter som producerar över sin kvot så länge som den nationella kvoten i respektive medlemsland inte överskrids. Med den nu föreslagna ändringen kan medlemsstaterna få möjlighet att ta ut en sådan överskottsavgift från individuella mjölkproducenter som producerar mer. De avgifter som på så sätt kan tas ut kan användas inom medlemslandet för att finansiera omstruktureringsåtgärder inom mjölksektorn.

Enligt kommissionens förslag ska varje enskild medlemsstat själv avgöra om man vill utnyttja den möjligheten.

Det andra förslaget går ut på att ge kommissionen befogenheter att snabbt kunna vidta åtgärder när det uppstår allvarliga störningar på mjölkmarknaden. I den gemensamma marknadsordningen finns redan i dag bestämmelser som ger kommissionen den här typen av befogenheter på andra områden, till exempel när det gäller nötkött och socker. Ändringen innebär alltså att bestämmelsen även kan tillämpas på mjölksektorn.

Givet den situation som många EU-länder nu befinner sig i och situationen i rådet tycker jag att Sverige bör kunna godta kommissionens förslag. De föreslagna ändringarna innebär inte några grundläggande politiska omprioriteringar, inga avsteg från den så kallade hälsokontrollen i fjol, och kan heller inte förväntas leda till några störningar i handeln med tredjeland.

Det kommer också en marknadsrapport, men den hör väl hemma under punkt b.

Anf. 123 CARINA OHLSSON (s):

Nu blev jag osäker för jag trodde att punkterna a och b togs tillsammans.

Anf. 124 VICE ORDFÖRANDEN:

Det kanske är enklast att ta punkt b också.

Anf. 125 Statssekreterare ROLF ERIKSSON:

På punkt b förväntas kommissionen presentera en kvartalsrapport som man egentligen skulle ha gjort i november men som vi har kommit överens med dem om att de ska komma med tidigare. Vi hoppas att det ska komma lite goda nyheter i den kvartalsrapporten som visar på en stabilisering på marknaden och också kan kyla ned situationen något.

Anf. 126 CARINA OHLSSON (s):

Även om man säger, och det finns i texten, att hälsokontrollbesluten kommer att följas och att inriktningen för den framtida jordbrukspolitiken ligger fast vill jag fråga om man ändå inte ger en form av undantag ju mer man skjuter på det här och desto närmare man kommer. Är det inte ändå en risk för att man kommer att luckra upp möjligheterna att genomföra en ny jordbrukspolitik? Lite synpunkter på det skulle jag vilja ha.

Jag vill också höra något om den förfrågan om att öka budgeten för sektorn som finns i de här länderna. Jag förstår ju att det är ett hårt tryck.

Vi var några stycken som var ute och såg på dessa jordbruksdemonstrationer när vi var i Strasbourg. Det var samtidigt med Europarådsvveckan då man firade Europarådets 60 år. Vi förstod att man hade lagt demonstrationen just då för det var då som Barroso var där också. Det sades att det var 14 000 bönder som hade blockerat hela Strasbourg med traktorer. Eskil Erlandsson låg inte i någon av dem, men vi såg Sarkozy och kommissionären som handhar frågorna så jag förstår ju att det är ett hårt tryck.

Det känns som om man är på väg att släppa en del. Det görs hela tiden undantag. Om vissa saker nu läggs över på kommissionen, som ska få besluta även i mjölksektorn, vill vi ändå ha en mer restriktiv hållning, som vi har haft tidigare. Det är därför som vi har haft avvikande synpunkter, för vi har tyckt att man släpper efter för mycket så att det äventyrar den framtida jordbrukspolitiken.

Anf. 127 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Fru ordförande! De som inte sysslar med jordbrukspolitik har nog svårt att förstå vilken sprängkraft de här frågorna har. Det rör ju jättenerven för väldigt många européer. Inte minst blir de europeiska regeringscheferna mycket medvetna om den sprängkraft som finns i detta. Faktum är ju att det ger konvulsioner i den europeiska kroppen när den här typen av påfrestningar kommer.

Jag noterar bara att den svenska hållningen i sak är helt korrekt. Jag vill framföra ett beröm för att man hela tiden håller den linjen, så långt möjligt är. Samtidigt måste man på ett pragmatiskt sätt hantera den situation som uppstår. Då får vi notera att Sverige inte tillhör majoritetsländerna när det gäller den hållning som vi har utan vi har ju en lite anorlunda inriktning än vad övriga har.

Jag tror att det har varit väldigt klokt att som den svenska regeringen har gjort, med Jordbruksdepartementet i spetsen, faktiskt ha en ganska avvaktande hållning. Denna avvaktande hållning tror jag att det är som har resulterat i att M21-gruppen har uppstått. Det visar att man har drivit frågan så långt som var möjligt.

Det som är positivt med denna avvaktan är att den kvartalsrapport som kommer att presenteras på detta rådsmöte förhoppningsvis kommer att visa att det är ett ljusare läge för de europeiska jordbrukarnas förutsättningar. Det kan möjligen klara hem att det stannar vid den här eftergiften så att vi inte äventyrar hälsokontrollen eller för all del även CAP. Vi vet att det finns starka krafter som skulle vilja riva upp CAP och köra ett annat race. Håll fast så långt möjligt!

Jag vill dock säga att jag tror att man har hanterat detta så bra man kan i det läge som uppstått.

Anf. 128 PER BOLUND (mp):

Fru ordförande! Jag har en konkret fråga. I den förra versionen av dokumentet fanns marknadsföringsåtgärder för att främja konsumtionen av mjölk med. Det är lite oklart i det underlag vi har fått om det fortfarande kvarstår att det finns sådana mekanismer med eller inte. Finns marknadsföringsåtgärder för att öka mjölkkonsumtionen med i förslaget?

Anf. 129 CHRISTINA AXELSSON (s):

Med anledning av rapporten står det här att regeringen ännu inte har fått kännedom om rapportens innehåll men att man gör bedömningen att rapporten kommer att visa på en viss stabilisering. Hur kan man göra den bedömningen? Bengt-Anders Johansson säger att rapporten förhoppningsvis kommer att vara positiv. Om rapporten är negativ, vad händer i det läget? Har man en plan B, och hur kan man tro att den ska vara positiv?

Anf. 130 Statssekreterare ROLF ERIKSSON:

När det gäller den principiella inställningen till jordbrukspolitiken i stort och att hälsokontrollen följs, som Carina tog upp, är vi naturligtvis lika angelägna som ni har framfört här att detta inte får ändra i hälsokontrollen. Vi är också lika angelägna om att ändra i den gemensamma jordbrukspolitiken, som det finns tillfälle att göra inför nästa budgetperiod som inleds 2014. Där har den svenska regeringen i fjol sänt in ett papper som handlar om hela budgetprocessen. Vi har lagt fram långtgående förslag på området. Det är ingen stånpunkt som har ändrats i samband med detta.

I dokumentet som du hänför till från de 21 medlemsländerna finns en begäran om 300 miljoner euro som sammanfaller med vad Europaparlamentet också har diskuterat. Det här är ingen diskussion som jordbruksministrarna kan eller bör ha. Det här är en budgetdiskussion som måste föras mellan de budgetmyndigheter som finns, det vill säga Europaparlamentet, rådet och kommissionen. Vi får se hur den utvecklas. Vi har bara sett formuleringen här, och vi kan inte i övrigt hantera den på måndag.

Låt mig ge en kommentar till Bengt-Anders om en avvaktande hållning. Om vi hade gått för fort fram hade det naturligtvis funnits en risk för att det här hade kunnat utvecklas till något stort med ännu större krav på att göra mycket.

Jag kommer här in på Axelssons fråga om marknadssignaler. Vi har egna myndigheter i Sverige, och vi har muntliga kontakter med kommissionen. Vi vet alltså att det finns positiva signaler. Det går också att i ett antal nyhetsbrev och genom offentliga kanaler ta reda på att det på denna råvarumarknad liksom på andra råvarumarknader finns positiva signaler. Om vi hade rusat i väg för tidigt, som Bengt-Anders var inne på, vilket vi inte har gjort, och det är bra, hade det naturligtvis funnits en risk att de positiva signalerna inte hade kommit.

Vi är övertygade om att det kommer att redovisas positiva signaler i rapporten, som vi ännu inte har tagit del av.

Sedan var det Bolunds fråga. I kommissionens förslag finns ingenting om marknadsföringsåtgärder.

Anf. 131 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i frågan. Jag påminner om att om det kommer några nya slutsatser eller annat vill vi ha dem för skriftligt samråd. När det gäller punkten b tackar vi för informationen.

Då har vi kommit till punkten 4, Genetiskt modifierade organismer i jordbruket. Jag vet inte om statssekreteraren tycker att det är bäst att ta allt på en gång eller om vi ska ta punkterna a, b och c för sig?

Anf. 132 Statssekreterare ROLF ERIKSSON:

Om det är okej för nämnden kan jag ta alla tre punkterna på en gång. De skiljer sig något åt, men ni har ju informationen. Ska vi ta dem samlat?

Anf. 133 VICE ORDFÖRANDEN:

Det är bra. Vi gör så.

Anf. 134 Statssekreterare ROLF ERIKSSON:

I det första fallet har Monsanto ansökt om tillstånd för att släppa ut den genetiskt modifierade majsens MON88017 på marknaden. I det andra fallet har Monsanto ansökt om tillstånd för att släppa ut den genetiskt modifierade majsens MON89034 på marknaden. I det tredje fallet har företaget Pioneer Hi-bred ansökt om tillstånd för att släppa ut den genetiskt modifierade majsens 59122xNK603 på marknaden.

I samtliga fall gäller ansökan användning av majsens som livsmedel, foder eller för tekniskt bruk. I de två första fallen är majsens genetiskt modifierad för att vara tolerant mot ogräsmedlet glyfosat och en skadeinsekt som finns i majsodlingar. I det tredje fallet är den också tolerant mot glufosinat.

Sverige avser att i samtliga tre fall rösta för godkännande av produkterna eftersom de bedöms vara lika säkra för människor, djur och miljö som sina konventionella motsvarigheter.

Anf. 135 JACOB JOHNSON (v):

Jag refererar till Vänsterpartiets principiella hållning vad gäller GMO och vad gäller subsidiaritetsprincipen och försiktighetsprincipen. Det borde vara nationell beslutanderätt i frågan. Det finns inte tillräckligt vetenskaplig grund.

Anf. 136 PER BOLUND (mp):

Fru ordförande! Jag törs väl spana i min kristallkula och förutse att det kommer att bli kontroverser omkring dessa genmodifierade organismer precis som det brukar bli i EU. Ungefär hälften av länderna är för, och ungefär hälften av länderna är kraftigt emot. Vi brukar aldrig lyckas få någon enighet. Jag anser att Sveriges hållning i frågan inte är särskilt konstruktiv utan att man snarare eldar på motsättningarna. Jag skulle önska att Sverige kunde medverka till att faktiskt överbygga de konflikter som finns och se till att få fram en enhetlig linje för GMO som man någon gång kan enas om.

Med detta sagt har jag också en avvikande mening. Jag tycker att Sverige ska överlåta till de enskilda länderna att säga nej till GMO.

Anf. 137 CARINA OHLSSON (s):

Vi ansluter oss till den avvikande meningen. Vi har tidigare framfört, precis som Per Bolund, att det vore bra om man hittar något annat sätt att

avgöra frågorna eftersom nämnden inte fattar beslut. Sedan kommer frågorna på och om igen. Det behövs en bättre organisationsform för att hantera frågorna än vad som finns nu.

2009/10:4
16 oktober

Anf. 138 Statssekreterare ROLF ERIKSSON:

Jag kan hålla med Bolund om att det finns en spricka rakt igenom unionen, och det är därför den kommitté som har att hantera frågorna inte har lyckats fatta beslut och det är därför den går vidare till rådet. Sverige har som principiell inställning att vi följer de vetenskapliga råd som vi har frågat efter hos de myndigheter som har uppgiften på både EU-nivå och svensk nivå att avgöra frågorna. Vi följer råden. I alla tre fallen har inte myndigheterna på vare sig europeisk nivå eller svensk nivå gett några varningssignaler. Därför avser vi att rösta ja.

Man kan naturligtvis önska att detta inte skulle studsas mellan institutionerna på det sätt det har gjort i många år, men det är lite grann en annan diskussion och ingenting som vi kommer att diskutera på det här rådsmötet.

Anf. 139 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i alla de tre delpunkterna i punkt 4 med avvikande mening från v, mp och s.

Vi lämnar jordbruket och går över till fisket, punkten 5. Här gäller det EU-Norge: Årlig konsultation för 2010.

Anf. 140 Statssekreterare ROLF ERIKSSON:

Det är fråga om ett första meningsutbyte om förhandlingarna mellan EG och Norge om nästa års fiskemöjligheter på de bestånd som vi gemensamt förvaltar i Nordsjön och Skagerrak. Resultatet av förhandlingarna förs sedan in i en gemenskapslagstiftning, bland annat i de så kallade TAC och kvotförordningarna. Något förslag föreligger alltså inte nu inför mötet i nästa vecka, och en ordentlig genomgång kommer att ske också på novemberrådet – då vi har anledning att återkomma.

I nästa vecka kommer ministrarna dock att ges tillfälle att framföra sina respektive prioriteringar på området i syfte att ge kommissionen vägledning inför förhandlingarna. Synpunkterna kommer sannolikt att handla om lämpliga fångstmängder och bevarandeåtgärder för gemensamt förvaltade bestånd. Det gäller också om förhandlingsupplägget för att balansera avtalet samt om de senaste problemen med makrill.

Förhandlingarna mellan parterna kommer att äga rum i Bergen den 16–20 november samt i Bryssel den 30 november till den 4 december. Efter den första förhandlingsrundan brukar det bli mer tydligt vilka knäckfrågorna kommer att vara. Frågan kommer därför att komma tillbaka, som jag sade, i novemberrådet så att kommissionen kan informera rådet om förhandlingsläget efter den första rundan.

Från ordförandeskapets sida har vi som mål att anta TAC:er i linje med överenskomna förvaltningsplaner och vetenskaplig rådgivning samt att Norge och gemenskapen internt ska enas om makrill för att kunna hålla en enad front mot det isländska överfisket av makrill.

Anf. 141 JACOB JOHNSON (v):

Det här är mer en kunskapsfråga. Kan statssekreteraren utveckla makrillfrågan, Sverige–Norge–Island?

Anf. 142 PER BOLUND (mp):

Fru ordförande! Tittar man historiskt är förvaltningen av fiskebestånd i Nordsjön en tragisk läsning där man hela tiden har gått över vad Ices har rekommenderat i sina beslut. Det innebär att lekbiomassan för torsken ligger under den säkra biologiska gränsen, vilket gör att beståndet fortfarande inte är säkrat utan att det i allra högsta grad är osäkert.

Vi har den bestämda uppfattningen att innan man lägger fram förslag om att öka fångstkvoterna måste man först se till att de förutsättningar som Ices lägger fram, rekommendationerna, är uppfyllda, det vill säga att kraftigt minska svartfiske och utkast. I det här fallet har vi inte sett det i tillräcklig grad. Det är viktigt att man inte lutar sig mot Ices utan att faktiskt också se till att de förutsättningar som Ices har lyft fram är uppfyllda.

Vi välkomnar en ekosystemansats från svenska regeringens sida. Vi anser att den måste följas upp och se till att det finns en naturlig åldersfördelning i hela beståndet av fisk, vilket det inte finns i dag. Det är väldiga variationer mellan olika årskullar. Det innebär att det måste vara en ökad selektivitet där åldersgrupper som är överrepresenterade tas bort och samtidigt inte tar ut de åldersgrupper som det finns för lite av.

Vi anser att Sverige och EU borde följa efter Norge när det gäller utkast. Norge har ett förbud mot utkast, och det skulle vara naturligt att man i samband med ett avtal också inför det från europeisk sida. Det vore välkommet.

Anf. 143 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag diskuterade frågan om våra kvoter gentemot Norge för ungefär ett år sedan med jordbruksministern. Han vidhöll att han skulle ha bilaterala överenskommelser. Nu är Sverige ordförande på mötet. Kan man i dessa diskussioner framföra att man behöver öka Sveriges räkkvoter? Vi har haft en diskussion om att öka den kvoten eftersom norrmännen har fått en ökad kvot för makrillen.

Jag kan hålla med om att det är oerhört viktigt att man använder sig av försiktighetsprincipen så att det inte blir en utfiskning i den delen av havet också.

Anf. 144 Statssekreterare ROLF ERIKSSON :

Frågan om makrillen rör en rad utestående frågor som hör ihop med varandra. Dels har Island överfiskat beståndet de senaste tre åren med ca 100 000 ton per år. Dels har Norge tagit en unilateral kvot på 35 000 ton i år samt kräver att få fiska ytterligare 100 000 ton i ljus zon. Skälet till både Islands och Norges agerande är att bestånden verkar ha flyttat på sig i vattnen i nordvästlig riktning. Detta har lett till problem för Norge att fiska upp sin kvot i sin egen zon. Beståndet är i nuläget i gott skick, men både Norges och Islands fiske gör att beståndet fiskas ca 40 procent över den nivå som rekommenderas av Ices. Detta är alltså ett hot mot beståndets goda skick och något som vi måste hantera under förhandlingarna. Det var svar på Jacobs fråga.

På Bolunds fråga – eller konstaterande var det väl mest – kan vi konstatera att arbetet mot svartfiske är någonting som står högt på agendan och någonting som vi kommer att återkomma till på den senare punkten om kontrollförordningen. Vi jobbar också med minskade utkast, och det finns åtgärder införda från den 1 september i år på det området i de vatten som det handlar om i det här fallet.

När det sedan gäller Axelssons fråga om räkkvoter är det inte så att makrillen och räkan är utbytbara i de här diskussionerna. Andelarna mellan Norge och EU, där Sverige ingår, är fastställda.

Anf. 145 PER BOLUND (mp):

Vi anmäler avvikande mening på den här punkten, för vi anser att man måste gå den andra vägen. Man måste börja med att säkerställa att det svarta fisket och utkastet inte överstiger det som Ices rekommenderar. Det är först därefter som man kan gå på Ices rekommendationer. Vi anser inte att man följer den principen.

Anf. 146 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag tror att statssekreteraren missförstod mig lite grann. Jag tror inte heller att man kan byta makrill mot räkor. Men jag undrar om man kan öka den kvot som Sverige har att fiska räkorna.

Anf. 147 Statssekreterare ROLF ERIKSSON:

När det gäller räkorna går det inte att öka den kvoten.

Bolund har en avvikande mening, men bara för att ta det igen: Vi diskuterar åtgärder när det gäller svartfiske i kontrollförordningen, som vi kommer att återkomma till senare i dag. Vi arbetar i enlighet med Ices rådgivning, och vi vidtar en mängd åtgärder. Jag kan bara konstatera att vi har avvikande mening här.

Anf. 148 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi ska gå till beslut. Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna, och vi har avvikande mening från Miljöpartiet.

Då går vi till punkten 6, Förslag till rådets förordning om införande av ett kontrollsystem. Det har varit samråd med miljö- och jordbruksutskottet i den här frågan.

Anf. 149 Statssekreterare ROLF ERIKSSON:

Här gäller det jag hänvisade till nyss, översyn av EU-system för fiskerikontroll. Kommissionen har lagt fram ett förslag för att kunna främja ett klimat som utmärks av att reglerna inom fiskerinäringen efterlevs och att det skapas lika konkurrensvillkor för Europas fiskare. Konsumenterna ska kunna känna sig trygga med att det de äter är lagligt fångad fisk.

Det nuvarande systemet med fiskerikontroll inom EU visar på tydliga brister. Bristerna påtalas både av kommissionen och av Revisionsrätten. Om kontrollpolitiken inte fungerar som den ska kommer det att få allvarliga följder för de framtida fiskeriresurserna, för fiskerinäringen och för de regioner som är beroende av fisket, för att inte nämna de negativa effekter som det naturligtvis får för miljön.

Efter långa och intensiva förhandlingar under de senaste två åren om en reform av fiskerikontrollen – först med den så kallade IUU-förordningen, det vill säga illegalt, orapporterat och oreglerat fiske, där beslut togs under 2008, och den samlade kontrollförordningen under 2009 som vi nu ska diskutera – är vår målsättning att fiskeriministerna i rådet ska kunna nå en politisk överenskommelse.

Om och när en sådan överenskommelse sker är det, trots de betydande skillnader som finns i synen på de här frågorna från olika medlemsstater, ett gott bidrag som det svenska ordförandeskapet har gjort för att skapa en mer hållbar fiskeriförvaltning.

Det kommer att bli väldigt intensiva förhandlingar på måndag och tisdag in i det sista. De viktigaste utestående frågeställningarna som vi ser rör bland annat sanktioner och poängsystem, reglering av fritidsfisket, datum för när detta ska träda i kraft, indraget finansiellt stöd vid överträdelser, förordningens omfattning men även inspektioner och certifiering av motorstyrka. Vi kommer att ha ett antal bilaterala överläggningar med medlemsstaterna och sedan diskussioner i plenum.

Regeringen är i grunden positiv till det förslag som kommissionen har givit och de ändringar som har skett under behandlingens gång. Förändringar i positiv riktning kan noteras bland annat när det gäller förenklingar avseende inspektioner i utsedda hamnar, omfattning av inspektioner, reglering av fritidsfisket, krav på dataverifikationer samt analyser och sekretessbestämmelser.

Regeringen anser att det är centralt att förordningen leder till en förbättrad fiskerikontroll och har under förhandlingens gång också framhållit att förordningen bör leda till en kostnadseffektiv kontroll som bidrar till att minska onödig administrativ börda. För att nå detta är riskbaserade kontrollåtgärder och användning av modern teknik väsentliga.

Jag hoppas och tror att den text som ministerna ska fatta beslut om i nästa vecka är ett väsentligt steg i den riktningen. Som sagt är regeringens övergripande målsättning att förslaget om en reformerad fiskerikontroll ska kunna antas under det svenska ordförandeskapet, och vi hoppas att övriga medlemsländer instämmer med oss i det.

Anf. 150 PER BOLUND (mp):

Jag skulle bara vilja höra vilken känsla man har av hur samtalen går inom EU, hur stor chans det är att få igenom kommissionens förslag och om det finns ett starkt motstånd från andra länder. Det är framför allt artikel 95 som jag är intresserad av, som ger kommissionen rätt att hålla inne ekonomiskt stöd till länder som inte följer den gemensamma fiskeripolitiken. Jag tycker att det är en väldigt viktig punkt. Frågan är: Tror vi att vi har en möjlighet att få igenom det förslaget, eller kommer det att finnas ett starkt motstånd mot den punkten?

Anf. 151 Statssekreterare ROLF ERIKSSON:

Bilden är sådan att det är, som Bolund var inne på, en ganska hård diskussion i många frågor. Vi har dock i kommittéarbetet och i Coreper inför rådsmötet i nästa vecka lyckats klara av ett antal frågor, men det finns naturligtvis en rad utestående frågor där den artikel, 95, som nämns av Bolund är en.

Det finns ett starkt motstånd hos vissa medlemsländer. Men vi ska också vara medvetna om att vi här har kommissionen som en stark spelare som absolut vill ha med detta i kontrollförordningen, och därför har vi en stark känsla av att det kommer att gå i en positiv riktning.

Anf. 152 VICE ORDFÖRANDEN:

Då går vi till beslut. Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i det här ärendet.

Vi går över till punkten 7, och det gäller fiskemöjligheter och därmed förbundna villkor i Östersjön. Här har det varit överläggning med miljö- och jordbruksutskottet så sent som i går.

Anf. 153 Statssekreterare ROLF ERIKSSON:

Det vi diskuterar här är fiskekvoterna för Östersjön som ska gälla nästa år, 2010. Som ordförandeland har vi då att föra denna diskussion i land på ett bra sätt.

Det finns behov av kvotreduktioner i flera bestånd. Vi hoppas att kommissionen får stöd för sitt förslag även om det fortfarande finns en del utestående frågor.

Vår grundinställning är att fiskeriförvaltningen ska verka för långsiktighet och att vi ska ha ett ekosystemperspektiv. Att vi ska använda våra resurser på ett hållbart sätt ska vara en självklarhet för alla – vi ska bruka utan att förbruka. Vi ska använda den bästa vetenskapliga information vi har. För att skapa förutsättningar för ett hållbart fiske är det nödvändigt med förvaltnings- och återhämtningsplaner. Det är en tydlig, långsiktig strategi.

Det är positivt att vi i dag har torskplanen som vägledning. Det är viktigt att vi fortsätter att arbeta fram förvaltningsplaner även för sill, skarpsill och lax i Östersjön. Vi kan gå in på några enskilda bestånd, torsken till att börja med.

Torsken i östra Östersjön har återigen visat på en förbättring, vilket naturligtvis är oerhört glädjande. Forskare vid Stockholms universitet har visat på att anledningen till att det finns mer torsk inte bara är en effekt av en naturlig variation. Det beror också på politiska åtgärder. Det är glädjande att den politik som vi tillsammans driver i EU har haft denna effekt. Samtidigt är det viktigt att vi inte överdriver dessa positiva signaler utan att vi nu agerar ansvarsfullt och i linje med torskplanens långsiktiga strategi. Det finns också forskare som menar att om vi bara håller oss till torskplanen är det mycket som talar för att torskbestånden i Östersjön skulle kunna nästan tredubblas i storlek på fem år. Det bådar väldigt gott inför framtiden om vi håller fast vid torskplanen. Vi har därmed ett gyllene tillfälle att behålla torskbeståndens positiva trend.

Som tur är stöder de flesta medlemsstater kommissionens förslag på det här området. Polen har dock föreslagit en ökning med ca 25 procent i det östra beståndet, men allt talar för att det blir enligt förslaget, torskplanen och den vetenskapliga rådgivningen, det vill säga 15 procent.

När det gäller sill finns det däremot anledning att oro sig över bestånden i västra Östersjön. Rekryteringen har här varit dålig, det vill säga det finns inte tillräckligt med ung fisk. Kommissionen föreslår en reduktion på minus 21 procent, och vi hoppas att kommissionen kommer att få stöd för den positionen. Dock har Tyskland varit väldigt mycket mot att

minskningen är så stor. Vi hoppas dock att kvoten kan minskas tillräckligt för att vi ska kunna se en återhämtning. Kommissionen har också föreslagit att sillkvoten ska minskas i det som kallas det egentliga Östersjön, det vill säga sydöstra delen, då Ices har rekommenderat en reduktion, och vi hoppas få stöd för det.

Jag återkommer till frågan om utkast, som vi var inne lite grann på tidigare i dag. Det är en fråga som har uppmärksammats mycket i medierna, det vill säga att fångad fisk kastas tillbaka över bord. Anledningen till att man gör det är antingen att fisken är för liten för att kunna landas eller att fångsten är för stor. Den här typen av utkast har alltså ett lagligt stöd.

Sverige har varit och är drivande i denna fråga. Utkast är ett problem, och vi vill att det ska förbjudas. För att komma åt utkastproblematiken krävs dock att flera åtgärder vidtas. Innan ett förbud genomförs måste man ha väl fungerande selektiva redskap. I torskfisket används trålar där små fiskar ska sorteras ut. Ett problem med de stora fångster som vi nu har i torskfisket är att redskapen inte sorterar ut lika bra. Med bra selektiva redskap skulle utkast bli ett mindre problem. Eftersom ett flertal åtgärder har föreslagits diskuterar man här att ta fram en road map för en samlad ansats där förändringar genomförs stegvis.

Sverige har varit mycket aktivt i den här frågan. Bland annat initierade Jordbruksdepartementet ett forskningsprojekt i vintras för att ta fram just bättre fungerande redskap. Lärdomarna från det projektet visade att när det gäller Bacomatrålen bör man kunna kombinera större maskor med ett större så kallat selektionsfönster. Vi hoppas att det ska kunna ändras redan nästa år. Man bör dock på sikt genomdriva ett större forskningsprojekt för att ta fram ett väl fungerande selektivt torskfiskeredskap för hela Östersjön.

Anf. 154 LARS TYSKLIND (fp):

Det är tillfredsställande att se att Sverige nu kan ha en väldigt tydlig ståndpunkt, att se att politiken har gått framåt och att man även som ordförandeland kan ha en så pass tydlig ståndpunkt i frågan om fisket i Östersjön.

Man kan konstatera att förvaltningsplanen fungerar och ger långsiktighet. Jag tycker att det är lite märkligt att man från Polens sida över huvud taget lyfter upp frågan om 25 procent när vi har en förvaltningsplan som är ny och fungerar.

Frågan om utkast har tagits upp, och det är inte något förnuftstänkande i detta över huvud taget. Jag förstår att människor blir upprörda när de ser detta på tv. Det är väldigt bra att vi nu lyfter upp den frågan tydligt.

Jag har en konkret fråga. Man kunde för några dagar sedan bland annat i Fiskeriverkets nyhetsbrev ta del av att det har aviserats ett danskt förslag om förbud mot utkast och att de har ett pilotprojekt där man ska ha kamerabevakning och observatörer ombord på båtarna. Är det ett förslag som ni har fått någon förvarning om eller har tagit del av, och kan det i så fall få någon betydelse? De aviserade att de skulle lyfta upp det i samband med den här förhandlingen.

Anf. 155 CARINA OHLSSON (s):

Det är väldigt bra att det ser bättre ut och att det går framåt. Men det finns även negativa saker, som utkast. Även om det finns ett lagligt stöd för det finns det definitivt inget folkligt stöd. Nu är man stolt över att ha tagit fram Östersjöstrategin, där man ska kombinera olika forskningsområden och olika strategier. När det handlar om övergödning kan jag inte tänka mig att utkast bidrar till att övergödningen minskar. När man säger att vi nu ska ta det här är det viktigt att man kombinerar frågorna så att man inte fortsätter att köra i enskilda spår.

Jag tror att det är väldigt viktigt att vara tydlig på några områden. Här skulle man kunna vara det: Utkast ska inte vara tillåtet framöver. Det finns ett så stort folkligt stöd för den frågan. Det motverkar inte att man under tiden tar fram selektiva redskap och fortsätter att forska på området. Man sätter ändå en tidsgräns så att det finns möjligheter att få fram det här.

Då tror jag att det blir ännu mer fart på det hela och att alla ser till att försöka få fram de redskap som krävs. Jag tycker inte alls att det motverkar att man är ännu tydligare här. Det är viktigt att man visar handlingskraft när det gäller Östersjöstrategin, så att den inte blir ett dokument som bara står i en bokhylla någonstans utan ett verkligt aktivt dokument.

Anf. 156 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Fru ordförande! Det är intressant och trevligt att notera att vi börjar få grepp om fiskefrågan. Den har ju varit ganska ostyrbar tidigare. Jag vill påstå att det har skett en markant förändring de senaste åren, inte minst var markeringen mot Polen för ungefär ett år sedan väldigt vällovlig. Det visade att EU faktiskt har muskler och att man kan visa dem.

Utkastfrågan tror jag att vi är helt överens om när det gäller vad vi vill åstadkomma. Men jag skulle ändå vilja att statssekreteraren beskriver lite om de faktiska möjligheter som finns att införa detta före den 1 januari 2011 med tanke på den reservation som lämnades i miljö- och jordbruksutskottet i går. Annars uppfattas den bara som en plakatpolitisk markering. Finns det en reell möjlighet att ändra detta före den 1 januari 2011?

Anf. 157 PER BOLUND (mp):

Fru ordförande! Även om jag kan hålla med om att EU:s förvaltningsplan har varit en bidragande orsak måste man ändå konstatera att den främsta anledningen till att vi har mer torsk nu är att vi har haft tur, helt enkelt. Vi fick ett inflöde av syrerikt saltvatten, vilket har gynnat torsken. Detta i sin tur innebär att vi nästa år lika gärna kan ha otur och få sämre biologiska ekosystemförhållanden, vilket då gör att torsken i stället minskar i antal.

Vi kan inte förlita oss på turen när det gäller att förvalta våra natur- och fiskeresurser. Därför måste vi se till att vi har en plan som i sig själv är så skarp att den utan turens hjälp kan leda till att vi får ett hållbart bestånd.

Med detta sagt är jag en förespråkare av att man ska följa Ices rekommendationer, men man måste läsa dem i deras helhet. Det räcker inte med att bara se på kvoterna, utan man måste också se vilka förutsättningar som ligger till grund för att ta ut mer fisk. Ices grundförutsättning är ju

att man kommer till rätta med svartfiske och utkast, och det har vi tyvärr fortfarande inte gjort i Europa. De förutsättningar som Ices har satt upp för sina kvotförslag är inte uppfyllda. Därmed kan man inte heller luta sig mot Ices när man har förslag om att öka torskfisket.

Den möjliga tredubbling som statssekreteraren talade om förutsätter just att man får ett stopp för de olagliga utkastmetoder som finns i dag. De förutsättningarna är såvitt jag kan se inte uppfyllda, och därför är det heller inte en rimlig prognos som man har satt upp. Man måste titta inte bara på hur mycket som fiskas utan också på innehållet, det vill säga vad man tar upp. I dag kommer 50 procent av torskfångsten från en enda årsklass, vilket visar på att det fortfarande finns instabilitet inom beståndet. Det gör också att beståndet fortfarande är i sårbart skick.

Vi tycker att man måste vara mer försiktig än kommissionen är i det förslag som nu kommer och se till att man faktiskt får ett mer stabilt bestånd innan man går in och förespråkar ökade fiskekvoter.

Sedan anser vi, precis som andra här, att utkast ska förbjudas, men att man då också måste se till att fisk som är under minimimåtten ska ge lägre ersättning till fiskaren, så att man inte uppmuntrar felaktigt fiske. Vi vill även att minimimåtten för fisken höjs, så att det blir mer selektivt.

Vi kommer att ha en avvikande mening i det här fallet.

Anf. 158 VICE ORDFÖRANDE:

De flesta frågeställningar eller synpunkter som kommer togs antagligen upp i går. Jag tänkte därför fortsätta på talarlistan, så får statssekreteraren komma med en slutlig kommentar.

Anf. 159 JACOB JOHNSON (v):

Jag vill börja med att hänvisa till den avvikande mening vi hade i överläggningen i miljö- och jordbruksutskottet i går. Den handlade om en skarpare skrivning i tidsplanen för förbud mot utkast och bestämmelser och om större minimimått, upp till 45 centimeter, för torsken. Därtill vill jag ge en kommentar om detta med att man ska utgå från ekosystemansatsen.

Jag tvivlar på att Ices rådgivning totalt sett beaktar det. Då gäller det att se hur de olika bestånden interagerar med varandra och med hur detta går ihop med till exempel övergödningsproblematiken. Det tror jag att man inte riktigt har beaktat. Det är kanske mycket begärt att det ska beaktas nu, men det bör beaktas i framtiden.

Anf. 160 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag har en mycket kort fråga. Hur kommer Sverige att använda sitt ordförandeskap för att skynda på förbudet mot utkast? Det är en viktig fråga som gäller Östersjön. Det handlar ju om hela miljön i Östersjön, precis som Carina Ohlsson tidigare beskrev.

Anf. 161 SOFIA ARKELSTEN (m):

Jag sitter också med i miljö- och jordbruksutskottet och var med i går. Jag förstod inte den avvikande mening som dök upp där. I ärlighetens namn har jag uppfattat att det som vi ska prata om, själva sakfrågan, är något som vi är väldigt överens om. Men sedan valde man att anmäla en

avvikande mening ändå. Jag skulle uppskatta om någon kunde förklara vad det var ni i oppositionen var emot. Som jag ser det hade vi nämligen samma uppfattning i sakfrågan.

2009/10:4
16 oktober

Anf. 162 Statssekreterare ROLF ERIKSSON:

Tyskland började med att fråga om ett danskt förslag. Danmark har utifrån ett forskningsprojekt föreslagit att man ska ha kameraövervakning, vilket bland annat har diskuterats vid fiskedirektörernas möte i Saltsjöbaden, här utanför Stockholm. Detta är naturligtvis för att man ska kunna kontrollera fångsterna ute till havs. Tanken är att man ska kunna använda fångstkvoter i stället för landningskvoter.

Det skulle kunna vara ett redskap för att motverka utkast, men det är nu för tidigt att säga om det är rätt väg att gå. Det finns inte konsensus om det mellan medlemsstaterna runt Östersjön, men vi kommer att fortsätta se på den här frågan som ett viktigt element som Danmark har spelat in.

Flera har varit inne på frågan om utkastförbud, också med anledning av den avvikande mening som anmälades i går i miljö- och jordbruksutskottet. Jag har pekat på att vi ser positiva tecken när det gäller torsken. Forskare vid Stockholms universitet har sagt att det inte bara är en årlig variation, utan det finns något annat också i bakgrunden, vilket då är de politiska åtgärder som har vidtagits. Jag tycker inte att vi behöver skämmas för att hämta hem om vi politiskt faktiskt gör något.

Men det är bråttom. Det finns nu bra årsklasser som vi har att hantera. Det är för mycket fisk för redskapen, och det är mycket fisk som måste slängas över bord. Jag tror att vi alla här är överens om att det vore tråkigt om vi förlorade denna unika chans, om vi missade denna chans att på lång sikt ha mycket torsk i Östersjön.

Ska man lyckas med utkastet handlar det om mycket mer än bara om att förbjuda och att göra det snabbt. Det finns ett antal rättsliga faktorer att ta hänsyn till, och man måste ha en plan för hur man ska kunna hantera all fisk som är för liten men som ändå måste landas. Detta var ju även Bolund inne på. Utkastförbud, selektiva redskap, minimimått, tillfälligt stängda områden och så vidare – allt detta är åtgärder som hänger ihop. Ska vi lyckas med ett utkastförbud måste det till en paketslösning. Det är komplicerat, och det är mycket som man måste ta hänsyn till.

Om det finns en minsta tillåtna landningsstorlek och man samtidigt inför utkastförbud inbjuder man till att fiskare slänger fullvärdig fisk över bord. Då blir det stora illegala utkast, i synnerhet nu när det finns så mycket torsk. En fiskare vill ju landa det som ger mest avkastning. Det är viktigt att förstå att om det införs ett utkastförbud måste man ta i land hela fångsten. Då blir minimimåttet mindre intressant. Hur ska man då göra med de små fiskarna – ska de ha en egen kvot eller ska de säljas som industrifisk?

Det finns alltså en rad utestående frågor. Det är det vi vill knyta ihop till vad vi kallar en road map. Då är det noga att vi beaktar alla aspekter. Därför vill vi fortsätta jobba med frågan tillsammans med övriga länder i rådet under 2010 för att ha en lösning klar till 2011. Vi vill samtidigt göra något snabbt genom att införa ändringar i de redskap vi har nu redan efter årsskiftet för att till varje pris skydda de starka årsklasserna.

Det är alltså ett samlat paket vi ser framför oss och en road map som ska bli klar till den 1 januari 2011. Jag ser verkligen inte hur man skulle kunna skynda på detta mer. Bengt-Anders ställde också den frågan. Vi har svårt att se att det över huvud taget skulle vara möjligt att ha ett utkastförbud tidigare under nästa år. Däremot kan vi komma väldigt långt på vägen, bland annat genom utveckling av redskap.

Östersjöstrategin har nämnts här. Den är naturligtvis mycket viktig. Ni vet att den är ett av regeringens prioriterade områden under ordförandeskapet.

Jacob Johnson, om jag förstod rätt vill du egentligen att Ices ska arbeta på ett annat sätt. Det är väl en signal du i så fall bör skicka till Ices.

På Axelssons fråga om hur vi använder ordförandeskapet för att skynda på kan jag svara att det är just genom att vi gör denna road map och tar ett samlat grepp och gör alltihop. Det går inte att bara införa ett utkastförbud utan att man tar sig an de övriga frågor som hänger ihop med det.

Anf. 163 JACOB JOHNSON (v):

Jag har en kort replik till statssekreteraren. Om regeringen anser att förvaltningen ska utgå från ekosystemansatsen tycker jag att också regeringen borde fundera på hur Ices jobbar. Man ska se helheten på ekosystemansatsen. Det är inte bara att överlämna det hela till dem.

Anf. 164 Statssekreterare ROLF ERIKSSON:

Vi har naturligtvis en pågående dialog med Ices där vi kan påverka på det sättet.

Anf. 165 VICE ORDFÖRANDE:

Det låter bra. Jag finner då att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i det här ärendet. Det finns avvikande mening från Miljöpartiet, Vänstern och Socialdemokraterna.

Då har vi kommit till de övriga frågorna. Det är två stycken. Är det fler? Det har tydligen tillkommit en. Då kanske vi ska be statssekreteraren att redogöra för de tillkommande frågorna eller om det finns något övrigt att säga.

Anf. 166 Statssekreterare ROLF ERIKSSON:

Vi har först en övrig fråga från Litauen, som handlar om regelverket för den europeiska fiskerifonden. Man har begärt att få framföra synpunkter om nödvändiga förändringar av regelverket för den fonden för att kunna förnya en ålderstigen fiskeflotta med många små fartyg till en modernare med färre men större fartyg. Man vill på det sättet uppnå bättre ekonomiska villkor och säkrare arbetsmiljö.

Sverige motsätter sig att nya stödmöjligheter införs som innebär att offentliga medel bidrar till ett mer effektivt fiske.

Den andra övriga frågan kommer från Polen, som har begärt att rådet ska godkänna statligt stöd för inköp av jordbruksmark. Polen har redan i dag ett sådant stöd, som är tillåtet enligt de statsstödsbestämmelser som gäller till och med den 31 december 2009. Man vill nu förlänga det till

2013. Detta är uppe för en första diskussion. Det är inte skarpt läge nu. Beslut kommer inte att tas vid det här rådsmötet.

2009/10:4
16 oktober

Det finns också en sockerfråga som har anmälts av den portugisiska delegationen. Där vill man få bättre tillgång till socker genom att tillfälligt ta bort tullar på det här området, något som vi kan ställa oss försiktigt positiva till.

Det finns också en fråga från den österrikiska delegationen om spannmål. Österrike uppmanar kommissionen att vidta åtgärder, för man har stora problem på spannmålsmarknaden. Detta hänger samman med andra råvarumarknader. Mjök har vi diskuterat länge i dag. Vi anser inte att det bör göras något på det här området.

Anf. 167 VICE ORDFÖRANDEN:

Finns det frågor eller synpunkter på just de här områdena? Jag finner inte så.

Sedan finns det A-punkter som hör till jordbruksministern. Finns det några frågor med anledning av dem här? Dem tar vi ju beslut om senare. Jag finner inte så.

Då tackar vi så mycket för i dag, om statssekreteraren inte har något mer att tillägga.

Anf. 168 Statssekreterare ROLF ERIKSSON:

Det fanns tidigare en A-punkt om fjäderfäkött. Den har gått över till att bli en falsk B-punkt. Jag vill bara anmäla det.

Ni har fått rådsdokumenten, men det har inte kommit en uppdaterad dagordning till kansliet.

På SJK, den särskilda jordbrukskommittén, konstateras det att det i det här ärendet finns en kvalificerad majoritet för förslaget, men frågan kommer att tas upp som en så kallad falsk B-punkt, eftersom UK, Storbritannien, hade önskat ett senarelagd datum för införandet av de nya reglerna.

Anf. 169 VICE ORDFÖRANDEN:

Okej, då undrar jag om det finns några frågor eller synpunkter på det. Det är alltid svårt när det kommer på det här sättet, måste jag säga.

Är det ett skarpt förslag som vi bör ställa oss bakom? Det är ett skarpt förslag.

Anf. 170 Statssekreterare ROLF ERIKSSON:

Vi har information från Bryssel om att frågan kommer att komma upp, men vi har inte fått en uppdaterad dagordning än från rådet.

Anf. 171 VICE ORDFÖRANDEN:

Okej, men då gör vi så att om det är någonting nytt kan vi ta ett skriftligt samråd om det under eftermiddagen, så återkommer vi om det.

Då tackar vi så mycket för det här. Trevlig helg, önskar vi härifrån.

4 § Rättsliga och inrikes frågor

Justitieminister Beatrice Ask

Återrapport från ministerrådsmöte den 4 och 5 juni 2009

Återrapport från informellt ministermöte den 15–17 juli 2009

Information och samråd inför ministerrådsmöte
den 23 oktober 2009

Anf. 172 VICE ORDFÖRANDE:

Då hälsar vi justitieministern med medarbetare välkomna hit. Vi är ledsna för att vi är lite sena. Ibland är det svårt att beräkna tid.

Jag vill starta med att tacka justitieministern för medverkan vid Cosacmötet. Jag har hört att det har varit uppskattat från många håll. Jag vill tacka för att det fanns tid för det.

Vi har först två återrapporter, en från 4 och 5 juni och en från det informella ministermötet den 15–17 juli. Detta är då utskickat, och jag undrar om justitieministern har någonting att tillägga när det gäller det.

Anf. 173 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Ja, lite grann.

Jag vill också tacka för Cosacmötet. Det var väldigt intressant. Det var många frågor, naturligtvis, men jag tror att det är otroligt viktigt med den där typen av kontakter och att vi på det sättet också tar till oss och lyssnar av vad kolleger runt om i Europa tycker.

Vid RIF-rådet i Luxemburg i juni nådde vi en politisk överenskommelse om hur medlemsstater ska kunna ges möjligheter att avtala med tredjeland i en del frågor där gemenskapen är ensam behörig att agera. Det är frågor om skilsmässa, föräldraansvar, underhåll och tillämplig lag där vi nu har gemenskapsregler.

Vidare godkände rådet slutsatser om den framtida inriktningen på arbetet med en gemensam referensram för europeisk avtalsrätt.

Rådet godkände också en slutrapport från den fjärde utvärderingsrundan om medlemsstaternas praktiska tillämpning av den europeiska arresteringsordern. Den rapporten är en bra utgångspunkt för hur medlemsstaterna och EU kan förbättra samarbetet vid överlämnande av misstänkta och dömda, så att det sker på bästa sätt enligt rambeslutets målsättning om ett snabbt och rättssäkert förfarande.

Vid mötet avhandlades också ett antal informationspunkter. I övrigt hänvisar jag till det skriftliga materialet.

Vid det informella ministermötet i Stockholm i juli höll vi en första diskussion i ministerkretsen om kommissionens meddelande när det gäller det kommande Stockholmsprogrammet. Vi anser från svensk sida att kommissionens meddelande är ett bra underlag inför de kommande förhandlingarna. Det var också den uppfattning som medlemsstaterna framförde vid det här informella mötet.

Och inför rådsmötet den 21 september redogjorde Tobias Billström för det informella RIF-rådet i de delar som berör hans ansvarsområde.

Jag ska bara kort lämna några kommentarer när det gäller de frågor som jag ansvarar för.

Många medlemsstater delade vår uppfattning att det medborgarperspektiv som kommissionen anlagt i meddelandet är bra och att det bör utmärka det kommande programmet, liksom att det framtida samarbetet

ska inriktas på åtgärder som ger ett mervärde för medlemsstaternas medborgare.

Många betonade också vikten av förtroende för varandras rättsliga och administrativa system och att ett sådant förtroende egentligen är en förutsättning för samarbetet och att det ska fungera.

Flertalet förslag som kommissionen tar upp i sitt meddelande fick stöd, till exempel utökade utbildningsinsatser, utbytesprogram med mera.

En förtroendeskapande åtgärd som vi anser viktig togs upp av flera medlemsstater, och det är den att man i EU så snart som möjligt ska kunna komma överens om gemensamma minimirättigheter för tilltalade i brottmål.

Det för mig osökt in på en av de frågor som Sverige har drivit aktivt inför och under ordförandeskapet, nämligen betydelsen av att balansera repressiva åtgärder med åtgärder som syftar till att säkerställa rättssäkerhet och individuella rättigheter.

Förslaget om processuella rättigheter hör hit liksom dataskyddsregleringen.

EU måste också fortsätta att hitta gemensamma lösningar för ett effektivt brottsbekämpningsarbete. Brottsligheten stannar ju inte vid nationsgränserna utan är gränsöverskridande. Den hittar också hela tiden nya vägar för att nå sina mål.

Vi måste möta de utmaningarna och hålla jämna steg med de kriminella, bland annat genom förbättrade analysmetoder när det gäller framtida hot, förbättrat informationsutbyte och operativt samarbete i olika former.

Men för att sådana åtgärder som är av mer repressiv karaktär ska accepteras av EU:s medborgare och av de olika medlemsstaterna behövs åtgärder som säkerställer rättssäkerhet och individuella rättigheter, som jag nämnde tidigare. Dessa typer av åtgärder måste gå hand i hand för att vi ska kunna åstadkomma ett utvecklat samarbete när det gäller frihet, säkerhet och rättvisa för medborgarna.

Under september har statssekreterarna sedan på vårt departement stått värdar för en rad bilaterala möten. Vi började med den första generaldiskussionen. Sedan har vi haft bilaterala möten med i stort sett samtliga medlemsstater, och det har varit väldigt värdefullt. Det har gett insikt om medlemsstaternas synpunkter och positioner när det gäller kommissionens meddelande.

Vi har också diskuterat det som ska bli ett Stockholmsprogram med Europaparlamentet vid flera tillfällen. Jag och Tobias Billström fick också tillfälle vid Cosacmötet att tala om detta, vilket jag är glad för.

Mitt intryck är att diskussionerna hittills visar stor samsyn när det gäller huvudlinjerna för det framtida samarbetet, och vi har i dagarna – jag hoppas att bläcket har torkat – färdigställt ordförandeskapets förslag till programtext.

Vår ambition har varit att ännu tydligare än i kommissionens meddelande lyfta fram medborgarperspektivet och särskilt balansen mellan åtgärder som syftar till effektivare brottsbekämpning och åtgärder för att säkerställa rättssäkerhet och garantera individuella rättigheter.

Texten ska diskuteras första gången i Coreper nästa vecka. Vi ser med stor spänning fram emot medlemsstaternas reaktioner. Vi räknar med några förhandlingsomgångar i Coreper innan texten ska presenteras

för ministrarna i RIF-rådet den 30 november och 1 december, för att därefter gå till utrikesministrarna i Gaerc inför antagandet i Europeiska rådet den 10 och 11 december.

Under den här dagordningspunkten vill jag slutligen också informera om att jag tog initiativ till ett informellt möte med EU:s inrikesministrar hos Europol i Haag den 1 oktober.

Europol har, som ni vet, fått nya förutsättningar för sitt arbete genom det beslut som rådet har tagit. Det fanns därför skäl att utbyta tankar i ministerkretsen om det europeiska polissamarbetet, hur det fungerar i dag och hur det kan och borde utvecklas framöver.

De diskussioner som vi hade handlade främst om hur Europols arbete kan effektiviseras, hur de olika brottsbekämpande myndigheterna ska förbättra sitt samarbete och hur man på ett bättre sätt kan länka samman EU:s arbete med inre säkerhet med de civila krishanteringsinsatser som EU utför i sitt närområde.

Vi deltar ju i många internationella operationer, men det finns skäl att fundera på kvaliteten och långsiktigheten i den typen av arbete för att förbättra situationen i de här konfliktdrabbade områdena.

Det var väldigt viktiga diskussioner. Ett viktigt inslag i mötet var också att ge ministrarna och en del tjänstemän konkret information om vad Europol erbjuder och om hur viktigt det är att det finns rutiner och strukturer i medlemsstaterna när det gäller att använda det som redan finns. Det är nämligen där som mycket av bristen när det gäller samarbetet finns. Man implementerar inte, känner inte till och har inte kunskap på lokal och regional nivå om vad man kan få hjälp med från Europol.

Det var viktigt att få den här gruppen att samlas i Haag för att gå igenom detta, och det skedde samtidigt som vi firade att Europol i år fyller tio år.

Jag räknar med att en del av de tankar och idéer som kom fram under den diskussionen ska kunna finnas med i Stockholmsprogrammet. Och för att främja den öppenhet som vi vill ska prägla arbetet kommer också ordförandeskapet att se till att vårt förslag till text ska finnas på hemsidan. Ni kan hitta den där så fort bläcket har torkat.

Anf. 174 VICE ORDFÖRANDE:

Tack för det! Finns det några synpunkter eller frågor när det gäller återrapporteringen?

Anf. 175 HELENA BARGHOLTZ (fp):

Ja, det är väldigt spännande med Stockholmsprogrammet. Det låter som att det kommer att landa väl, men ministern nämnde att det kan vara några punkter som är lite tveksamma i programmet. Vilka kan det vara?

Anf. 176 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Ja, det är väl närmast Lars Werkström, som är chefsförhandlare, som får svara på det. Medlemsstaterna har ju framfört synpunkter. Jag kan säga att i en del fall tror jag att de vill mer, och i några fall vill de mindre. Men jag tror att Lars Werkström är bäst på att ge något exempel på detta.

Anf. 177 Internationell chefsförhandlare LARS WERKSTRÖM:

Jag tror egentligen inte att jag förs säga så mycket mer än ministern just i dagsläget. Vi har haft de här bilaterala överläggningarna in extenso, och det har kommit fram en del förslag och idéer som kanske inte alltid fullt ut är realistiska. När vissa medlemsstater då inte känner igen sina vildvuxna idéer i utkastet kanske de blir sura. Men jag vågar inte ta något konkret exempel på det, faktiskt.

Anf. 178 VICE ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för återrapporterna och lägger dem till handlingarna, och så går vi över till det kommande mötet.

Punkt 8 är struken på justitieministerns dagordning. Jag vill också säga att det i går var information av statssekreteraren i justitiekommittén.

Då går vi till punkt 6.

Anf. 179 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru ordförande! Det gäller då utkast till rådets rambeslut om ackreditering av kriminalteknisk laboratorieverksamhet.

Sverige har brutit ny mark genom att föra upp frågan om kriminalteknisk kvalitet i EU. Vi utbyter, som ni vet, alltmer uppgifter om dna och fingeravtryck mellan medlemsstaterna, och det är viktigt att säkerställa att det är kvaliteten i den information som man byter med varandra.

I somras presenterade därför Sverige tillsammans med Spanien ett förslag till rambeslut om ackreditering av kriminaltekniska laboratorier, och vi hoppas kunna nå en politisk överenskommelse om det vid RIF-rådet.

Ackreditering innebär att ett ackrediteringsorgan, i Sveriges fall Swedac, kontrollerar att en verksamhet lever upp till en viss internationell standard.

Det finns en internationell standard som heter ISO 17025 som säkerställer krav på att ett laboratorium ska ha ett kvalitetssystem på plats. Det innebär bland annat att det måste finnas tydliga rutiner för hur material hanteras från det att det kommer till laboratoriet till dess att laboratoriet når ett färdigt resultat.

Standarden ställer också krav på personalens kompetens och utrustningens kvalitet.

Rambeslutet om ackreditering av kriminaltekniska laboratorier är ett viktigt steg för att få bättre kvalitet på dna och fingeravtryck som utbyts. Genom att använda en och samma standard i hela EU kan vi stärka förtroendet för varandras respektive analysresultat.

I rådspromemorian till riksdagen framgår det att en utestående fråga var om fingeravtryck skulle omfattas av det här beslutet. Den frågan har nu lösts, och medlemsstaterna kommer att få sex år på sig att ackreditera laboratorieverksamhet för fingeravtryck.

Dess värre har en medlemsstat nu framfört en generell invändning mot det beslutet. Den medlemsstaten har farhågor om att beslutet kan innebära att nationella domstolar ifrågasätter kvaliteten på icke-ackrediterade resultat. Vi har täta kontakter med den staten för att säkerställa att vi kan nå en överenskommelse på rådet.

Det är klart att om vi får en ackreditering och en kvalitetssäkring på material kommer domstolarna rimligen och förhoppningsvis att ha större

förtroende för det som är kontrollerat än det som inte är det. Det är hela poängen. Vi försöker att framföra detta på ett diplomatiskt sätt till den medlemsstat som nu är fundersam.

Anf. 180 KRISTER HAMMARBERGH (m):

Jag tycker att det här ligger väl i linje med Stockholmsprogrammet när det handlar om att öka rättssäkerheten för individerna. Bevismaterial är något som ska vara hållbart.

Jag undrar, ministern, hur stor risken är att den här medlemsstaten får med sig andra. Om man går ett steg längre borde rimligen icke-ackrediterade laboratorier över huvud taget inte användas i rättsprocesser i Europa. Hur stor är risken att man får någon med sig och att det innebär ytterligare tidsförskjutningar till men för rättssäkerheten?

Anf. 181 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru ordförande! De flesta medlemsstater är vana vid att arbeta på ett mer vetenskapligt sätt och tycker att det är oerhört viktigt med den kvalitetssäkring som ligger. Jag tror att frågan håller på att lösas. Möjligheten har det berott på att man inte riktigt har gått igenom ärendet. Vi har på ett pedagogiskt sätt, tror jag, tydliggjort att det finns ett värde i att ha bra kvalitet på laboratorietester.

Anf. 182 KRISTER HAMMARBERGH (m):

Törs man fråga vilken staten är?

Anf. 183 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 184 VICE ORDFÖRANDE:

Jag finner att vi kan gå till beslut. Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Då går vi vidare till punkt 7. Den gäller inrättande av ett europeiskt nätverk.

Anf. 185 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru ordförande! I februari presenterades en extern utvärdering av det europeiska nätverket för förebyggande av brottslighet, EUCPN. Man konstaterade att det finns ett stort behov av samarbete för att utveckla kunskap om brott och brottsförebyggande metoder i EU och att EUCPN bidragit till detta.

Utvärderarna pekade dock på att EUCPN inte har nått sin fulla potential, något som man främst menade var ett organisatoriskt misslyckande. En konsekvens av utvärderingen är att Sverige tillsammans med tio medförslagsställare har tagit initiativ till att revidera EUCPN:s rådsbeslut.

Förslaget har förhandlats i rådet under hösten, och det råder stor samsyn mellan medlemsländerna om den föreslagna lösningen. Det är ett antal åtgärder som ska vidtas för att förbättra organisationen och renodla dess arbete för att låta nätverket göra det som det gör bäst: samla in,

analysera och utbyta goda rutiner och erfarenheter om brottsförebyggande metoder.

Både kommissionen och Europaparlamentet har visat ett stort intresse för den här institutionen och dess potential. Med ett eventuellt ikraftträdande av Lissabonfördraget som ger en ny rättslig grund för brottsförebyggande samarbete kommer EUCPN att kunna spela en viktig roll för att bistå med kunskap och samlade erfarenheter om brottsförebyggande metoder. Då är det bra om vi har fått en organisation och en funktion kring detta som gör att man arbetar effektivt och fokuserat.

Anf. 186 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag finner att vi kan gå till beslut. Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt även i detta ärende.

Punkt 8 är struken. Så vi går vidare till punkt 9, Processuella rättigheter. Jag föreslår att vi tar alla riktlinjerna på en gång.

Anf. 187 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

År 2004 lade kommissionen fram ett förslag till rambeslut om processuella rättigheter för misstänkta och tilltalade i straffrättsliga förfaranden. Utdragna och komplicerade förhandlingar fördes sedan om det förslaget.

Trots att Haagprogrammet lade fast att ett rambeslut skulle antas senast vid utgången av 2005 tvingades vi 2007 konstatera att det inte gick att bli överens i frågan. Sverige hade under förhandlingarnas gång en aktiv och pådrivande roll, eftersom vi anser att det här är väldigt viktigt.

Förstärkta rättssäkerhetsgarantier på EU-nivå innebär att vi ökar medborgarnas förtroende för hela rättsprocessen. Dessutom stärker vi medlemsstaternas förtroende för varandras rättssystem. Därför har det svenska ordförandeskapet valt att prioritera att återuppta arbetet med processuella rättigheter trots de tidigare svårigheterna.

I en färdplan har vi lanserat en ny strategi för arbetet. Strategin innebär att vi behandlar någon eller några rättigheter i taget i stället för allt i ett sammanhang. Vi arbetar då med ett steg-för-steg-förfarande. Det ger mer fokuserade förhandlingar och motverkar låsningar. Strategin har fått ett enhälligt stöd under förhandlingarna.

Som ett första steg i färdplanen har kommissionen lagt fram ett förslag till rambeslut om en av de mest grundläggande rättigheterna för den som misstänks eller står åtalad för brott, nämligen rätten till tolkning och översättning. Den som är misstänkt för något måste givetvis veta vad saken gäller och kunna göra sig förstådd. Det tycker man är en grundförutsättning.

Vi har verkat för ett så ambitiöst förhandlingsresultat som möjligt. Det är viktigt att säga att målsättningen inte har varit att upprepa det som redan finns i Europakonventionen utan att åstadkomma ett mervärde i de här frågorna.

En viktig utgångspunkt har varit att förslagen ska vara förenliga med Europakonventionen. Vi har också haft en dialog med Europarådet för att säkerställa förslagets förenlighet med den.

Förslaget till rambeslut kompliceras av ett förslag från det svenska ordförandeskapet om ett icke bindande instrument som tar sikte på praktiska åtgärder när det gäller tolkning och översättning. Förslaget innehåller ett antal åtgärder som ger mer än vad vi får via Europakonventionen.

Det gäller bland annat förslag om kvalifikationskrav för tolkar och översättare som anlitas i straffrättsliga förfaranden.

Diskussionerna om de här förslagen har varit mycket konstruktiva. Den fråga som är kvar att lösa är framför allt omfattningen av rätten till kostnadsfri tolkning vid rättslig rådgivning. Vi har förhoppningar om att lösa ut det inför RIF-rådet, där förslagen behandlas för beslut om en allmän inriktning.

Sammanfattningsvis är jag lite glad och överraskad över att vi har kommit så här långt någorlunda snabbt, även om vi naturligtvis allihop skulle vilja mycket mer. Men med tanke på de politiska låsningar och det synbarliga haveri som vi hade förra gången när frågan hanterades vore det skönt om vi kunde ta det här första steget och få med alla på denna vagn.

Vi kommer att samla ihop oss och försöka gå i lås med detta. Jag är väldigt nöjd med det arbete som man har åstadkommit så här långt i förhandlingarna.

Anf. 188 JACOB JOHNSON (v):

Ska jag uppfatta det som att frågan om rätt till offentligt biträde kommer i steg två?

Anf. 189 KRISTER HAMMARBERGH (m):

Jag är också glad att de här frågorna kommer upp nu. Det tänkte jag odla lite grann. Det var med besvikelse som förhandlingarna misslyckades tidigare. Jag har tittat lite på hur saker och ting har förändrats. Till min glädje kan jag se att färdplanen egentligen är identisk men med lite annorlunda ord än det paket som tidigare förhandlades.

Under den resan fanns det en ambition. Den dåvarande justitieministern var förhoppningsfull, men i april 2006 var det inte samma ton. Förhandlingarna gick väldigt tungt. Det dåvarande ordförandeskapet och den tillsatta gruppen drog ned ambitionsnivån. Den dåvarande justitieministern tyckte också att det var en bra strategi att åtminstone försöka få med någonting. Så uttryckte han sig i slutet av maj.

Uppenbarligen har vi samma goda åsikter, justitieministern, Thomas Bodström och jag. Det kan vara ett bra sätt att förhandla på för att komma fram.

Men det är en sak som jag tänkte ställa en fråga om. Det påstods i går just av före justitieministern att detta skulle innebära att man sjunker ned under Europarådets konvention om mänskliga rättigheter.

När jag läser det här kan jag inte tolka det på det sättet. Jag skulle vilja be ministern klargöra vad som gäller. Hur goda är utsikterna för att färdplanen ska kunna gå igenom?

Anf. 190 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Svaret på frågan om offentligt biträde är ja. I steg två kommer offentligt biträde. Det är oerhört viktigt. Det finns en lista på saker som är väsentliga. Det handlar om skydd. Man kan vara hotad i situationen. Det finns en rad sådana saker. Men biträde är mycket viktigt. Det kommer i steg två.

Vad gäller frågan om vi har en lägre ambition än Europakonventionen har vi problemet att det finns väldigt många konventioner men att det

inte är genomfört i praktiken. Vi försöker nu med medlemsstaterna att ta hem en del och göra verkstad av det hela, att kombinera tydliga texter om vad som ska åstadkommas med praktiska åtgärder.

Vi kan ha alla konventioner i världen, men om det inte finns när man kommer ut i domstolarna har det inget värde för medborgarna. Det är det vi ser. Vi har mer i Europakonventionen än det första steget i detta beslut, men i verkligheten är det inte genomfört.

Vår ambition från det svenska ordförandeskapet har varit att i praktiken nå resultat. Där är Europakonventionen naturligtvis ett viktigt mått på vad vi ska åstadkomma. Men vi är inte där.

Som jag påpekade har vi varit mycket noga med att ha ett samarbete och stämma av hela vägen att det är förenligt och att vi ligger i linje. Men det arbete som vi bedriver från ordförandeskapet nu handlar väldigt mycket om att i praktiken göra de här rättigheterna till något verkligt för medborgarna.

Det är otillständigt egentligen att det i Europa i dag fortfarande inte är självklart att man när man blir anhållen och misstänkt för något får översättning och tolkning som fungerar. Det måste ändå ses som en brist. Man kan säga att det finns konventioner. Ja, men tyvärr är de inte genomförda.

Vi går inte under nivån. Vi har det här samarbetet.

Jag vet inte om Signe Öhman som arbetar med frågan vill utveckla detta.

Anf. 191 Kanslirådet SIGNE ÖHMAN:

Det enda jag har att tillägga egentligen är att självklart får vi inte under några villkor gå under Europakonventionen. Det finns också i rambeslutet som är det bindande dokumentet, lagstiftningsdelen eller hur man ska säga. Där finns det en klausul, en så kallad non-regression clause som säger att inget i rambeslutet får tolkas som att det på något sätt går under Europakonventionen.

Det finns i färdplanen också skrivningar om att det vi gör måste vara i överensstämmelse med konventionen.

Anf. 192 ANTI AVSAN (m):

Fru ordförande! Det här är en fråga som kommer upp med jämna mellanrum. Vi har också hört en del kritik just mot Stockholmsprogrammet för att det skulle ligga på en nivå under Europakonventionen.

Inte minst mot bakgrund av de här uppgifterna är den kritiken väldigt svår att förstå. Europakonventionen sätter ändå den standard som ska gälla. Vi kan till exempel ta artikel 6 som är aktuell i det här sammanhanget.

Den standarden uppfylls genom nationella regler, oftast. För vår del är det så, men det är inte säkert att det är så i andra EU-stater. Om vi har ambitionen att på något vis se till att man över hela Europa uppfyller konventionens krav måste det vara positivt och inte som det ibland har framställts, som negativt i något avseende.

Anf. 193 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt även i detta ärende.

Vi går över till punkt 10, Förslag till rådets rambeslut om överföring av straffrättsliga förfaranden. Vad jag förstår är det en komplettering av tidigare fattat rambeslut.

Anf. 194 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru ordförande! I juni lade Sverige fram ett förslag till rambeslut om överförande av lagföring tillsammans med 15 andra medlemsstater. Intensiva förhandlingar om förslaget har förts på tjänstemannanivå sedan dess, och stora framsteg har gjorts. Det ska bli intressant att se hur förslaget tas emot på politisk nivå.

Med överförande av lagföring avser vi när en pågående brottsutredning flyttas från en stat till en annan för fortsatt utredning och eventuellt åtal. Rambeslutet fastställer ramar för hur det samarbetet ska gå till. Syftet är att lagföring ska ske i det land som är lämpligast.

Det har visat sig att det finns ett behov av att utveckla samarbetet på det här området för att möta den ökande gränsöverskridande brottsligheten. I dag finns det inget enhetligt förfarande mellan medlemsstaterna. Gemensamma regler bidrar till att stärka förutsägbarheten, rättssäkerheten och effektiviteten i sammanhanget, men det innebär också större möjligheter att verkligen skipa rätt, för om nämnden funderar ett ögonblick på exempelvis människohandelsbrott handlar det om aktiviteter och brott som har begåtts i en kedja där olika delar finns i olika länder. Om man ägnar sig åt att styckevis och delat hantera dessa delbrott blir lagföringen på ett vis, och det är ofta svårt att nå fram till någon rimlig påföljd i förhållande till vad som faktiskt har hänt. Men det är klart att om man ser att här har vi en kedja och har möjlighet att sammanföra de olika delarna i prövningen av vad som har hänt, då kan man få ett mycket större och tydligare beslut.

En majoritet av medlemsstaterna och kommissionen har välkomnat det här förslaget, och nu vill vi att behovet av den nya rättsakten ska bekräftas av ministrarna.

Under förhandlingarna har det gått att skönja en samsyn kring formerna för hur ett överförande av lagföring ska gå till, vilka myndigheter som ska kommunicera med varandra, hur överförandet rent praktiskt ska gå till och i vilken utsträckning samråd mellan myndigheterna och med juryer ska ske. En politisk bekräftelse på enigheten om de bestämmelserna är nu vad vi söker.

Vi kommer att behöva fortsatta diskussioner på tjänstemannanivå när det gäller de svåraste bestämmelserna, framför allt förstås bestämmelsen om tillämpande av jurisdiktion. Bland annat den frågan får vi återkomma till vid nästa rådsmöte.

Anf. 195 VICE ORDFÖRANDE:

Tack för det! Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt. Vi går vidare till punkt 11 om människohandel.

Anf. 196 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

I arbetet mot människohandel är internationell samverkan en förutsättning för framgång, och därför är det europeiska samarbetet viktigt. Arbetet med att bekämpa människohandel är sedan länge en högt priori-

terad fråga för Sverige, och det gäller också i högsta grad under ordförandeskapet.

Förslaget till ett nytt uppdaterat rambeslut mot människohandeln är ett viktigt led i kampen mot den som utnyttjar oftast svaga och utsatta människor, ibland till och med barn. Förslaget innehåller skärpta bestämmelser i förhållande till dem som gäller enligt det befintliga människohandelsrambeslutet. Det innehåller också nya inslag, och jag tänker framför allt på bestämmelsen om stöd och skydd för dem som fallit offer för människohandel. Det finns även särskilda regler som föreslås när det gäller offer som är barn.

De här förhandlingarna är prioriterade för Sverige. Vi har under ordförandeskapet arbetat hårt för att driva förhandlingarna framåt, och jag tycker att vi har lyckats med det. Vi ser med tillfredsställelse att arbetet nu kommit så långt att medlemsstaterna snart bör kunna enas kring nya och effektivare bestämmelser i kampen mot människohandel.

Vid RIF-rådet kommer vi att diskutera frågan om lägsta maximistraff för de allvarligaste fallen av människohandel. De allra flesta medlemsstater har ställt sig bakom tio års fängelse, vilket motsvarar gällande svenska regler, i stället för tolv år som kommissionen föreslog.

Vi kommer också att diskutera strykningen av en bestämmelse som reglerade hur medlemsstaterna i vissa fall skulle hantera jurisdiktionskonflikter, det vill säga att medlemsstaterna bedriver parallella straffrättsliga förfarande. De flesta medlemsstater har ifrågasatt och motsatt sig en sådan bestämmelse i rambeslutet, men någon medlemsstat har reserverat sig mot att stryka den, så det är lite krångligt just i den diskussionen.

Dessutom kommer vi att diskutera en bestämmelse som anger att medlemsstaterna under vissa förutsättningar ska få tillåta anonyma vittnen. Den bestämmelsen är frivillig men kan ändå inte accepteras riktigt av alla medlemsstater. Eftersom bestämmelsen är frivillig kan dock frågan som en sista utväg lösas genom att bestämmelsen stryks. Det finns väl anledning att notera att vi i Sverige inte tillåter anonyma vittnen.

Ytterligare en fråga som kommer att tas upp på RIF-rådet är tidsfristen för genomförande av det här rambeslutet. Majoriteten förespråkar två år. Några vill se tre år, och det senare är framför allt med hänsyn till att det finns bestämmelser i rambeslutet av mer praktisk natur som handlar om införande av ny lagstiftning. Till exempel ska det enligt brottsofferbestämmelserna finnas lokaler anpassade till förhör med barn, vilket saknas i de flesta medlemsstater. En kompromiss skulle kunna vara 30 månader eller något sådant.

Vi räknar med en politisk överenskommelse och hoppas att vi når en sådan under det svenska ordförandeskapet. Det vore väldigt roligt och bra att kunna göra det.

Anf. 197 CARINA OHLSSON (s):

Det sista håller jag helt med justitieministern om. Det vore väldigt bra om man kunde nå framgång under det svenska ordförandeskapet.

Justitieministern sade att det europeiska samarbetet är oerhört viktigt och att det är viktigt att man följer det. Därför är jag besviken över att inte Sverige har ratificerat Europakonventionen mot människohandel. Det är viktigt för de europeiska länderna och även länder utanför EU att man är tydlig i de här frågorna, särskilt i tider som dessa när regeringen

får ganska mycket kritik från både nationella och internationella organisationer för att man inte har tydliggjort eller lyft fram frågor om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter under ordförandeskapet. I dag kommer kritik från Kvinna till kvinna, en organisation som jobbar väldigt mycket med den här typen av frågor. De kritiserar en känd blogg som vi vet är knuten till Utrikesdepartementet, och det är inte bra. Om man tycker att man ska hålla fanan högt för de här frågorna är det inte okej, tycker vi från Socialdemokraterna.

Jag skulle alltså vilja höra om det finns möjligheter att även ta med sig Europarådets konvention mot människohandel i samma veva, nu när man ändå vill slutföra och komma till ståndpunkter och att man ska anta dem under ordförandeskapet.

Jag undrar också om justitieministern lyfter upp och diskuterar kopplingen mellan prostitution och människohandel även i de här frågorna, för det är viktigt. Man har på senare tid kunnat se att det även här i Stockholm har dykt upp många unga prostituerade kvinnor som man skulle kunna tänka sig var i gränslandet. Man kan ana sig till ursprunget och inte är de så gamla heller, så jag kan tänka mig att det finns många kopplingar där. Lyfte justitieministern upp den frågan? Det är många länder som är på gång att anta en ny lagstiftning och som också har gjort det.

Anf. 198 HELENA BARGHOLTZ (fp):

I måndags anordnade justitieutskottet en mycket lyckad konferens för justitieutskottsordförandena i EU. Det valda temat var just människohandel för sexuella ändamål. Då kom även frågan om sexköpslagen upp, för Therese Mattsson, chefen för Rikskriminalen, tog upp den i ett anförande. Det blev en väldigt animerad debatt, men jag märkte att det finns ett ökat intresse hos dem som var på konferensen just för den här frågan.

Jag hoppas därför att man nu inte släpper taget utan fortsätter att göra denna koppling, för jag tror att vi håller på att upparbeta en jordmån för detta.

Anf. 199 VICE ORDFÖRANDEN:

Då kan man ju inte bli annat än ledsen när man ser att det i riksdagen finns dem som tycker att vi skulle avskaffa den här lagen.

Det var en randanmärkning.

Anf. 200 JACOB JOHNSON (v):

Det här handlar bland annat om skydd av offer för människohandel. I den kommenterade dagordningen står det till exempel om att inte åtala eller straffa människohandelsoffer i vissa fall. Men det handlar också om vad som händer med de offer som återförvisas från Sverige och vilket skydd de behöver. Jag kan inte detta tillräckligt mycket, men de kan riskera både det ena och det andra när de blir återförvisade. Tar det här förslaget upp det? Försöker man säkerställa ett ordentligt ansvarstagande från mottagarlandet vid återförvisning?

Anf. 201 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Tack ordförande och tack, ministern, för föredragningen! Jag är inne lite på de frågor som redan har varit uppe. Människohandel kan naturligtvis vara människohandel för flera olika ändamål, och vi lyfter oftast fram människohandel för sexuella ändamål eftersom vi också gärna vill lyfta fram vår sexköpslag. Jag har också förstått att konferensen i måndags var väldigt positiv och att fler länder än tidigare har börjat ställa sig positiva till en sådan lagstiftning. Det är därför väldigt bra att Sverige har lyft upp frågan genom EU-konferensen här i måndags.

Jag har ändå några frågor kring den kommenterade dagordningen. Det står om ett holistiskt synsätt i kampen mot människohandel. Är det någon som kan svara lite grann på vad det helhetsbegreppet innebär just i det här fallet?

Jag hade samma fråga som Jacob Johnsson om att inte åtala eller straffa människohandelsoffer. Det låter konstigt att vi ska straffa människohandelsoffer. I vilka fall skulle det vara aktuellt?

Jag undrar också över undantag från kravet på dubbel straffbarhet. Vad innebär dessa områden konkret?

Anf. 202 SOFIA ARKELSTEN (m):

Nu har vi haft EU-nämnd i fyra och en halv timme, så vi börjar tackla av lite. Men jag vill bara konstatera att jag tycker att ordförandeskapet faktiskt har hanterat SRHR-frågorna på ett bra sätt. Både justitieministern och biståndsministern är duktiga på att lyfta fram de här frågorna och har faktiskt gjort skillnad, även om Socialdemokraterna tycker något annat.

Jag vill bara stötta justitieministern i det fortsatta arbetet med detta, och jag tycker att vi är duktiga som är tuffa och vågar prata om de här frågorna. Jag har också varit med i internationella sammanhang där det kan bli så att vuxna människor sitter och fnissar och inte riktigt kan hantera detta. Jag tycker alltså att detta är alldeles utmärkt.

Anf. 203 CARINA OHLSSON (s):

Jag vill bara förtydliga en sak. Jag sade faktiskt inte Socialdemokraterna, utan jag sade att det var nationella och internationella organisationer som har klagat på detta. Det betyder bland annat Amnesty, Kvinna till kvinna, RFSU, RFSL, Afrikagruppen och Svalorna.

Jag sade alltså i detta fall inte Socialdemokraterna, och det går att hitta, för det finns ett särskilt nätverk som heter 09-nätverket. Jag ville bara poängtera det.

Anf. 204 KRISTER HAMMARBERGH (m):

Jag tror ändå att det är väl värt att påpeka att det meddelande som det har arbetats med och där Sverige leder förhandlingarna innebär en skärpning när det gäller trafficking. Det innebär en skärpning och ingenting annat.

Om det har varit någon särskilt massiv kritik beror väl på hur man lyssnar och hur man ser. Det är klart överdrivet. Jag som jobbar med barnfrågor måste säga att jag möter helt andra reaktioner också.

Anf. 205 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Jag ska bara säga att jag kommer att be rättssakkunniga Maria Edwardsson att svara på några av de mer konkreta frågorna som bland annat gällde den dubbla straffbarheten.

Först vill jag säga att vi kommer att ratificera den här Europakonventionen i mars. Vi gör samtidigt förändringar när det gäller den svenska lagstiftningen om människohandel. Jag antar att ni känner till att vi har svårigheter att använda den i domstol, eftersom definitionen av människohandel är så konstruerad att man får ganska mycket svårigheter. Det där har utretts, men nu är vi framme vid ett tydligare förslag, och det kommer så att säga att landa. Vi ska alltså hantera det här, och det kommer vi att göra.

När det gäller frågan om prostitution och trafficking vill jag säga att på måndag och tisdag i nästa vecka ordnar vi en stor internationell konferens i Bryssel med drygt 500 deltagare från i princip alla kontinenter. Det är dels ministrar och politiker, dels väldigt många NGO:er som deltar i detta. Den är organiserad i fyra olika seminariesessioner där vi tar olika delar, dels lagstiftning mot människohandel, dels omhändertagande och stöd och en rad olika aspekter på det hela. Vi kommer också att samla ihop det hela i någon typ av action-oriented paper.

Vi försöker alltså att lyfta upp frågorna på detta vis. Det är alldeles självklart att det finns en väldigt nära koppling mellan trafficking och prostitution, och vi gör också denna koppling. Men som ni känner till är det ju lite olika uppfattningar om prostitution runt om i Europa.

Det jag kan säga som är bra är att alla unisont tycker om människohandel är vidrigt, framför allt handel med barn. Därför har jag valt att lägga väldigt mycket tryck på det. Åtgärder som inriktas mot att förebygga, ingripa och hantera den typen av brottslighet innebär ju att man också hanterar prostitutionsproblemet.

I dokumenten hanterar vi även detta med efterfrågan, det vill säga, det finns ju några som köper de här tjänsterna också. Så vi är inte rädda för att lyfta fram den frågan.

Vad gäller frågan om holistiskt synsätt kan jag säga att en mening som ligger i detta, utan att jag har just den sidan framför mig, är att vi måste använda alla politikområden för att arbeta mot den här företeelsen och att vi också måste arbeta till exempel visavi tredjeländer, den yttre dimensionen. Både utrikesministrar och andra måste arbeta gemensamt för att nå resultat.

Skälet till att omhändertagande inte finns i det dokument som vi nu hanterar är att det är ett straffrättsligt dokument. Där kan vi inte riktigt hantera detta. Men frågan om hur man ska arbeta mot människohandel, på vår konferens till exempel, är hur medlemsstaterna tar emot offer för människohandel när de kommer hem.

Vi har också i ett särskilt tidigare ärende arbetat med att försäkra oss om att utdömt skadestånd, till exempel från Sverige till ett offer, faktiskt kommer denna till del. Vi har den hemska erfarenheten att pengarna ibland hamnar någon helt annanstans. Flickorna – det är ofta flickor – åker oftast hem. De är tilldömda ett skadestånd som hanteras, men sedan finns det ingen som tar sig an detta. Det har vi arbetat med särskilt. Det holistiska synsättet är lite grann att arbeta brett med detta.

Men vi lyfter, som sagt, fram detta väldigt tydligt. Jag kan säga att vi har lite problem med lokalerna just nu för att vi ska få in alla som vill vara med vid de här sessionerna och det här mötet. Det är i högsta grad en fråga som man kopplar till det svenska ordförandeskapet, att vi arbetar mot människohandel både för sexuella och för andra ändamål.

Sedan vill jag att Maria Edwardsson tar den mer konkreta frågan.

Anf. 206 Rättssakkunniga MARIA EDWARDSSON:

Jag tänkte först bara nämna den fråga som handlar om vad som händer om offer återförvisas. Det finns ett direktiv från 2004 som handlar om människohandelsoffer och rätt till betänketid och uppehållstillstånd. Det finns direktiv som handlar om EU-medborgares rätt att vistas i olika medlemsländer. Det här rambeslutet inkräktar så att säga inte på de reglerna utan det säkerställer assistans, stöd och skydd till offer som finns på medlemsstatens territorium.

När det gäller så kallad non-punishment, det vill säga att människohandelsoffer i vissa fall inte ska straffas, finns det en bestämmelse. Det handlar alltså om brott som människohandelsoffret tvingas begå som ett led i människohandeln. Man tänker kanske främst på att de utnyttjas för att agera ficktjuvar eller snatta och liknande brott som ger pengar till människohandlaren. Det finns en artikel som säger att det ska finnas möjlighet i medlemsstaterna att inte åtala eller straffa offren för de brott som de har varit tvingade att begå.

När det gäller dubbel straffbarhet är det så att det i vissa fall skapas jurisdiktion i rambeslutet för brott som har begåtts utanför medlemsstatens territorium. När medlemsstaten ska döma eller skapa jurisdiktion över brottet får man inte ställa krav på att handlingen ska vara straffbar i det land där den begicks.

Anf. 207 VICE ORDFÖRANDEN:

Tack för det! Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Jag vill dessutom, innan vi kommer till övriga frågor, säga att det land som nämndes förut kommer att sekretessbeläggas, så ingen behöver vara orolig. Våra munnar är förseglade i den delen.

Det fanns inte några övriga frågor för justitieministern. Däremot finns det ett möte med Gemensamma kommittén, SIS 2 .

Anf. 208 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Ordförandeskapet har som ni vet ansvaret för att se till att det problemtunga SIS 2-projektet drivs vidare av kommissionen på ett acceptabelt sätt. Det är ett komplext arbete som kräver en hel del energi och arbetsinsatser från vår sida. Vid rådsmötet förväntas inga beslut utan både vi från ordförandeskapet och kommissionen kommer att ge en lägesrapport. Jag ska bara kort redogöra för var vi står.

Efter den problemanalys som genomfördes i våras kunde rådet i juni anta slutsatser om det fortsatta arbetet med projektet SIS 2. I vår roll som ordförande har vi uttalat en ambition att genomföra de rådsslutsatserna. Det innebär att vi kontinuerligt arbetar för att förbättra styrningen av projektet. Där har vi kommit en bra bit på väg. Det gäller att fortsätta utveckla SIS 2 genom att rätta till de brister man hittade i analysfasen i

våras. Sist, men inte minst, gäller det att planera och försöka genomföra de milstolpstester som ska säkerställa att vissa kärnfunktioner i systemet är stabila.

Om milstolpstestet misslyckas är tanken att man ska växla över till en annan teknisk lösning och alltså överge den leverantör som har haft de här stora problemen och inte lyckats leverera ett fullgott fungerande system. Det medför att vi måste analysera och klarlägga en rad ganska komplicerade legala och kontaktuella konsekvenser.

Som vanligt i projektet går ingenting som på räls. Några problem dyker upp varje vecka och lösningar måste hittas. Det gäller framför allt de här milstolpstesterna. Det är ganska rörlig materia vi jobbar med.

Vår rapport till rådet kommer att belysa huvudsakligen två sådana problem. De är kanske för tekniska för att gå in på här, men rapporten kommer att göras tillgänglig för er.

Sammanfattningsvis har jag för avsikt att trots tekniska svårigheter stå fast vid ambitionen att vi ska försöka genomföra rådsslutsatserna från juni, det vill säga genomföra milstolpstesten och fortsätta reparationen av problemen i systemet. Det är möjligt att vi inte kommer att gå i land med detta av orsaker som står utanför vår kontroll, men vi ska i alla fall som ordförandeskap anstränga oss så långt som det bara är möjligt.

Anf. 209 VICE ORDFÖRANDE:

Tack för det! Finns det några frågor? Jag finner inte så.

Vi tackar för informationen. Vi tackar också justitieministern för i dag och önskar lycka till. Det var ju inte en enda avvikande mening i dag så det blir lugn och ro i Bryssel.

Anf. 210 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Det är härligt. Jag glömde att nämna det, men vi är väldigt glada över att också drottningen kommer att vara med och tala vid konferensen och ytterligare förstärka att detta är en viktig fråga för Sverige.

Anf. 211 VICE ORDFÖRANDE:

Tack för det! Det finns i och för sig A-punkter, men jag tror inte att någon längre orkar fråga något om en A-punkt.

Tack så mycket och trevlig helg!

Anf. 212 VICE ORDFÖRANDEN:

Nu är det allt i sista minuten statsrådet kommer, för riksdagens ledamöter verkar spridas för vindarna. Jag hälsar statsrådet välkommen hit. Jag tackar för medverkan på Cosacmötet. Det var uppskattat. Det är ju bra när ministrarna kan visa upp sig och tala om sin politik när vi har sådana möten.

Vi har först en återrapport. Den är från den 21 september. Som vanligt är den utskickad, men jag undrar om statsrådet har något att tillägga.

Anf. 213 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Fru ordförande! Tack för gott samarbete under Cosac. Jag tycker också att det var mycket bra att jag fick möjlighet att vid det här tillfället tala om de planer och idéer som ordförandeskapet har.

Den första punkten är helt riktigt återrapporteringen i samband med RIF-rådet den 21 september 2009. Vid rådets förra möte presenterade kommissionen sitt förslag till ett EU-gemensamt vidarebosättningsprogram, vilket välkomnades av medlemsstaterna. Från det svenska ordförandeskapets sida ser vi denna fråga som mycket angelägen och vi kommer att prioritera den. Vi tror att EU med ett gemensamt program kan använda vidarebosättningsinstrumentet mer strategiskt, integrera det mer effektivt i EU:s externa relationer och på så sätt bidra till att lösa långvariga flyktingsituationer.

Rådet höll också en offentlig debatt om ensamkommande barn. Fler-talet medlemsstater upplever en ökning av antalet ensamkommande barn, och det råder stor samsyn om att den här frågan bör tas upp i Stockholmsprogrammet.

Kommissionen fick i uppgift att ta fram förslag till handlingsplan för det framtida arbetet. Detta uppdrag ska presenteras i början av 2010. Det inkommande spanska ordförandeskapet meddelade att de kommer att prioritera frågan under våren.

Under punkten Uppföljning till slutsatserna från Europeiska rådet i juni rapporterade kommissionen om de åtgärder som vidtagits för att hantera situationen i Medelhavet. Det råder enighet om att EU bör använda alla tillgängliga resurser inom den globala ansatsen för migration för att skapa förbättringar på både kort och lång sikt. Det underströks att Stockholmsprogrammet även på detta område kommer att spela en avgörande roll.

Rådet antog också, på förslag från Danmark, slutsatser på området för fri rörlighet och bekämpning av missbruk.

Anf. 214 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Tack, ministern, för föredragningen! När det gäller ensamkommande barn känns det som om det är en fråga som återkommer ofta, både inrikes och i EU-sammanhang. Det är mycket bra att man nu ska ta fram en handlingsplan. Det ser vi fram emot, men frågan om att barn försvinner

verkar fortfarande vara väldigt svår att lösa. Finns det ingen som har hittat bra metoder? Det började nämnas något ställe i Angola, men det verkade lite långt borta. Finns det alltså inga metoder för hur vi ska kunna säkra de här barnens situation när de kommer till de olika länderna?

Anf. 215 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Fru ordförande! Det här är en fråga som är mycket angelägen och viktig, bland annat därför att det handlar om personer som är väldigt utsatta. Det går inte att komma ifrån att en person som är närmast i omloppsbana efter att ha lämnat sitt ursprungsland kan utsättas för allehanda former av exploatering. Det har vi tyvärr sett exempel på. Därför är det viktigt, när vi nu ser en situation där i stort sett alla EU:s västra medlemsstater upplever en inströmning av ensamkommande barn, att EU utvecklar en strategi som är gemensam.

Stockholmsprogrammet är ett utmärkt exempel när det gäller att lägga fast en plattform som sedan kan användas när vi går vidare och skapar en genomförandeplan under det spanska ordförandeskapet. I den skulle man kunna inkludera det som Désirée Pethrus Engström efterlyser, det vill säga konkreta åtgärder för att hantera det här. Det är mitt korta och koncisa svar.

Anf. 216 VICE ORDFÖRANDE:

Tack för det! Då lämnar vi återrapporten och går över till dagordningen inför rådet för rättsliga och inrikes frågor. Jag kan berätta att det i går var information i socialförsäkringsutskottet i de här frågorna. Vi börjar med punkt 3, Femte rapporten från kommissionen till EU-parlamentet.

Anf. 217 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Fru ordförande! Vi övergår då till det kommande rådsmötet där dagordningen denna gång är ganska kort för vår del. Det handlar uteslutande om viseringsfrågor. Till att börja med har vi två rapporter som hänger samman, punkten 3, kommissionens femte rapport om viseringsreciprocitet, eller viseringsömsesidighet, och punkten 4, kommissionens rapport om Kanadas återinförande av viseringskrav för medborgare i Tjeckien.

Kommissionen kommer vid mötet att presentera sin femte rapport om viseringsreciprocitet, eller viseringsömsesidighet. Viseringsreciprocitet innebär att alla EU-medborgare ska vara viseringsfria i alla tredjeländer vars medborgare i sin tur kan resa till EU:s Schengenområde utan krav på visering. Det är kommissionens uppgift att bevaka detta.

Kommissionen kommer också att presentera en analys av situationen beträffande Kanada som ju i juli 2009 återinförde viseringskravet för tjeckiska medborgare.

Sverige stöder kommissionens arbete för viseringsreciprocitet och välkomnar rapporterna samt kommissionens uppdatering och analys. Målet är ömsesidighet i fråga om viseringsfria resor och likabehandling för alla unionens medborgare.

Anf. 218 VICE ORDFÖRANDEN:

Det här känns mest som information. Är det inte så man ska uppfatta det? Jag tror det också.

Vi tackar för informationen och går över till punkt 4 som gäller Kanada.

Anf. 219 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Fru ordförande! Den inkluderade jag i den tidigare informationen.

Anf. 220 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Punkten 5 är struken. Därefter kommer vi till övriga frågor. Här gäller det viseringslätnader i västra Balkan. Finns det något att säga där?

Anf. 221 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Fru ordförande! Enligt uppgift vill Slovenien under punkten Övriga frågor vid rådet den 23 oktober informera om resultatet av diskussionerna om viseringslätnader vid den regionala ministerkonferensen, betitlad Olaglig invandring, organiserad brottslighet, korruption och terrorism, som avhölls i Brdo i Slovenien den 8 och 9 september 2009.

Anf. 222 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det inte finns några frågor. Vi går över till mötet i Gemensamma kommittén. Här gäller det informationssystemet för viseringar, VIS. Finns det något att tillägga?

Anf. 223 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Fru ordförande! Även vid detta råd ska vi få en lägesrapport från den tekniska expertgruppen Friends of VIS om viseringsinformationssystemet VIS.

Som ni vid det här laget är väl medvetna om kommer tyvärr driftstarten av VIS att försenas med ett antal månader. Vi anser det vara mycket viktigt att vi fortsätter arbetet med de nationella förberedelserna. Ordförandeskapet kommer att fokusera på att driftsätta VIS så snabbt som möjligt och verka för att minimera riskerna för ytterligare förseningar. Vi kommer i samråd med kommissionen att så snart som möjligt ta fram ett förslag till ny tidsplan.

Anf. 224 VICE ORDFÖRANDEN:

Tack för informationen! Jag finner inte att det finns några frågor.

Det finns en A-punkt på statsrådets lista. Vi fattar ju inte beslut om A-punkterna förrän kl. 14.00, men det finns bara en A-punkt. Dessutom är ju klockan faktiskt 14.00 nu, som kanslichefen påpekar.

Anf. 225 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Fru ordförande! Får jag bara lov att fråga: Vilken A-punkt då? Vi har nämligen inte fått information om att vi har någon A-punkt.

2009/10:4
16 oktober

Anf. 226 Kanslichef JAN OLSSON:
Det rör sig om Preparation of the Third Meeting of the Global Forum on Migration and Development – draft EU position.

Anf. 227 VICE ORDFÖRANDEN:
Här har vi järnkoll, kan jag berätta!

Anf. 228 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):
Vi är tacksamma för detta från regeringens sida.

Anf. 229 VICE ORDFÖRANDEN:
Om det inte finns något övrigt att tillägga tackar vi statsrådet för i dag.

Anf. 230 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):
Inget mer än att jag önskar EU-nämndens ledamöter och ersättare en trevlig helg och tackar för möjligheten att komma hit och informera er. Tack så mycket!

Anf. 231 VICE ORDFÖRANDEN:
Vi önskar detsamma till dig och dina medarbetare och önskar er lycka till i Bryssel i nästa vecka.

Innehållsförteckning

2009/10:4

16 oktober

---

1 § Ekonomiska och finansiella frågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Finansminister ANDERS BORG (m).....	2
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 4 CARINA OHLSSON (s).....	3
Anf. 5 MONICA GREEN (s).....	4
Anf. 6 Finansminister ANDERS BORG (m).....	4
Anf. 7 MONICA GREEN (s).....	4
Anf. 8 Finansminister ANDERS BORG (m).....	4
Anf. 9 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 10 MONICA GREEN (s).....	4
Anf. 11 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 12 MONICA GREEN (s).....	4
Anf. 13 Finansminister ANDERS BORG (m).....	5
Anf. 14 MONICA GREEN (s).....	6
Anf. 15 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 16 MONICA GREEN (s).....	6
Anf. 17 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 18 Finansminister ANDERS BORG (m).....	6
Anf. 19 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 20 PER BOLUND (mp).....	8
Anf. 21 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 22 DÉsirÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd).....	8
Anf. 23 CARINA OHLSSON (s).....	8
Anf. 24 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 25 Finansminister ANDERS BORG (m).....	9
Anf. 26 MONICA GREEN (s).....	10
Anf. 27 PER BOLUND (mp).....	10
Anf. 28 Finansminister ANDERS BORG (m).....	11
Anf. 29 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 30 KERSTIN LUNDGREN (c).....	12
Anf. 31 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 32 PER BOLUND (mp).....	12
Anf. 33 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 34 KERSTIN LUNDGREN (c).....	12
Anf. 35 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 36 Finansminister ANDERS BORG (m).....	12
Anf. 37 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 38 JACOB JOHNSON (v).....	13
Anf. 39 PER BOLUND (mp).....	13
Anf. 40 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 41 Finansminister ANDERS BORG (m).....	14
Anf. 42 JACOB JOHNSON (v).....	16
Anf. 43 ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 44 MONICA GREEN (s).....	16
Anf. 45 Finansminister ANDERS BORG (m).....	17
Anf. 46 MONICA GREEN (s).....	18
Anf. 47 ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 48 Finansminister ANDERS BORG (m).....	19

Anf. 49	MONICA GREEN (s)	19
Anf. 50	Finansminister ANDERS BORG (m)	19
Anf. 51	ORDFÖRANDE	19
Anf. 52	Finansminister ANDERS BORG (m)	20
Anf. 53	JACOB JOHNSON (v)	21
Anf. 54	PER BOLUND (mp)	22
Anf. 55	CARINA OHLSSON (s)	22
Anf. 56	Finansminister ANDERS BORG (m)	22
Anf. 57	SOFIA ARKELSTEN (m)	23
Anf. 58	PER BOLUND (mp)	24
Anf. 59	ORDFÖRANDE	25
Anf. 60	KERSTIN LUNDGREN (c)	25
Anf. 61	Finansminister ANDERS BORG (m)	25
Anf. 62	PER BOLUND (mp)	26
Anf. 63	ORDFÖRANDE	26
Anf. 64	CARINA OHLSSON (s)	26
Anf. 65	ORDFÖRANDE	26
Anf. 66	CARINA OHLSSON (s)	26
Anf. 67	KERSTIN LUNDGREN (c)	27
Anf. 68	Finansminister ANDERS BORG (m)	27
Anf. 69	ORDFÖRANDE	27
Anf. 70	Finansminister ANDERS BORG (m)	27
Anf. 71	MONICA GREEN (s)	28
Anf. 72	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	28
Anf. 73	Finansminister ANDERS BORG (m)	28
Anf. 74	ORDFÖRANDE	28
Anf. 75	JACOB JOHNSON (v)	29
Anf. 76	MONICA GREEN (s)	29
Anf. 77	Finansminister ANDERS BORG (m)	29
Anf. 78	MONICA GREEN (s)	30
Anf. 79	Finansminister ANDERS BORG (m)	30
Anf. 80	ORDFÖRANDE	30
Anf. 81	Finansminister ANDERS BORG (m)	30
Anf. 82	JACOB JOHNSON (v)	31
Anf. 83	ORDFÖRANDE	31
Anf. 84	Finansminister ANDERS BORG (m)	31
Anf. 85	ORDFÖRANDE	31
2 §	Miljö	32
Anf. 86	ORDFÖRANDE	32
Anf. 87	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	32
Anf. 88	JACOB JOHNSON (v)	34
Anf. 89	ORDFÖRANDE	34
Anf. 90	PER BOLUND (mp)	35
Anf. 91	CARINA OHLSSON (s)	35
Anf. 92	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	36
Anf. 93	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	37
Anf. 94	PER BOLUND (mp)	37
Anf. 95	SOFIA ARKELSTEN (m)	38
Anf. 96	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	39
Anf. 97	PER BOLUND (mp)	40
Anf. 98	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	41

Anf. 99	ORDFÖRANDEN	41
Anf. 100	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	41
Anf. 101	CARINA OHLSSON (s)	42
Anf. 102	PER BOLUND (mp)	42
Anf. 103	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	43
Anf. 104	ORDFÖRANDEN	44
Anf. 105	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	44
Anf. 106	CHRISTINA AXELSSON (s)	44
Anf. 107	PER BOLUND (mp)	44
Anf. 108	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	45
Anf. 109	ORDFÖRANDEN	45
Anf. 110	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	45
Anf. 111	PER BOLUND (mp)	46
Anf. 112	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	46
Anf. 113	PER BOLUND (mp)	46
Anf. 114	ORDFÖRANDEN	46
Anf. 115	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	47
Anf. 116	CARINA OHLSSON (s)	47
Anf. 117	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	47
Anf. 118	ORDFÖRANDEN	47
3 § Jordbruk och fiske		49
Anf. 119	VICE ORDFÖRANDEN	49
Anf. 120	Statssekreterare ROLF ERIKSSON	49
Anf. 121	VICE ORDFÖRANDEN	49
Anf. 122	Statssekreterare ROLF ERIKSSON	49
Anf. 123	CARINA OHLSSON (s)	50
Anf. 124	VICE ORDFÖRANDEN	50
Anf. 125	Statssekreterare ROLF ERIKSSON	50
Anf. 126	CARINA OHLSSON (s)	50
Anf. 127	BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	51
Anf. 128	PER BOLUND (mp)	51
Anf. 129	CHRISTINA AXELSSON (s)	52
Anf. 130	Statssekreterare ROLF ERIKSSON	52
Anf. 131	VICE ORDFÖRANDEN	52
Anf. 132	Statssekreterare ROLF ERIKSSON	53
Anf. 133	VICE ORDFÖRANDEN	53
Anf. 134	Statssekreterare ROLF ERIKSSON	53
Anf. 135	JACOB JOHNSON (v)	53
Anf. 136	PER BOLUND (mp)	53
Anf. 137	CARINA OHLSSON (s)	53
Anf. 138	Statssekreterare ROLF ERIKSSON	54
Anf. 139	VICE ORDFÖRANDEN	54
Anf. 140	Statssekreterare ROLF ERIKSSON	54
Anf. 141	JACOB JOHNSON (v)	55
Anf. 142	PER BOLUND (mp)	55
Anf. 143	CHRISTINA AXELSSON (s)	55
Anf. 144	Statssekreterare ROLF ERIKSSON	55
Anf. 145	PER BOLUND (mp)	56
Anf. 146	CHRISTINA AXELSSON (s)	56
Anf. 147	Statssekreterare ROLF ERIKSSON	56
Anf. 148	VICE ORDFÖRANDEN	56

Anf. 149	Statssekreterare ROLF ERIKSSON	56
Anf. 150	PER BOLUND (mp)	57
Anf. 151	Statssekreterare ROLF ERIKSSON	57
Anf. 152	VICE ORDFÖRANDEN	58
Anf. 153	Statssekreterare ROLF ERIKSSON	58
Anf. 154	LARS TYSKLIND (fp)	59
Anf. 155	CARINA OHLSSON (s)	59
Anf. 156	BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	60
Anf. 157	PER BOLUND (mp)	60
Anf. 158	VICE ORDFÖRANDEN	61
Anf. 159	JACOB JOHNSON (v)	61
Anf. 160	CHRISTINA AXELSSON (s)	61
Anf. 161	SOFIA ARKELSTEN (m)	61
Anf. 162	Statssekreterare ROLF ERIKSSON	62
Anf. 163	JACOB JOHNSON (v)	63
Anf. 164	Statssekreterare ROLF ERIKSSON	63
Anf. 165	VICE ORDFÖRANDEN	63
Anf. 166	Statssekreterare ROLF ERIKSSON	63
Anf. 167	VICE ORDFÖRANDEN	64
Anf. 168	Statssekreterare ROLF ERIKSSON	64
Anf. 169	VICE ORDFÖRANDEN	64
Anf. 170	Statssekreterare ROLF ERIKSSON	64
Anf. 171	VICE ORDFÖRANDEN	64
4 §	Rättsliga och inrikes frågor	65
Anf. 172	VICE ORDFÖRANDEN	65
Anf. 173	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	65
Anf. 174	VICE ORDFÖRANDEN	67
Anf. 175	HELENA BARGHOLTZ (fp)	67
Anf. 176	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	67
Anf. 177	Internationell chefsförhandlare LARS WERKSTRÖM	68
Anf. 178	VICE ORDFÖRANDEN	68
Anf. 179	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	68
Anf. 180	KRISTER HAMMARBERGH (m)	69
Anf. 181	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	69
Anf. 182	KRISTER HAMMARBERGH (m)	69
Anf. 183	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	69
Anf. 184	VICE ORDFÖRANDEN	69
Anf. 185	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	69
Anf. 186	VICE ORDFÖRANDEN	70
Anf. 187	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	70
Anf. 188	JACOB JOHNSON (v)	71
Anf. 189	KRISTER HAMMARBERGH (m)	71
Anf. 190	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	71
Anf. 191	Kanslirådet SIGNE ÖHMAN	72
Anf. 192	ANTI AVSAN (m)	72
Anf. 193	VICE ORDFÖRANDEN	72
Anf. 194	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	73
Anf. 195	VICE ORDFÖRANDEN	73
Anf. 196	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	73
Anf. 197	CARINA OHLSSON (s)	74

Anf. 198 HELENA BARGHOLTZ (fp).....	75	2009/10:4
Anf. 199 VICE ORDFÖRANDEN.....	75	16 oktober
Anf. 200 JACOB JOHNSON (v)	75	
Anf. 201 DÉsirÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	76	
Anf. 202 SOFIA ARKELSTEN (m)	76	
Anf. 203 CARINA OHLSSON (s).....	76	
Anf. 204 KRISTER HAMMARBERGH (m).....	76	
Anf. 205 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	77	
Anf. 206 Rättssakkunniga MARIA EDWARDSSON.....	78	
Anf. 207 VICE ORDFÖRANDEN.....	78	
Anf. 208 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	78	
Anf. 209 VICE ORDFÖRANDEN.....	79	
Anf. 210 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	79	
Anf. 211 VICE ORDFÖRANDEN.....	79	

5 § Rättsliga och inrikes frågor 80

Anf. 212 VICE ORDFÖRANDEN.....	80
Anf. 213 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m).....	80
Anf. 214 DÉsirÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	80
Anf. 215 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m).....	81
Anf. 216 VICE ORDFÖRANDEN.....	81
Anf. 217 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m).....	81
Anf. 218 VICE ORDFÖRANDEN.....	82
Anf. 219 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m).....	82
Anf. 220 VICE ORDFÖRANDEN.....	82
Anf. 221 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m).....	82
Anf. 222 VICE ORDFÖRANDEN.....	82
Anf. 223 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m).....	82
Anf. 224 VICE ORDFÖRANDEN.....	82
Anf. 225 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m).....	82
Anf. 226 Kanslichef JAN OLSSON	83
Anf. 227 VICE ORDFÖRANDEN.....	83
Anf. 228 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m).....	83
Anf. 229 VICE ORDFÖRANDEN.....	83
Anf. 230 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m).....	83
Anf. 231 VICE ORDFÖRANDEN.....	83